മീരാ
സാധു
കെ. ആർ. മീര

കെ.ആർ. മീര

സ്വതന്ത്ര പത്രപ്രവർത്തകയും എഴുത്തുകാരിയുമായ കെ.ആർ. മീര 1970-ൽ കൊല്ലം ജില്ലയിലെ ശാസ്താംകോട്ടയിൽ കെ.എൻ. രാമചന്ദ ന്ദ രൻ പിള്ളയുടെയും എ.ജി. അമൃതകുമാരിയുടെയും മകളായി ജനിച്ചു. കേരള സർവ്വകലാശാലയിൽനിന്നു ബിരുദവും ഗാന്ധിഗ്രാം റൂറൽ ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ടിൽനിന്നു ബിരുദാനന്തരബിരുദവും നേടി. 1993-ൽ മലയാള മനോരമയിൽ പ ത്രപ്രവർത്തകയായി ചേർന്നു. 2006-ൽ ചീഫ് സബ് എഡിറ്ററായിരിക്കെ ജോലി രാജിവച്ചു. 2001 മുതൽ കഥകളെഴുതുന്നു. ആവേ മരിയ കേരള സാഹിത്യ അക്കാദമി അവാർഡ് നേടി. ഗീതാഹിരണ്യൻ അവാർഡ്, ലളിതാംബിക അ ന്തർജ്ജനം സ്മാരക അവാർഡ്, അങ്കണം അവാർഡ്, തോപ്പിൽ രവി സ്മാരക അവാർഡ്, പി. പത്മരാജൻ സ്മാരക അവാർഡ്, വി.പി. ശിവകുമാർ സ്മാരക കേളി അവാർഡ് എന്നിവ ലഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. ആരാച്ചാർ വയലാർ അവാർഡ്, ഓടക്കുഴൽ അവാർഡ്, കേരളസാഹിത്യ അക്കാദമി അവാർഡ്, കേന്ദ ര സാഹിത്യ അക്കാദമി അവാർഡ്, നൂറനാട് ഹനീഫ അവാർഡ് എന്നിവയ്ക്ക് അർഹമായി. ഇംഗ്ലിഷിലേക്കും തമിഴിലേക്കും കഥകൾ പരിഭാഷ ചെയ്യപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്.

കെ. ആർ. മീരയുടെ ഞങ്ങൾ പ്രസിദ്ധീകരിച്ച കൃതികൾ

കഥ

ഭഗവാന്റെ മരണം

മോഹമഞ്ഞ

ഓർമ്മയുടെ ഞരമ്പ്

കഥകൾ

പെൺപഞ്ചതന്ത്രം മറ്റു കഥകളും

നോവൽ

ആരാച്ചാർ

മീരാസാധു

ആ മരത്തെയും മറന്നു മറന്നു ഞാൻ

മാലാഖയുടെ മറുക് - കരിനീല

മീരയുടെ നോവെല്ലകൾ

ഓർമ്മ

എന്റെ ജീവിതത്തിലെ ചിലർ

കെ.ആർ. മീര

മീരാസാധു

ഡി സി ബുക്സ്

Malayalam Language

Meerasadhu

Novella

by K.R. Meera

Rights reserved

First Published August 2014

Special edition - December 2017

First E-book edition January 2018

Cover Design

Meena Rajashekharan

Publishers

D C Books, Kottayam 686 001

Kerala State, India

Literature News Portal: www.dcbooks.com

Online Bookstore: www.onlinestore.dcbooks.com

e-bookstore: ebooks.dcbooks.com

Customercare: customercare@dcbooks.com, 9846133336

Although utmost care has been taken in the preparation of this book, neither the

publishers nor the editors/compilers can accept any liability for any consequence

arising from the information contained therein. The publisher will be grateful for

any information, which will assist them in keeping future editions up to date.

No part of this publication may be reproduced, or transmitted in any form or by any

means, without prior written permission of the publisher.

ISBN 978-93-5282-159-4

D C BOOKS - The First Indian Book Publishing House to get ISO Certification.

പാൽപോലെയാണു പ്രേമം. നേരത്തോടുനേരം കഴിഞ്ഞാൽ പുളിക്കും, പിരിയും, വിഷമാകും. മാധവൻ എനിക്ക് ആ വിഷം തന്നു. ഞാൻ മരിച്ചില്ല, പകരം അയാളെ കൊന്നു. വിധവയായ ഞാൻ മഥുരയിലെ വൃന്ദ ാബനിലേക്കു വന്നു. പ ന്ത്രണ്ടു വർഷം മുമ്പ്. അന്ന്, ആ ആദ്യത്തെ ദിവസം, അയ്യായിരം ക്ഷേ ത്രങ്ങൾക്കിടയിൽ, മൂത്രത്തിന്റെയും ചാണകത്തിന്റെയും ദുർഗന്ധഭരിതമായ ഗലികളിലൊന്നിലൂടെ, ഒരു കൈയിൽ വടിയും മറുകൈയിൽ തൂക്കിയിട്ട ചോറ്റുപാത്രവുമായി പ്രാഞ്ചിപ്രാഞ്ചി വന്ന മുണ്ഡനംചെയ്ത വൃദ്ധകളെ ചൂണ്ടി, വൃദ്ധനും റിട്ടയേഡ് സ്കൂൾ അധ്യാപകനും നെറ്റിയിൽ നാമക്കുറി ചാർത്തിയവനുമായ ഘനശ്യാം പണ്ഡിറ്റെന്ന ഗൈഡ് പരിചയപ്പെടുത്തി: 'മാഡം, സീ ദിസ് വിമെൻ. ഭക്തമീരയെക്കുറിച്ചു കേട്ടിട്ടില്ലേ? എ ഡിവോട്ടീ ഓഫ് ലോർഡ് കൃഷ്ണ, ഹൂ റോട്ട് മീരാഭജൻസ്. ഇവർ, അഗതികളായ വിധവകൾ, വീ കാൾ ദെം മീരാ സാധൂസ്. രാവിലെ മുതൽ രാത്രിവരെ ഭജനമണ്ഡപത്തിൽ കൃഷ്ണനാമം ജപിക്കും. അതാണ്, അതു മാത്രമാണ് അവരുടെ ജോലി. ദിവസം രണ്ടരരൂപ അലവൻസ്. പിന്നെ പാൽ, ടെൻ ഗ്രാംസ് ഓഫ് റൈസ്, ദാൽ.

പാവങ്ങൾ. നിങ്ങളെപ്പോലെയുള്ള കൃഷ്ണഭക്തരുടെ സംഭാവനകളാണ് അവർക്ക് ആശ്രയം. വേണമെങ്കിൽ നിങ്ങൾക്കും ടെംപിൾ ട്രസ്റ്റിനു സംഭാവന നല്കാം.' ഞാൻ കണ്ണുമിഴിച്ച് ആ സ്ത്രീകളെ നോക്കി. എന്റെയുള്ളിൽ എന്തോ തകർന്നു. മന്ദ ിച്ച തലയുമായി ഘനശ്യാം പണ്ഡിറ്റിനു പിന്നാലെ ഞാൻ പടികൾ കയറി. മങ്ങിത്തുടങ്ങിയ പച്ചയിൽ 'ധർമശാല' എന്നു ഹി?ിയിലെഴുതിയ ബോർഡിനുതാഴെ ഇടുങ്ങിയ വാതിൽ. ഉള്ളിൽ പ്രവേശിച്ചപ്പോൾ നടുങ്ങി. കണ്ണിൽ ഇരുട്ടുകയറി. മൊട്ടത്തലകളുടെ കടൽ. തൊണ്ടയ്ക്കു കുത്തിപ്പിടിച്ച ശബ്ദത്തിൽ നിലയ്ക്കാത്ത നിലവിളി--ഹരേരാമ ഹരേരാമ, രാമരാമ ഹരേഹരേ... ഹരേകൃഷ്ണ, ഹരേകൃഷ്ണ, കൃഷ്ണകൃഷ്ണ ഹരേഹരേ.

പുറത്തു ശൈത്യത്തിന്റെ ഒടുക്കത്തിലെ മദ്ധ്യാഹ്നസൂര്യൻ മങ്ങിക്കത്തി. എനിക്കു നിരത്തിൽ നീങ്ങുന്ന മനുഷ്യരുടെയും മൃഗങ്ങളുടെയും മുഖങ്ങൾ തമ്മിൽപ്പിശകി. ആവശ്യത്തിലേറെ കരിങ്കൽത്തൂണുകളുള്ള അഴുക്കുപിടിച്ച ഹാളായിരുന്നു അത്. മദ്ധ്യത്തിൽ, ചെറിയ മണ്ഡപത്തിൽ, മഞ്ഞപ്പട്ടുടുത്തു ജമ ന്തിമാല ചാർത്തിയ രാധാഗോവിന്ദ വിഗ്രഹം. അഴികൾക്കിടയിലൂടെ പ്രകാശം മൊട്ടത്തലകളിൽ പ്രതിഫലിച്ചു. മ്ലാനമായ മുഖങ്ങൾ. മെലിഞ്ഞ ശരീരങ്ങൾ. ക്ലാവുപിടിച്ച കണ്ണടച്ചില്ലുകൾ. വാടിയ പൂക്കളുടെയും വിഴുപ്പിന്റെയും വിയർപ്പിന്റെയും ഗന്ധം. തകർന്ന ഹൃദയങ്ങളുടെ ശബ്ദം.

ഞാൻ എന്റെ മൊട്ടത്തല തടവി. ഞാനും മീരയാണെന്നു തോന്നി. വാസ്തവത്തിൽ ഞാനും മീരയായിരുന്നു. അന്നു വൈകിട്ട് ടെംപിൾ ട്രസ്റ്റ് ഭാരവാഹിയെ കണ്ട് മീരാസാധുവാകാൻ എന്നെക്കൂടി അനുവദിക്കണമെന്ന് ആവശ്യപ്പെട്ടു. ആദ്യം ഞാനൊരു വടി വാങ്ങി. പിന്നെ തൂക്കുള്ള അലുമിനിയം പാത്രം. യമുനയിൽ കുളിച്ച്, വടിയും പാത്രവുമായി ഞാനും മായിഘരിലേക്കു പോയി. അങ്ങനെ ഞാനും മീരാസാധുവായി. എന്നെയും എല്ലാവരും 'മായി' എന്നു വിളിച്ചു. ഞാനും പുലർച്ചെ ഉണർന്ന് യമുനയിൽ കുളിച്ച് പരുത്തിസാരിയുടുത്ത് നെറ്റിയിൽ വെള്ളക്കളഭത്താൽ നാമം ചാർത്തി 'ബോലോ കൃഷ്ണ കൃഷ്ണ ജയ്' എന്നു നിലവിളിച്ച് വടികുത്തി തെരുവിലൂടെ നടന്നു.

കത്തുന്ന വേനലിലും കോരിച്ചൊരിയുന്ന മഴയിലും മരംകോച്ചുന്ന മഞ്ഞിലും ഗോവിന്ദ ദേവ ക്ഷേത്രനടയിൽ പകയോടെ യാചിച്ചു. സന്ദ ർശകർ എറിയുന്ന പഴങ്ങൾക്കായി കുരങ്ങൻമാരുമായി പിടിവലി നടത്തി. കുരങ്ങൻമാരെ തല്ലിയും കല്ലെറിഞ്ഞും ശത്രുക്കളാക്കി. അവയേൽപ്പിച്ച മുറിവുകൾ ശരീരത്തിലുടനീളം നീറിപ്പഴുത്തു. വേദന എന്നെ ആനന്ദ ിപ്പിച്ചു. രാവിലെ മുതൽ ഉച്ചവരെ ഭജനമണ്ഡപത്തിൽ സ്വയം മറന്ന് കൃഷ്ണ കൃഷ്ണ ഹരേ ഹരേ പാടി. ഭജിക്കുമ്പോൾ പുകഞ്ഞു. രംഗാജി ക്ഷേത്ര നടയിൽനിന്നു പല്ലുഞെരിച്ചു. ഞാൻ അയാളെ പ്രേമിക്കും. കയ്പ്പാർന്ന വെറുപ്പോടെ പ്രേമിക്കും. അയാളെ തകർക്കാൻ തുളവീണ ഹൃദയത്തിൽ പകയുടെ സ്പന്ദ നം കാത്തുവയ്ക്കും.

അസ്ഥിയടരുന്ന വേദന വമിപ്പിക്കും. മരണപര്യന്തം ഞാൻ അയാളെ നായാടും. വീണ്ടും ഒരു സ്ത്രീയെ ചുംബിക്കാൻ ശ്രമിക്കുമ്പോൾ അയാൾ ഛിന്നഭിന്നനാകും. പന്ത്രണ്ടു വർഷം. കാത്തിരിപ്പിന്റെ പന്ത്രണ്ടു വർഷം. അയാൾ വരികതന്നെ ചെയ്തു. മാധവൻ. എന്റെ ഭർത്താവ്. എന്റെ ശത്രു. എന്റെ ഏക പുരുഷൻ. എന്റെ രണ്ടു കുട്ടികളുടെ അച്ഛൻ. ഒരു വശം തളർന്ന് വെള്ള ഷർട്ടിനുമേൽ ചുവന്നൊരു കാശ്മീർ സാൽവ പുതച്ച് അയാൾ ഞൊണ്ടിഞൊണ്ടി വന്നു. ഞാനൊരു കൃഷ്ണസർപ്പത്തെപ്പോലെ ഫണംവിടർത്തി അയാളെ എതിരേറ്റു. രക്തത്തിനായി എന്റെ നാവു തരിച്ചു. അയാളുടെ ലക്ഷണമൊത്ത മുഖത്തു ഞെട്ടൽ വിഷംപോലെ വ്യാപിച്ചു. അയാൾ സുന്ദ രനാണ്. ആർദ്രമായ കണ്ണുകൾ. ഉയർന്ന മൂക്ക്. ചിരിക്കുമ്പോൾ താടിയിൽ ഭംഗിയുള്ളൊരു ചുഴി. അയാൾ എന്നെ പ്രേതത്തെയെന്നതുപോലെ നോക്കി. എന്റെ കൊഴിഞ്ഞ മുൻപല്ലുകൾ. കുഴിഞ്ഞ കണ്ണുകൾ, എല്ലും തോലുമായ ശരീരം. മൊട്ടത്തല. കീറിയ സാരി. പ്രതികാരം പൂർത്തിയാക്കാൻ ഞാൻ മുട്ടുകാലിലിഴഞ്ഞ് അയാൾക്കു മുന്നിലേക്കു ഭിക്ഷാപാത്രം നീട്ടി. 'പാവത്തിന് എന്തെങ്കിലും തരൂ, മഹാശയ്!' അയാൾ നിയന്ത്രണംവിട്ടു 'തുളസീ' എന്നു നിലവിളിച്ചു. ഞാൻ യാചന അവസാനിപ്പിച്ചു. പല്ലില്ലാത്ത മോണ കാട്ടി നിഷ്കളങ്കമായി മന്ദ ഹസിച്ചു. 'തുളസി മരിച്ചുപോയി, മാധവ മഹാശയ്. ഇതു മീര... മീരാസാധു...' —ആ കഥയാണിത്. ഒരു മീരാസാധുവിന്റെ ആത്മകഥ.

ഒന്ന്

പ്രേമവും പ്രേതവും തത്ത്വത്തിൽ ഒന്നാണ്. കുഴിമാടങ്ങൾ തകർത്ത്, അനുയോജ്യശരീരത്തെ ആവേശിക്കാൻ രണ്ടും വ്യഗ്രതപ്പെടും. മാധവനെ വൃന്ദ ാബനിൽ കണ്ട ദിവസംമുതൽ കഥ തുടങ്ങാം. എന്നെ കണ്ട് അയാൾ നെഞ്ചുതിരുമ്മി കുഴഞ്ഞു വീണു. ആരൊക്കെയോ അയാളെ എടുത്ത് എവിടേക്കോ കൊണ്ടുപോയി. അപ്പോഴേക്ക് രംഗാജി ക്ഷേത്രത്തിൽ ദർശനത്തിനു മണി മുഴങ്ങി. ക്യൂവിനു മുന്നിൽ സ്ഥാനം പിടിക്കാൻ സാരിയുടെ വക്ക് ഉയർത്തിപ്പിടിച്ച് വടിയും പാത്രവുമായി മറ്റു സ്ത്രീകളോടൊപ്പം ഞാനും ക്ഷേത്രത്തിലേക്കോടി. ദർശനം കഴിഞ്ഞ് അന്നദാനത്തിനു തിക്കിത്തിരക്കി. ഉണങ്ങിയ ഒരു റൊട്ടിയും അല്പം സബ്ജിയും. തുടർന്നു ഗോവിന്ദ ദേവ ക്ഷേത്രത്തിന്റെ മുകൾനില അടിച്ചുവാരി. കുരങ്ങന്മാർക്കു പഴമെറിഞ്ഞു. വൈകിട്ട് ടെംപിൾ ട്രസ്റ്റിൽനിന്ന് റേഷൻ വാങ്ങി. ടെൻ ഗ്രാംസ് ഓഫ് റൈസ്, ദാൽ, പത്തു രൂപ അലവൻസ്. രാത്രി ബങ്കേ ബിഹാരി ദർശനം കഴിഞ്ഞു ഞാൻ മായിഘറിലേക്കു മടങ്ങി. മടങ്ങുമ്പോൾ വഴിയിൽ ഒരു മീരാഭജൻ പാടി. കാർവർണ്ണൻ എന്നെ അവന്റെ പ്രേമത്താൽ കളങ്കിതയാക്കിയതിന് ചിലർ പരിഹസിക്കുന്നു, ചിലർ അനുമോദിക്കുന്നു, ഞാനാകട്ടെ, എന്റെ പാട്ടുകളിൽ മതിമറന്ന് സന്ന്യാസിമാരോടൊപ്പം സഞ്ചരിക്കുന്നു... മാധവൻ വൃന്ദ ാബനിലെ സ്പെഷ്യാലിറ്റി ആശുപത്രിയിൽ അഡ്മിറ്റ് ചെയ്യപ്പെട്ടെന്നു പിറ്റേന്നു ടെംപിൾ ട്രസ്റ്റ് ഭാരവാഹി രാംകൃഷ്ണപണ്ഡിറ്റ് അറിയിച്ചപ്പോൾ ഞാൻ രംഗാജി ക്ഷേത്രത്തിനു മുന്നിലെ പിച്ചകനികുഞ്ജത്തിനരികിൽ അലസമായി ഇരുന്നു. കൃഷ്ണനും രാധയും സംഗമിക്കുന്ന നിധിബൻ. രാത്രി ആ ദിക്കിൽ ആർക്കും പ്രവേശനമില്ല. ഉണങ്ങി നില്ക്കുന്ന പിച്ചിക്കാടിനു സമീപം ഞാൻ സ്ഥിരമായി യാചിക്കാറുണ്ട്. വെറുതെ ഒരു രസത്തിന്. അദൃശ്യരായി ക്രീഡിക്കുമ്പോൾ ഒരു ഭിക്ഷക്കാരിയുടെ ശബ്ദം രാധാഗോവിന്ദ

ന്മാരെ അലോസരപ്പെടുത്തട്ടെ. എന്റേതൊഴികെ മറ്റാരുടെ പ്രേമവും എനിക്കിഷ്ടമല്ല. കരിങ്കല്ലിൽ തീർത്ത നടപ്പാത വേനലിൽ പൊള്ളുമ്പോൾ ഞാൻ ചെരിപ്പിടാതെ നടക്കും. ശരീരമാണു പ്രേമത്തിന്റെയും ഭക്തിയുടെയും പരീക്ഷണ വസ്തു. ഉള്ളംകാൽ കരിയുമ്പോൾ ഞാൻ മാധവനെ ഓർക്കും. എന്നെ ആദ്യമായി ചേർത്തുപിടിച്ചപ്പോൾ അയാളുടെ ശരീരം ഇതിനേക്കാൾ പൊള്ളി. എനിക്ക് എന്നെക്കുറിച്ച് ഇതിനേക്കാൾ മതിപ്പു തോന്നി. "മീരാമായി... ആശുപത്രിയിൽ കിടക്കുന്ന ബാബു നിങ്ങളുടെ ആരാണ്? നിങ്ങളെ കാണണം എന്നുപറഞ്ഞു..." പണ്ഡിറ്റ് അടുത്തുവന്നു. താംബൂലമിറ്റുവീഴുന്ന ചുണ്ടു കൾ തുടച്ചു.

"ഏതു ബാബു, പണ്ഡിറ്റ്ജീ മീരയുടെ വൃന്ദ ാബനത്തിൽ ഒരു ബാബുവേ ഉള്ളൂ. മറ്റെല്ലാം സ്ത്രീകൾ." "അദ്ദേഹം പേരുകേട്ട പത്രപ്രവർത്തകനാണ്... നിങ്ങളുടെ ബന്ധുവാണോ?" "എനിക്ക് ഒരു ബന്ധുവേയുള്ളൂ..." ഞാൻ അദ്ദേഹത്തെ തൊഴുതു നിഷ്കളങ്കമായി മന്ദ ഹസിച്ചു. പിന്നീട് വടി കുത്തി പുറത്തേക്കു നടന്നു. മാധവന് എന്നെ കാണണം. ആദ്യം കണ്ടത് എന്റെ പതിനേഴാം വയസ്സിൽ. അന്ന് ഞാൻ ഐ.ഐ.ടി. വിദ്യാർത്ഥി. മാധവൻ ചെന്നൈയിൽ ഒരു ഇംഗ്ലിഷ് മാസികയുടെ കറസ്പോണ്ടന്റ്. ഐ.ഐ.ടി. വിദ്യാർത്ഥികളിലെ മാനസികസമ്മർദ്ദങ്ങളെക്കുറിച്ച് അന്വേഷണറിപ്പോർട്ട് തയ്യാറാക്കാനാണ് മാധവൻ ക്യാംപസിൽ എത്തിയത്. വിനയൻ ഞങ്ങളെ തമ്മിൽ പരിചയപ്പെടുത്തി. നീണ്ട കൺപീലികളുള്ള വിടർന്ന കണ്ണുകൾകൊണ്ട് മാധവൻ എന്റെ കണ്ണുകളിൽ എന്തോ തിരഞ്ഞു. പിന്നീട് നേർക്കുനേരേ നോക്കിയില്ലെങ്കിലും വിനയപൂർവമല്ലാതെ ഉരിയാടിയില്ലെങ്കിലും ഞാനൊരു സ്ത്രീയാണെന്ന് ഓർമിപ്പിച്ചു. അതിനടുത്ത ആഴ്ച അയാളുടെ റിപ്പോർട്ട് പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. അതിൽ എന്റെ പേരും പരാമർശിച്ചിരുന്നു. അതിന്റെ കോപ്പികൾ അയാൾ അയച്ചുതന്നു. അതിനിടെ വിനയൻ ക്യാംപസ് റിക്രൂട്ട്മെന്റിൽ ജോലി കിട്ടി അമേരിക്കയിലേക്കു പോയി. മാധവൻ ഇടയ്ക്കിടെ ഫോൺചെയ്തു. ഇടയ്ക്കിടെ തമ്മിൽക്കണ്ടു. കണ്ടപ്പോഴൊക്കെ

സരസമായി സംസാരിച്ചു. ധാരാളം ചിരിപ്പിച്ചു. അയാൾക്കരികിലിരിക്കെ ഒഴിഞ്ഞ ഹൃദയത്തിൽ പാൽപോലെ, തിളയ്ക്കുമ്പോൾ പതഞ്ഞുപൊങ്ങുന്നതെന്തോ നിറഞ്ഞു. പിരിയുമ്പോൾ അതു തിളച്ചുതൂവി. ഹൃദയം ശൂന്യമായി. വീണ്ടും കാണാൻ ആഗ്രഹം തോന്നി. പിന്നീടു തുടർച്ചയായി അയാളെനിക്കു കത്തുകളെഴുതി. വർഷങ്ങൾക്കിടെ കത്തുകൾക്കു ദൈർഘ്യം വർദ്ധിച്ചു. തന്റെ ജീവിതത്തിലൂടെ കടന്നുപോയ ഇരുപത്തിയേഴു കാമുകിമാരെക്കുറിച്ചും മാധവൻ തുറന്നെഴുതി. എന്റെ കണ്ണുതള്ളി. "ആരെയും ഞാൻ തേടിച്ചെന്നില്ല. എല്ലാവരും എന്നെത്തേടി വരികയായിരുന്നു." മാധവൻ സ്വയം ന്യായീകരിച്ചു. ഓരോ സ്ത്രീയും വരുന്നു, ഒരു നാടകത്തിലെന്നപോലെ ഓരോ വേഷംകെട്ടി പിൻവാങ്ങുന്നു. ഞാൻ തേടുന്നതുമാത്രം കിട്ടുന്നില്ല... എന്താണു തേടുന്നതെന്നു ഞാൻ അന്വേഷിച്ചു. എന്തോ ഒന്ന്, തുളസീ, മറ്റെന്തായാലും അതു സെക്സല്ല. ഞാൻ അയാളെ അമ്പരപ്പോടെ നോക്കി. അയാൾ അന്നും സുന്ദ രനായിരുന്നു. താടിയിലെ ചുഴിയും വലിയ കണ്ണുകളും ഉയർന്ന മൂക്കും. പക്ഷേ, സ്ത്രീയിൽ പ്രേമമുണർത്താൻ സൗന്ദ ര്യം മാത്രം പോര. ഞാൻ ചുഴിഞ്ഞാലോചിച്ചു. ചെറിയ കാര്യങ്ങളിലുള്ള ശ്രദ്ധ. മറ്റാരും പറയാത്ത തമാശകൾ. ഒരുപക്ഷേ, അതാകാം.

പിന്നീട് ഞാൻ എൻജിനീയറിങ് പാസ്സായി. മാധവൻ ഡൽഹിയിൽ അറിയപ്പെടുന്ന പത്രപ്രവർത്തകനായി. ഉപരിപഠനത്തിനുമുമ്പ് എന്റെ വിവാഹം നടത്താൻ അച്ഛൻ തീരുമാനിച്ചു. അതറിഞ്ഞു മാധവൻ തിരുവനന്തപുരത്തു പറന്നെത്തി. "തുളസീ, ദിസ് ഈസ് നോൺസെൻസ്." അയാൾ ക്ഷുഭിതനായി. ക്ഷോഭം എന്നെ അമ്പരപ്പിച്ചു. വിവാഹം അനിവാര്യമായിരുന്നു. അമ്മയ്ക്ക് ഗർഭപാത്രത്തിലെ കാൻസർ മൂന്നാം സ്റ്റേജിലെത്തിയ ഘട്ടം. തുളസി, താമര, മല്ലിക എന്നീ മൂന്നു മക്കളെയും പറ്റിയ വരൻമാരുടെ കാൽക്കൽ അർപ്പിക്കാൻ അമ്മ തിടുക്കം കൂട്ടി. മാധവൻ ഒന്നിനും ചെവി തന്നില്ല. "ഈ പ്രായത്തിൽ തുളസി വിവാഹം കഴിച്ചാൽ അതിലേറെ മണ്ടത്തരമില്ല. നോക്കൂ, തന്റെ അധ്യാപകർ പറഞ്ഞത് എനിക്കോർമ്മയുണ്ട്. അവർക്ക് ഏറ്റവും

പ്രതീക്ഷയുള്ള വിദ്യാർത്ഥിയാണു താൻ. ഇന്ത്യയ്ക്ക് അഭിമാനമാകേണ്ട ഒരു ബ്രെയിൻ. ഒരുപക്ഷേ, ഭാവിയിലെ ഒരു നൊബേൽ ജേതാവ്." എന്റെ മുഖം ചുവന്നു. എനിക്ക് എന്നെക്കുറിച്ചു മതിപ്പുതോന്നി. വിനയനാണു വരൻ എന്നു ഞാൻ പറഞ്ഞപ്പോൾ മാധവന്റെ മുഖം മങ്ങി. വിനയനും തുളസിയും തമ്മിൽ ചേർച്ചയില്ല--അയാൾ ക്ഷോഭിച്ചു. പ്രേമത്തെക്കുറിച്ചും വിവാഹത്തെക്കുറിച്ചും അയാൾ തർക്കിച്ചു. "പരസ്പരം ആകർഷണമില്ലാത്ത വിവാഹം വ്യർത്ഥമാണ്. ജീവിതം എറിഞ്ഞുടയ്ക്കുന്നതിനു തുല്യം." എനിക്കു വിനയനെ ഇഷ്ടമാണ്. ഞാൻ വാദിച്ചു. വിനയന് എന്നെയും. വിവാഹത്തിന് അതുപോരാ--മാധവൻ ക്ഷോഭിച്ചു. "കാണാതിരിക്കുമ്പോൾ കാണണമെന്നു തോന്നാറുണ്ടോ? തനിച്ചിരിക്കുമ്പോൾ സംസാരിക്കണമെന്നു തോന്നാറുണ്ടോ? കാണുമ്പോൾ നെഞ്ചോടു ചേർത്തുപിടിക്കണമെന്നു തോന്നാറുണ്ടോ? ഹൃദയം നിറഞ്ഞതുപോലെ തോന്നാറുണ്ടോ? പിരിയുമ്പോൾ ലോകം ശൂന്യമായതുപോലെ തോന്നാറുണ്ടോ?" മാധവൻ ചോദിച്ചു. "ഞാൻ പൈങ്കിളിയല്ല." "അത് യഥാർത്ഥ പ്രേമം അറിയാഞ്ഞിട്ടാണ്." അയാളുടെ നീണ്ട കൺപീലികൾ ഹൃദയത്തിൽ മയിൽപ്പീലികൾകൊണ്ടെ ന്നതുപോലെ ഉരുമ്മി. മനസ്സു മ്ലാനമായി. വിഷയംമാറ്റാൻ ഞാൻ അയാളുടെ കാമുകിയെക്കുറിച്ചു സംസാരിച്ചു. മാധവൻ മന്ദ ഹസിച്ചു: ഓ, ഞങ്ങൾ പിരിഞ്ഞു. ഇതുവരെയുള്ള ബന്ധങ്ങളെല്ലാം വ്യർത്ഥമായിരുന്നു. തേടിനടന്ന സ്ത്രീയെ ഇപ്പോഴാണു കണ്ടത്. ആരാണ് ആ സ്ത്രീയെന്ന് അന്വേഷിച്ചപ്പോൾ അയാൾ എന്റെ കൈ കവർന്നു. "വിനയനേക്കാൾ യോഗ്യത കുറവാണോ എനിക്ക്?" ഓർക്കാപ്പുറത്തായിരുന്നു അത്. എന്റെ മുഖം ചുവന്നു. അതു മറയ്ക്കാൻ പൊട്ടിച്ചിരിച്ചു: അതു യോഗ്യതയുടെ പ്രശ്നമല്ല. ഓ, ഇല്ല, ഞാനൊരിക്കലും നിങ്ങളെ പ്രേമിക്കില്ല. നിങ്ങളെക്കാണുമ്പോൾ ഞാൻ പിന്നിൽ ഒരു മുറി നിറയെ സ്ത്രീകളെക്കാണുന്നു. ഇരുപത്തിയേഴു സ്ത്രീകൾ. അവർക്കിടയിൽ നിങ്ങൾ. വൃന്ദ ാവനത്തിലെ കൃഷ്ണൻ... മാധവന്റെ മുഖത്ത് അപമാനം നിഴലിച്ചു. ഞാൻ ഒരു സ്ത്രീയുടെയും പ്രേമം നിരസിക്കില്ല, തുളസീ.

അവളെ അതു തകർക്കും. എന്റെ പ്രേമം ഒരു സ്ത്രീയെ ആനന്ദ ിപ്പിക്കുമെങ്കിൽ, അവൾക്കു ഞാനെന്തിന് അതു നിഷേധിക്കണം? തുളസിക്കറിയില്ല, അവരെല്ലാം ദുഃഖിതരായിരുന്നു. സ്നേഹിക്കപ്പെടാത്തവർ. അച്ഛന്റെയോ കാമുകന്റെയോ ഭർത്താവിന്റെയോ സ്നേഹം കിട്ടാത്തവർ. എന്റെ പ്രേമം അവർക്കുള്ള ഭിക്ഷയായിരുന്നു. നാളെ ഉറുമ്പും പുഴുവും തിന്നുതീർക്കുന്ന ഈ ശരീരം. ഇതു മറ്റൊരു മനുഷ്യജീവിക്ക് പ്രയോജനപ്പെടുമെങ്കിൽ ഞാനെന്തിന് നിഷേധിക്കണം? ഒരു കാര്യം പക്ഷേ, മനസ്സിലാക്കൂ, ഞാൻ ഇവരെയാരെയും ആഗ്രഹിച്ചിട്ടില്ല. ആവശ്യപ്പെട്ടിട്ടുമില്ല. പക്ഷേ, നീ അങ്ങനെയല്ല. ഞാൻ ആദ്യമായി ഒരു സ്ത്രീയെ ആഗ്രഹിക്കുന്നു. ഞങ്ങൾക്കിടയിൽ നിശ്ശബ്ദത പരന്നു. എനിക്ക് ആദ്യം പ്രതിഷേധവും പിന്നീട് ഇഷ്ടവും തോന്നി. പിരിയുമ്പോൾ അയാൾ എന്നെ കുറ്റപ്പെടുത്തുന്നതുപോലെ നോക്കി. പ്രേമത്തിന് ഒരു കുഴപ്പമുണ്ട്, തുളസീ. കൈവിട്ടാൽ വീണതുതന്നെ. നിലത്തുവീണു ചിതറും. നീ കൈവിടരുത്. ഞാൻ പരിഭ്രമിച്ചു. അയാളുടെ കണ്ണുകളിൽ അവ്യക്തമായ വേദനയുണ്ടായിരുന്നു.

അയാൾ യാത്രപറയാതെ ഇറങ്ങിപ്പോയി. എങ്കിലും വിവാഹനിശ്ചയച്ചടങ്ങിൽ പങ്കെടുത്തു. ഹാൾ ബുക്കുചെയ്യാനും വണ്ടികൾ ഏർപ്പെടുത്താനും അച്ഛനെ സഹായിച്ചു. ആ ദിവസങ്ങളിലൊന്നിൽ, യാചനയുടെ ശബ്ദത്തിൽ 'തുളസി എന്റെ സുഹൃത്തായി എപ്പോഴുമുണ്ടാകണം' എന്നു ഫോണിലൂടെ ആവശ്യപ്പെട്ടു. ഒരു സുഹൃത്തായെങ്കിലും അയാൾ എടുത്തുപറഞ്ഞു. റിസീവർ പിടിച്ച എന്റെ കൈകൾ വിറച്ചു. ശരീരത്തിലൂടെ ചൂടും തണുപ്പും പാഞ്ഞു. മാധവൻ എന്നെ പ്രേമിക്കുന്നു. എനിക്കു തമാശതോന്നി. ഇരുപത്തിയേഴു കാമുകിമാർക്കു ശേഷം അയാൾ കണ്ടെത്തിയ സ്ത്രീ. പ്രേമത്തിന്റേതായി അയാൾ പറഞ്ഞ ലക്ഷണങ്ങളെല്ലാം വിനയനെക്കാൾ മാധവനാണു ചേരുന്നതെന്നു ഞാൻ ഭയത്തോടെ തിരിച്ചറിഞ്ഞു. എനിക്കയാളെ കാണണമെന്നു തോന്നുന്നുണ്ടായിരുന്നു. തനിച്ചിരിക്കുമ്പോൾ സംസാരിക്കണമെന്നു തോന്നുന്നുണ്ടായിരുന്നു. കാണുമ്പോൾ

ഹൃദയം നിറയുകയും പിരിയുമ്പോൾ ലോകം ശൂന്യമാകുകയും ചെയ്യുന്നുണ്ടായിരുന്നു. മനസ്സു ചപലമായി. വിനയനെ ആഗ്രഹിക്കാൻ ശ്രമിക്കുമ്പോൾ കുരങ്ങനെപ്പോലെ അതു മാധവനിലേക്കോടി. മാധവൻ എല്ലായിടത്തും

നിറഞ്ഞുനിന്നു. അച്ഛന്റെ വിശ്വസ്തനായി. അമ്മയുടെ നല്ല കുട്ടിയായി. അനിയത്തിമാരുടെ പ്രിയതാരമായി. സാരി തിരഞ്ഞെടുക്കാനും ആഭരണങ്ങൾക്ക് മോഡൽ നോക്കാനും ചെന്നൈയിലും ബാംഗ്ലൂരിലും ഞങ്ങളോടൊപ്പം വന്നു. അയാൾ അരികിലെത്തുമ്പോൾ ഞാൻ അസ്വസ്ഥയായി. അകലുമ്പോൾ അതിലേറെ അസ്വസ്ഥയായി. ഹൃദയത്തിൽ ഒരു ടൈംബോംബ് സ്പന്ദ ിച്ചു.

വിനയൻ ലീവിൽ നാട്ടിലെത്തുന്ന ദിവസത്തിനായി ഞാൻ അക്ഷമയോടെ കാത്തു. വിനയനു മാത്രമേ എന്നെ രക്ഷിക്കാൻ കഴിയൂ. എന്നെ പഴയ തുളസിയാക്കാൻ കഴിയൂ. പക്ഷേ, വിനയൻ ഇതൊന്നും ശ്രദ്ധിച്ചില്ല. ഫ്ളൈറ്റിറങ്ങിവന്നപ്പോൾ കാത്തുനിന്ന എന്റെ കണ്ണുകളിലേക്കു നോക്കിയതുപോലുമില്ല. സംസാരിച്ചത് വിസയെക്കുറിച്ചും ഗ്രീൻകാർഡിനെക്കുറിച്ചും. എല്ലാ രാത്രികളിലും മാധവൻ വിളിച്ചു. ശബ്ദത്തിൽ കൃത്രിമമായ ഉൽസാഹത്തോടെ അയാൾ ഏറ്റവും നല്ല തുന്നൽക്കടകളെക്കുറിച്ചും പുതിയ ഫാഷൻ ആഭരണങ്ങളെക്കുറിച്ചും സംസാരിച്ചു. എന്റെ മയിൽനീല വിവാഹസാരിക്കു ചേരുന്ന നെയിൽപോളീഷ് അന്വേഷിച്ച് നഗരത്തിലെ മുഴുവൻ കടകളിലും കയറിയിറങ്ങി.

"നീല സാരിയും ബ്ലൗസും ഡയമണ്ടിന്റെ ഒരു മാലയും കമ്മലും അല്ലേ? ഞാൻ തുളസിയെ വധുവായി സങ്കല്പിച്ചുനോക്കുകയാണ്." "എന്തിനാണു സങ്കല്പിക്കുന്നത്? വിവാഹദിവസം നേരിൽക്കാണാം..." "അതു പറയാൻ മറന്നു. വിവാഹത്തിനു ഞാനുണ്ടാവില്ല. തലേന്നു പുലർച്ചെ തിരിച്ചുപോകും..."

"ദാറ്റ്സ് അൺഫെയർ..." "നിർബന്ധിക്കരുത്, തുളസീ. ഞാൻ വരില്ല." മാധവന്റെ ശബ്ദം ദൃഢമായിരുന്നു. ഞാൻ എന്തു

പറയണമെന്നറിയാതെ ഫോൺവച്ചു. വല്ലാത്തൊരു സംഭ്രാന്തി അനുഭവപ്പെട്ടു. അഭയത്തിനായി ഞാൻ വിനയന്റെ നമ്പർ കുത്തി.

"വിനയൻ, എനിക്കു സംസാരിക്കണമെന്നു തോന്നുന്നു." എന്റെ ശബ്ദം അനിയന്ത്രിതമായി വിറച്ചു. "സംസാരിക്കാനോ? ഈ നേരത്തോ? ഗുഡ്നെസ്സ്. നിനക്കെന്താ വട്ടോ?" വിനയൻ കോട്ടുവായിട്ടു. ഞാൻ ദുർബലയും ഭീരുവുമായി. ഉറങ്ങൂ എന്നു വിനയൻ പറഞ്ഞു. സംസാരിക്കാൻ ഒരു ജീവിതം ബാക്കി കിടക്കുകയാണ്.സ്റ്റേറ്റ്സിലേക്കു പോയാൽ പിന്നെ നമുക്കു നമ്മളേ ഉണ്ടാകൂ. നിനക്കെന്നെ മടുക്കുംവരെ സംസാരിക്കാം. എനിക്ക് അപ്പോൾത്തന്നെ അയാളെ മടുത്തു. ഞാൻ ഇച്ഛാഭംഗത്തോടെ ഫോൺവച്ചു. ആ നിമിഷം മനസിൽ വിഷാദവും നിരാശയും നിറഞ്ഞു. വിവാഹം അസ്വസ്ഥതയുണർത്തി. വിനയൻ വേണ്ടിയിരുന്നില്ലെന്നു മനസ്സു കുറ്റപ്പെടുത്തി. അമ്മയുടെയും അച്ഛന്റെയുംപ്രതീക്ഷയാർന്ന മുഖങ്ങൾക്കുമുമ്പിൽ ഞാൻ നിസ്സഹായയായി. വിവാഹത്തിനു രണ്ടു ദിവസം മുമ്പ് അമ്മ ചെക്കപ്പിനുപോയ ഒരുച്ചയ്ക്ക് ഞാനും മല്ലികയും സംസാരിച്ചിരുന്ന സ്വീകരണമുറിയിലേക്കു മാധവൻ നീല നെയിൽപോളിഷുമായി കടന്നുവന്നു. പ്രത്യേകിച്ച് അനുവാദം ചോദിക്കാതെ സ്വീകരണമുറിയുടെ വെറും നിലത്തു ചമ്രംപടിഞ്ഞിരുന്ന് എന്റെ കാൽവിരലിൽനെയിൽ പോളിഷ് പുരട്ടി. മല്ലിക പൊട്ടിച്ചിരിച്ചു. ചെറുത്തപ്പോൾ വളരെ സ്വാഭാവികവും ആത്മാർത്ഥവുമായി മാധവൻ എന്റെ രണ്ടു പാദങ്ങളും പിടിച്ചുവച്ചു. അടങ്ങിയിരിക്കൂ എന്ന് ആജ്ഞാപിച്ചു. എന്റെ പാദങ്ങളിൽ ആദ്യമായൊരാൾ സ്പർശിക്കുകയായിരുന്നു. എനിക്കു തല മന്ദ ിച്ചു. അയാൾ ശ്രദ്ധാപൂർവം ജോലി തുടർന്നു. ഇടയ്ക്ക് മല്ലികയോടുവെള്ളം ആവശ്യപ്പെട്ടു. അവൾ അടുക്കളയിലേക്കു പോയപ്പോൾ അയാൾ പാദങ്ങൾ കൈകളിലെടുത്ത് എന്നെ നോക്കി. താമരമൊട്ടുപോലെയുള്ള പാദങ്ങൾ--അയാൾ മന്ത്രിച്ചു.

അയാളുടെ കണ്ണുകൾ നിറഞ്ഞിരുന്നു. കണ്ണീരിന്റെ നനവും ചുണ്ടുകളുടെ വിറയലും യഥാർത്ഥമായിരുന്നു. എന്റെ ശരീരം തളർന്നു. അയാൾ പാദങ്ങളിൽ മുഖമുരച്ചു ചുംബിച്ചു. അയാളുടെ കണ്ണുനീർ എന്റെപാദങ്ങളിൽ പുരണ്ടു. എന്റെ ബോധം ക്ഷയിച്ചു. വിനയൻ ഇതുപോലെ നിന്നെ ചുംബിച്ചിട്ടുണ്ടോ? അയാൾ സഹതാപത്തോടെ ചോദിച്ചു. എനിക്ക് അപകർഷത തോന്നി. അയാൾ നിന്നെ ഇതുപോലെ ചുംബിക്കുമെന്നു കരുതുന്നുണ്ടോ? #NAME? നോക്കി. എന്റെ ചുംബനങ്ങൾ നിനക്കുള്ള അർച്ചനകളാണ്. നീ നിഷേധിക്കരുത്.

എന്നെപ്പോലെ ചുംബിക്കാൻ വിനയനു കഴിവില്ല. എന്നെപ്പോലെ സ്നേഹിക്കാൻ അയാൾക്ക് അറിയില്ല. ടേക്ക് മൈ വേഡ്. നീ പശ്ചാത്തപിക്കും. എന്നെ വേണ്ടെ ന്നു വച്ചതിന് നീ കരയും. ഇനിയും സമയമുണ്ട്. മാധവൻ എന്റെ കവിളിൽ ചുണ്ടമർത്തി. കഴുത്തിൽ ആരാധനയോടെ തഴുകി. "ഇനിയും സമയമുണ്ട്... പക്ഷേ, വളരെക്കുറച്ചുമാത്രം."

അയാളെ തള്ളിമാറ്റി ഞാൻ അടുത്ത മുറിയിലേക്കോടി. ഞാൻ മരിച്ചുപോയെന്ന് എനിക്കു തോന്നി. ഇനിയും സമയമുണ്ട്. ഇരുപതു വർഷത്തിനുശേഷവും ഞാൻ ആ ശബ്ദം കാതിൽക്കേട്ടു. ഇരുപതു വർഷത്തിനുശേഷവും അയാളുടെ സ്പർശം ഞാനോർത്തു. അയാളുടെ സ്പർശം. മാന്ത്രികമായ സ്പർശം. എന്റെ ബോധം മറഞ്ഞു. പുല്ലാങ്കുഴൽ കേട്ടഗോപികയെപ്പോലെ ഞാൻ സർവതും മറന്നു. അയാൾ എന്റെ ശരീരത്തിൽ ഏ ന്താ ദുർമന്ത്രവാദം ചെയ്തു. ഞാൻ സംഭ്രാന്തയായി. വിനയനെ വിളിച്ചു--ഈ വിവാഹം വേണ്ട. വിനയൻ ക്ഷോഭിച്ചു--തുളസിക്ക് ഭ്രാന്തുണ്ടോ? നമ്മൾ തമ്മിൽ പൊരുത്തമില്ല--ഞാൻ ശാഠ്യക്കാരിയായി. വിനയൻ പരിഹാസത്തോടെ ചിരിച്ചു: വൈകിപ്പോയി. അയാൾ കോപത്തോടെ ഫോൺ വച്ചപ്പോൾ ഞാൻ വീണ്ടുംതകർന്നു. ഈ വിവാഹം ശരിയാവില്ല--ഞാൻ അച്ഛനോടും പറഞ്ഞു. അച്ഛനും ചിരിച്ചു: അച്ഛനും അമ്മയും ഏറെ ലാളിച്ചതിന്റെ കുഴപ്പം. ആരും എനിക്കു ചെവിതന്നില്ല. ആരും ശക്തി പകർന്നില്ല. എല്ലാ ആശ്രയവും അറ്റുവീണു. അന്നു രാത്രി ഞാൻ മാധവനു ഫോൺ

ചെയ്തു: ഞാൻ വരാം. ഞാൻ കിതച്ചു. ഓ, അയാൾ ദീർഘമായി നിശ്വസിച്ചു: മൂന്നു മണിക്ക് കുളികഴിഞ്ഞു റെഡിയാകൂ.

നാലുമണിക്ക് പിൻവശത്തെ ഗേറ്റിൽ കാറു വരും. അഞ്ചു മണിക്ക് ദേവീക്ഷേ ത്രത്തിൽ താലികെട്ടാം. "താലി?" ഞാൻ അമ്പരന്നു. ഫോണിലൂടെ മാധവന്റെ അടക്കിപ്പിടിച്ച ചിരി ഞാൻ കേട്ടു. "തുളസീ, നീ വരുമെന്ന് എനിക്ക് ഉറപ്പായിരുന്നു. താലിയും മാലയും വാങ്ങി.

അമ്പലത്തിൽ കല്യാണത്തിനു പണമടച്ചു. എട്ടിനുള്ള ഫ്ളൈറ്റിൽ ഡൽഹിയിലേക്കു രണ്ടു ടിക്കറ്റും ബുക്കുചെയ്തു. എല്ലാം എത്രയോ ദിവസങ്ങൾക്കു മുമ്പേ." മരിക്കാറായ എന്റെ അമ്മയെയും ആരുടെയും മുമ്പിൽ തലകുനിക്കാത്ത എന്റെ അച്ഛനെയും രണ്ട് അനിയത്തിമാരെയും വിനയനെയും ക്രൂരമായി പരിഹസിച്ച് അന്നു പുലർച്ചെ ഞാൻ ഒളിച്ചോടി. പന്ത്രണ്ടു വർഷത്തെ വിയോഗത്തിനുശേഷം ഒരു കാര്യം സമ്മതിക്കാതെ വയ്യ. എന്റെ വൃന്ദ ാവനത്തിൽ അയാൾ മാത്രമാണു പുരുഷൻ. എട്ടു വർഷം ഭർത്താവായിരുന്നു എന്നതുകൊണ്ടല്ല. രണ്ടു കുട്ടികളുടെ അച്ഛനായിരുന്നതുകൊണ്ടുമല്ല. അയാളെപ്പോലെ പ്രേമിപ്പിക്കാൻ ആർക്കും കഴിഞ്ഞില്ല. പന്ത്രണ്ടു വർഷത്തിനുശേഷം മാധവനെ വീണ്ടും കണ്ട ദിവസം മായിഘറിലെ പൊട്ടിപ്പൊളിഞ്ഞ മുറിയിൽ കിടന്ന് ഇതൊക്കെ ഞാൻ ഓർത്തു. ഓർമകളുടെ കുതിരവണ്ടിയിൽ കുടുങ്ങിക്കുടുങ്ങി യാത്രചെയ്തു. ജനാലയ്ക്കു പുറത്ത് മദൻമോഹൻക്ഷേത്രത്തിന്റെ പിന്നാമ്പുറത്തെ തെരുവുവിളക്ക് ശക്തിയോടെ ജ്വലിച്ചു. വിജനവും നിശ്ശബ്ദവുമായ തെരുവ് ഉന്മാദമുണർത്തി. തംബുരു കൈയിലെടുത്തു ഗോവിന്ദ ദേവ ക്ഷേത്രത്തിന്റെ മുകൾനിലയിൽ പാട്ടുപാടി നൃത്തം ചെയ്യാൻ വെമ്പലുണ്ടായി. ഞാൻ അവിടുത്തെ തൂപ്പുകാരിയാണ്. പടിക്കെട്ടുകളുടെ താക്കോൽ എന്റെ പക്കലുണ്ട്. മൂന്നാംനിലയിൽ നിന്നാൽ വൃന്ദ ാബൻ കാണാം. അവിടെനിന്നു ഞാൻ മീരാഭജൻ പാടി നൃത്തം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. മീരാഭജൻ. മീര കരയുന്നു--കാർവർണ്ണാ, ഈ ചെറുതോണിയെ വിദൂരതീരത്തടുപ്പിക്കൂ. വരുന്നതും പോകുന്നതും

അവസാനിപ്പിക്കൂ. എനിക്കു മാധവനെ കാണണമെന്നു തോന്നി. അയാളെ കണ്ടപ്പോൾ ശരീരം ഉണർന്നത് അവിശ്വസനീയമായിരുന്നു. പന്ത്രണ്ടു വർഷമായി ഞങ്ങൾ കണ്ടിട്ടില്ല, സംസാരിച്ചിട്ടില്ല, സ്പർശിച്ചിട്ടില്ല. ഒരിക്കൽക്കൂടി ഞങ്ങൾ ബന്ധപ്പെടുന്ന രംഗം ഞാൻ സങ്കല്പിച്ചു. കനച്ചുനാറുന്ന സാരിയും പഴകിയ അടിവസ്ത്രങ്ങളും അഴിച്ചുമാറ്റി, എല്ലും തോലുമായ ശരീരം നഗ്നമാക്കി ഞാൻ അയാളുടെ മുന്നിൽ നില്ക്കും. മൊട്ടത്തലയിൽ ബീഭൽസമായി ചൊറിയും. ഇടിഞ്ഞുതൂങ്ങിയ മാറിടവും കൂനുപിടിച്ച പുറവും കൊഴുപ്പുരുകി ദയനീയമായ തുടകളുംവിണ്ടുകീറിയ കുഴിനഖംപിടിച്ച കാലുകളും ഞാൻ ലജ്ജയില്ലാതെ അനാവരണം ചെയ്യും. സൗന്ദ ര്യത്തിന്റെ അർത്ഥം ഞാൻ അയാളെ പഠിപ്പിക്കും. പ്രേമത്താൽ അയാളെയും പവിത്രീകരിക്കും.

രണ്ട്

സ്വന്തം വാൽ വിഴുങ്ങിയ സർപ്പത്തെപ്പോലെയായിരുന്നു എന്റെ പ്രേമം. സ്വയം വായിലാക്കാൻ ശ്രമിച്ച് അതു വട്ടം കറങ്ങി. വിശപ്പ് ഒരിക്കലും ശമിച്ചില്ല. വായ സ്വതന്ത്രമായതുമില്ല. എങ്കിലും ഒന്നുണ്ട്. സംഗതി ആത്മവിശ്വാസം വർദ്ധിപ്പിച്ചു. അതുവരെ എനിക്ക് എന്നെക്കുറിച്ചുള്ള മതിപ്പായിരുന്നു ആത്മവിശ്വാസം. എനിക്കു മതിപ്പുള്ളവർക്ക് എന്നെക്കുറിച്ചുള്ള മതിപ്പാണ് ആത്മവിശ്വാസമെന്നു ഞാൻ പക്ഷേ, കണ്ടെത്തിയതു വളരെ പിന്നീടാണ്. മാധവനെപ്രേമിച്ചതിനുശേഷം. ദർശനവും അന്നദാനവും ഭിക്ഷാടനവും കഴിഞ്ഞു പ്രാഞ്ചി പ്രാഞ്ചി നബനീത മുറിയിലെത്തുമ്പോഴും ഞാൻ കിടക്കുകയായിരുന്നു. നിന്റെ വലിയ ബന്ധുക്കളാരോ ആശുപത്രിയിലുണ്ട് തുളസീമായി, ടെംപിൾ ട്രസ്റ്റി ചെല്ലാൻ പറഞ്ഞു എന്നു നബനീത പറഞ്ഞപ്പോൾ മാധവന്റെ പുതിയ രൂപം മനസ്സിൽ തെളിഞ്ഞു. ഞാൻ ക്രൂരമായി ചിരിച്ചപ്പോൾ തുരുമ്പുപിടിച്ച കട്ടിൽ ശബ്ദത്തോടെ ഇളകി. ട്രസ്റ്റിയോ? ഏതു ട്രസ്റ്റി? വൃന്ദ ാബനിൽ ഒരു ട്രസ്റ്റിയേ ഉള്ളൂ, നബനീതമായീ. അതു ശ്രീകൃഷ്ണനാണ്. രാത്രി നബനീതയും ചമേലിയും ഉറങ്ങിക്കഴിഞ്ഞും ഞാൻ ഉണർന്നുകിടന്നു. വളരെ വർഷങ്ങൾക്കുശേഷം വേണമെങ്കിൽ എനിക്ക് ഉറങ്ങാവുന്ന ദിവസമായിരുന്നു അത്.

മായിഘർ ഒരു തകർന്ന കെട്ടിടമാണ്. രണ്ടു കൈയും വിതർത്താൽ ഭിത്തികളിൽ മുട്ടും വിധം ഇടുങ്ങിയ ഇടനാഴി. ഇരുവശത്തും മൂന്നുപേർ പങ്കിടുന്ന ഇരുനൂറു സ്ക്വയർ ഫീറ്റ് മുറികൾ. ദിവസം അഞ്ചു രൂപ വാടക. ഞാൻ വന്ന കാലത്ത് ഒരു രൂപ. അന്ന് പ്രതിദിന അലവൻസ് രണ്ടര രൂപ. ഘനശ്യാം പണ്ഡിറ്റിനും ടെംപിൾ ട്രസ്റ്റ് ഭാരവാഹി രാംകൃഷ്ണ പണ്ഡിറ്റിനും അയ്യായിരം വീതം നല്കിയാണു ഞാൻ ഈ കട്ടിൽ സംഘടിപ്പിച്ചത്. പന്ത്രണ്ടുവർഷം മുമ്പ്. ആയിരത്തിത്തൊള്ളായിരത്തി തൊണ്ണൂറ്റിയഞ്ച്

ഫെബ്രുവരിയിൽ. എന്റെ ജന്മദിനമായിരുന്നു അന്ന്. കുട്ടികളെ കൈവിട്ടതിന്റെ തൊണ്ണൂറാം ദിവസം. തിരുവനന്തപുരം മെഡിക്കൽ കോളേജിന്റെ സൈക്യാട്രി വാർഡിൽനിന്ന് വിടുതൽ ചെയ്തതിന്റെ രണ്ടാം ദിവസം. ആശുപത്രിയിൽനിന്ന് അച്ഛന്റെ കാറിൽ ഞാൻ വീട്ടിലെത്തി. ധീരനായ പഴയ ഐ.ജി. പ്രൗഢി വാർന്നു പരവശനായി. അച്ഛൻ കണ്ണുനീർ രഹസ്യമായി തുടയ്ക്കുന്നത് ഞാൻ ഇടംകണ്ണിലൂടെ കണ്ടു. രാത്രി ഞാൻ ട്രാവൽ ഏജൻസിയിൽ വിളിച്ച് ഡൽഹിയിലേക്ക് ഒരു ഫ്ളൈറ്റ് ടിക്കറ്റ് ബുക്കു ചെയ്തു. പുലർച്ചെ അച്ഛന്റെ അലമാരയിൽനിന്നു നൂറുരൂപയുടെ രണ്ടുമൂന്നു കെട്ടുകൾ മോഷ്ടിച്ചു ഡൽഹിയിലേക്ക് ഒരിക്കൽക്കൂടി ഒളിച്ചോടി.

എയർപോർട്ടിൽനിന്നു വാടകയ്ക്കെടുത്ത ടാക്സിയിൽ ഹോട്ടലിലെത്തി ചെക്കിൻ ചെയ്തശേഷം ഡൽഹിയിലെ പതിവു ബ്യൂട്ടിപാർലറിൽ തല മുണ്ഡനം ചെയ്തു. "ആപ് ക്യാ കഹ്തേ ഹൈന്ദ " ബ്യൂട്ടീഷ്യൻ എന്റെ നീണ്ട കറുത്തു തിളങ്ങുന്ന മുടി കൈയിലെടുത്തു നോക്കി അമ്പരന്നു. "ഇത്ത്നി സുന്ദ ർ കേശ്." "ഐ വാണ്ട് ടു ബീ ഫ്രീ." "ഇനിയൊരിക്കലും ഇതു പഴയതുപോലെയാകില്ല." "ഇനിയൊരിക്കലും ഒന്നും പഴയതുപോലെയാവില്ല."

ഞാൻ കോട്ടുവായിട്ടു. നിസ്സഹായതയോടെ അവൾ എന്റെ തലയിൽ കത്തിവച്ചു. നീണ്ട തിളങ്ങുന്ന മുടിച്ചുരുളുകൾ ചത്ത പാമ്പുകളെപ്പോലെ ഊർന്നുവീണു. ശിരസ്സ് നൂലിൽ കെട്ടിയിട്ട റബർ ബലൂൺപോലെയായി. പറന്നുയരാൻ വെമ്പി. അശോക റോഡിലൂടെ ഞാൻ ലക്ഷ്യമില്ലാതെ നടന്നു. തണുത്ത കാറ്റ് മൊട്ടത്തലയിൽ കിക്കിളിയുണർത്തി. ഇടയ്ക്കിടെ ഞാൻ മൊട്ടത്തല തഴുകി. എന്നെയാരും ഞാൻ ആഗ്രഹിച്ചത്ര സ്നേഹിച്ചിട്ടില്ല. എന്നെയോർത്ത് ആരും ഹൃദയമുരുകി കരഞ്ഞിട്ടില്ല. മുപ്പതാം വയസിൽ ഞാനൊരു ശൂന്യതയായിത്തീർന്നു. പൊട്ടിയ ബലൂൺപോലെ ജീവിതം അപ്രസക്തമായി. ഒരുപക്ഷേ, എല്ലാ സ്ത്രീകളുടെയും സ്ഥിതി

ഇതായിരിക്കും. അപ്പോഴത്തെ മൂഡിൽ എതിരേവന്ന ഭിക്ഷക്കാരനെ ഞാൻ സ്നേഹിച്ചേനെ.

അയാൾ മാധവനെപ്പോലെ നോക്കിയിരുന്നെങ്കിൽ, അയാളെപ്പോലെ ചിരിച്ചിരുന്നെങ്കിൽ, അയാളെപ്പോലെ ആർദ്രമായി ഒരു വാക്കെങ്കിലും ഉരിയാടിയെങ്കിൽ. ആ മങ്ങിയ ഉച്ചവെയിലിൽ ഫെബ്രുവരിയുടെ ശീതക്കാറ്റിൽ കുളിർന്ന മൊട്ടത്തലയുമായി ഞാൻ പൂത്ത ഒരു മരത്തെ നോക്കി വഴിവക്കിൽ നിന്നു.

വസന്തം ക്ഷണികമായ ഏർപ്പാടാണെന്നോർത്ത് എനിക്ക് മരത്തോട് ക്രോധവും അടുത്ത ജന്മം മരമായാലോ എന്നോർത്തു വിദ്വേഷവും തോന്നി. എങ്കിൽ എന്തൊരു ദുരന്തമായിരിക്കും. ആരെങ്കിലുമൊക്കെ ശിഖരമൊടിക്കും. മരംകൊത്തികളും ഇത്തിൾക്കണ്ണികളും വേദനിപ്പിക്കും. പക ഉള്ളിലടക്കേണ്ടിവരും. ഞാനൊരു വൃക്ഷമായാൽ ശപിച്ചുകൊണ്ടു

പുഷ്പിക്കുകയും വാശിയോടെ ഇലകൊഴിക്കുകയും ചെയ്യും. എന്റെ പൂക്കളിൽ വിഷം നിറയ്ക്കും. അതു കുടിച്ചു വണ്ടുകളും ശലഭങ്ങളും കരിയിലകൾക്കൊപ്പം അടർന്നുവീഴും. അടുത്ത ജന്മവും ഞാൻ എല്ലാറ്റിനെയും നശിപ്പിക്കും. അപ്പോൾ എതിരേ ടൂറിസ്റ്റ് ട്രാവൽസിന്റെ ബോർഡ് കണ്ടു. മഥുര വഴി ആഗ്രയിലേക്കു ബസ് സർവീസ്. മഥുര എന്ന പദം മാംസത്തിൽ തുളഞ്ഞ് മറഞ്ഞുകിടന്ന

മാധവന്റെ ഓർമയുടെ ആണിമുനയിൽ കൊണ്ടു. വ്രണം ഇളകി. ഞാൻ കിതപ്പോടെ ഹോട്ടലിലേക്കു നടന്നു. റിസപ്ഷനിലും പ്രധാന ടൂറിസ്റ്റ് കേന്ദ്ര രങ്ങളിലേക്കുള്ള ബസ്, ട്രെയിൻ സർവീസുകളുടെ സമയവും ടാക്സിക്കൂലിയും പ്രദർശിപ്പിച്ചിരുന്നു. അവിടെയും മഥുരയെന്ന പദം ഞാൻ കണ്ടു.

രാത്രി തനിച്ചുകിടന്നപ്പോൾ വീണ്ടും ഭ്രാന്തിളകി. നോക്കുന്നിടത്തെല്ലാം മാധവനെ കണ്ടു. സ്നേഹമില്ലാതെ എന്തിനാണ് അയാൾ എന്നെ സ്വീകരിച്ചത്? അയാൾക്കു ഞാനാരായിരുന്നു? ഉപയോഗിച്ചു വലിച്ചെറിയപ്പെട്ട മൺകുടം.

അതു ചിതറിപ്പോയി. കഷണങ്ങൾ പല വഴിതെറിച്ചു. ഇനിയൊരിക്കലും അതിനു പഴയ രൂപമില്ല, അസ്തിത്വമില്ല. ഇനിയൊരിക്കലും അതു നിറവ് അറിയില്ല.

ഉറങ്ങാൻ ഞാൻ വോഡ്ക ഓർഡർ ചെയ്തു. മാധവനെക്കുറിച്ചുള്ള സത്യങ്ങൾ കണ്ടെത്തുംവരെ എനിക്കു മദ്യം വെറുപ്പായിരുന്നു. പിന്നീട്, ഞാനയാളുടെ മദ്യം മോഷ്ടിച്ചു. മദ്യപിച്ചപ്പോൾ തല മൊട്ടയടിച്ച ലാഘവം തോന്നി. അപ്പോഴും ജന്മദിനം ഓർത്തില്ല. മഥുരയാത്ര തീരുമാനിച്ചില്ല. പക്ഷേ, രാത്രി ഒരു സ്വപ്നം കണ്ടു. അതിഭീകരം. വിറ്റ തറവാടിന്റെ തെക്കുവശത്തെ സേലം മാവ്. വിജനവും വിമൂകവുമായ മാഞ്ചുവട്ടിലേക്കു ഞാൻ ക്ഷീണിച്ച് ഉറക്കംതൂങ്ങിയ കണ്ണുകളോടെ മടങ്ങിയെത്തി. വലിയ മാങ്കുലകൾ കണ്ടു സേന്താഷിച്ചു. പെട്ടെന്നു ഭൂമിയെ പ്രകമ്പനംകൊള്ളിച്ചു ഭീമാകാരമായ ഒരു കറുത്ത സർപ്പം മാങ്ങകളുടെ വലിയ കുലകൾക്കിടയിലൂടെ താഴേക്കു ചുരുളഴിഞ്ഞ് തൊട്ടുമുകളിലുള്ള ചില്ലയിൽ തങ്ങി ഭീഷണമായി തൂങ്ങിയാടി. അതിന്റെ കറുത്ത വാലിന്റെ തുമ്പ് എന്റെ പാദത്തിനു തൊട്ടരികിൽവരെ നീണ്ടു. മസ്തകത്തോളം വലിപ്പമുള്ള മൂന്നു പത്തികളുള്ള ഫണം വീടിനെക്കാൾ ഉയരത്തിൽ വിരിഞ്ഞു. മധ്യത്തിലെ പത്തിക്കു വെള്ളനിറമായിരുന്നു. ആറായി പിരിഞ്ഞ നാവ് രക്തവർണത്തിൽ ആകാശത്തിൽ ഭയാനകമായി ചലിച്ചു. ഞാൻ ഭയന്നുവിറച്ച് വീടിന്റെ കിഴക്കുവശത്തേക്കോടി കളിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന മക്കളെ വാരിയെടുത്തു തൊഴുത്തിന്റെ വരാന്തയിൽ ഒളിച്ചു. ഇളയവൻ പക്ഷേ, എന്റെ കൈവിട്ടു മാവിൻചുവട്ടിലേക്കോടി. 'കണ്ണാ' എന്നു നിലവിളിച്ചു ഞാൻ പിന്നാലെ പാഞ്ഞു.

പിന്നീടുള്ള കാഴ്ച ഭയാനകമായിരുന്നു. ഉറുമ്പിൻപുറ്റ് ഇളകിയതുപോലെ, എലികളോളം വലിപ്പമുള്ള അസംഖ്യം കുരങ്ങന്മാർ നേരത്തേ കണ്ട സർപ്പത്തെ കടിച്ചുകീറിത്തിന്നു. മൂന്നു പത്തികളും വാലും തല്ലി സർപ്പം പ്രാണവേദനയാൽ പുളഞ്ഞു. ഒന്നിനെയും ഭയമില്ലാത്ത എന്റെ കണ്ണൻ, ഒരു കുരങ്ങനുനേരേ കൈനീട്ടി. കുരങ്ങ് പിന്നോക്കം തിരിഞ്ഞ്

അലോസരത്തോടെ ചീറി. അതിന്റെ വായിൽനിന്നു നീലിച്ച രക്തം ഇറ്റു. ഞാൻ കണ്ണാ എന്ന് അലറിവിളിച്ച് എഴുന്നേറ്റു. ഉണർന്നിട്ടും കിലുകിലാ വിറച്ചു. കണ്ണനൊഴികെ മറ്റെല്ലാം യഥാർത്ഥമായി അനുഭവപ്പെട്ടു. കണ്ണൻ ഒഴികെ. അമ്മേ

എന്നു വിളിക്കാൻ അവനില്ല. എങ്കിലും 'കണ്ണാ' എന്ന നിലവിളി തലയോട്ടിക്കുള്ളിൽ ചളുങ്ങിയ ഭിക്ഷാപാത്രത്തിലെ ചില്ലറ നാണയംപോലെ മുഴക്കത്തോടെ ഉരുണ്ടു. ആ രാത്രി പിന്നെ ഉറക്കംവന്നില്ല. മദ്യത്തിന്റെ ഭാരവും പെരുപ്പും. തിരിഞ്ഞും മറിഞ്ഞും കിടക്കുമ്പോൾ പിറ്റേന്നു യാത്രയാകാമെന്നു തീരുമാനിച്ചു. യാത്ര, പ്രേമത്തിന്റേതെന്നപോലെ പ്രേതത്തിന്റെയും അശാന്തി തീർക്കും. മഥുരയിലേക്കുള്ള രണ്ടര മണിക്കൂർ ട്രെയിനിലെ തിരക്കിൽനിന്ന് ഞാൻ ഉറങ്ങി. ഉറക്കത്തിൽ മാധവനെ സ്വപ്നം കണ്ടു. ഞങ്ങൾ വീണ്ടും ഒളിച്ചോടുകയായിരുന്നു. തിരക്കിൽ ഞങ്ങൾ ആലിംഗനംചെയ്തു മിഴികളിൽ മിഴികൾ നട്ടു. മാധവന്റെ നീണ്ട കൺപീലികളുള്ള വലിയ കണ്ണുകളിൽ ഞാൻ

വിലയം പ്രാപിച്ചു. ആ നേരത്ത് അതുവരെ സംഭവിച്ചതെല്ലാം ദുഃസ്വപ്നമായി. മാധവൻ ഊഷ്മളമായ മേഘംപോലെ എന്നെ ചൂഴ്ന്നു. നമ്മൾ മഥുരയിലേക്കു പോകും--മാധവൻ ആദ്യരാത്രിയിലെന്നതുപോലെ മന്ത്രിച്ചു. അയാളുടെ മീശരോമങ്ങൾ കാതിൽ ഉരുമ്മി. ഞാൻ കിക്കിളിപ്പെട്ടു ചിരിച്ചു. കണ്ണുതുറന്നപ്പോൾ മൊട്ടത്തലയും ശരീരത്തിനു ചേരാത്ത ജീൻസും അയഞ്ഞ ഷർട്ടും ധരിച്ചുനിന്നു ഞാൻ കിക്കിളിപ്പെടുകയായിരുന്നു. ഞാൻ ഇളിഭ്യയായി. ജാഗരത്തിലെന്നതുപോലെ നിദ്രയിലും മാധവൻ എന്നെ ഇളിഭ്യയാക്കി. പന്ത്രണ്ടു വർഷം മുമ്പ്. മഥുര റയിൽവേ സ്റ്റേഷനിൽനിന്ന് അമ്പതു രൂപയായിരുന്നു അന്നു വൃന്ദ ാബനിലേക്ക് കൂലി. കുതിരവണ്ടിയിലാണു പോയത്. ദുഷ്കരമായ യാത്ര. പൊടിയുയരുന്ന പൊളിഞ്ഞ റോഡുകളും ഭംഗിയില്ലാത്ത പ്രകൃതിയും. കറുത്ത പട്ടകൾകൊണ്ടു കണ്ണു മറച്ച കുതിര അലസമായി നീങ്ങി. വണ്ടിക്കാരൻ 'മധുബൻ' എന്ന് ഒരു മുൾക്കാട്ടിലേക്കു ചൂണ്ടി. സങ്കല്പത്തിലെ മധുവനമോർത്ത് ഞാൻ

ആത്മനിന്ദ യോടെ ചിരിച്ചു. അങ്ങിങ്ങ് മുഷിഞ്ഞ ഗോപുരങ്ങൾ ഉയർന്നുകാണുന്ന ചെറിയ ടൗൺഷിപ്പിൽ വൃത്തിയില്ലാത്ത തെരുവോരത്ത് ചെറിയ പെട്ടിക്കടകൾക്കു മുന്നിൽ അഴുക്കുചാലിനു വശത്ത് വണ്ടി നിന്നു. വണ്ടിക്കാരൻ, വൃന്ദ ാബൻ എത്തി, മേംസാബ് എന്നു പറഞ്ഞപ്പോൾ ഞാൻ വീണ്ടും ചതിയുടെ വേദന അനുഭവിച്ചു. കള്ളങ്ങളാണ്. എല്ലാം കള്ളങ്ങളാണ്. കൃഷ്ണനും യമുനയും കാളിന്ദ ിയും വൃന്ദ ാവനവും അമ്പാടിയും കദംബവനവും എല്ലാം. സത്യം ബോധ്യപ്പെടാൻ തിരിച്ചുപോകാൻ പറ്റാത്ത ദൂരങ്ങൾ യാത്രചെയ്യേണ്ടിവരുന്നു.

കുതിരവണ്ടിക്കാരനാണ് ഘനശ്യാം പണ്ഡിറ്റിനെ പരിചയപ്പെടുത്തിയത്. അംഗ്രേസി അറിയുന്ന ഗൈഡ്. വെള്ള ഖദർ ജൂബ്ബയും പൈജാമയും ധരിച്ചു നെറ്റിയിൽ നീണ്ട ഗോപി ധരിച്ച പണ്ഡിറ്റ് വൃന്ദ ാബൻ ചുറ്റിക്കാണിച്ചു. അയ്യായിരത്തിലേറെ ക്ഷേത്രങ്ങളുണ്ടെന്ന് അയാൾ പറഞ്ഞു. വൃന്ദ ാബനിൽ വീടുകളില്ല. ഓരോ വീടും ക്ഷേത്രമാണ്. ഓരോ മണൽത്തരിയിലും കൃഷ്ണനുണ്ട്. രംഗനാഥക്ഷേത്രത്തിന്റെ ദക്ഷിണേന്ത്യൻ ഗോപുരവും സേവാകുഞ്ജും പിച്ചിക്കാടും അയാൾ കാട്ടിത്തന്നു. ഞാനപ്പോൾ പ്രതികാരത്തിന്റെ മാർഗ്ഗങ്ങൾ ധ്യാനിച്ചു. അപ്പോഴും വൃന്ദ ാബനിൽ തങ്ങാൻ ആഗ്രഹിച്ചില്ല. പക്ഷേ, ഗോവിന്ദ ദേവ ക്ഷേത്രത്തിൽവച്ച് ഒരാഘാതമുണ്ടായി. പതിനാറാം നൂറ്റാണ്ടിൽ ഒരുകോടി രൂപ ചെലവിട്ട്, അക്ബർ സംഭാവനചെയ്ത

ചുവന്ന മാർബിളിൽ രാജാ മാൻസിങ് നിർമ്മിച്ച ഏഴുനില ക്ഷേത്രം. പിന്നീട് അറംഗസീബ് ആക്രമിച്ചു. നാലു നിലകൾ തകർത്തു. ഇപ്പോൾ ക്ഷേത്രം ശൂന്യം. അതിൽ വിഗ്രഹമില്ല. ചെറിയ പെട്ടിക്കടകൾക്കിടയിൽനിന്നു നോക്കുമ്പോൾ എണ്ണമറ്റ തൂണുകളുള്ള ചുവന്ന മന്ദ ിരം പ്രേതാലയംപോലെ കാണപ്പെട്ടു. മേൽനിലകളിൽ പ്രാവുകളുടെയും മൈനകളുടെയും പട ഭയാനകമായി ചിറകടിച്ചു. എനിക്കിവിടം പരിചിതമായിത്തോന്നി. ഗ്രീഷ്മത്തിലെ ചാരവെയിൽ. എണ്ണമറ്റ തൂണുകൾ. ഉള്ളിലെ

ചുവന്ന ഇരുട്ട്, ശൂന്യത. ഞാൻ മൊട്ടത്തല ചൊറിഞ്ഞു. ആ നേരത്താണ് അവിശ്വസനീയമായതു സംഭവിച്ചത്. കുരങ്ങൻമാരുടെ ഒരു പട പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു. എന്റെ ദുഃസ്വപ്നത്തിലേതുപോലെ അസംഖ്യം കുരങ്ങൻമാർ. ഞാൻ സ്വയമറിയാതെ നിലവിളിച്ചു.

'കൃഷ്ണന്റെ സഖിമാരാണു മാഡം, പേടിക്കണ്ട." ഘനശ്യാം പണ്ഡിറ്റ് ആശ്വസിപ്പിച്ചു. കിതപ്പോടെ അയാളെ പിന്തുടർന്നപ്പോൾ ഞാൻ മക്കളെ ഓർത്തു. എന്റെ മനസ്സ് ആടിത്തുടങ്ങി. രാമേശ്വരത്തുനിന്നു വൃന്ദ ാബൻ വഴി കാശിയിലേക്കു പോകുന്നതു വലിയ പുണ്യമാണെന്ന് ഗൈഡ് വിശദീകരിച്ചു.

ശവക്കല്ലറകളിലെന്നതുപോലെ പേരും വിലാസവും ഹിന്ദ ിയിലും ഇംഗ്ലിഷിലും കുറിച്ചിട്ട മാർബിൾ ഫലകങ്ങൾ പതിച്ച കെട്ടിടത്തിലേക്കാണു ഘനശ്യാം നയിച്ചത്. "രാധാബല്ലഭ് പ്രതിഷ്ഠ ഇപ്പോൾ ഇവിടെയാണ്, മാഡം." പേരും വിലാസവും കൊത്തിയ എണ്ണമറ്റ ശിലാഫലകങ്ങളിൽ ഞാൻ കണ്ണോടിച്ചു. "ഇതുപോലെ മാഡത്തിന്റെ പേരും കൊത്തിവയ്ക്കാം. ഗിവ് സം കോൺട്രിബ്യൂഷൻ ടു ദ് ട്രസ്റ്റ്." അമ്പതിനായിരം രൂപ കൊടുത്താൽ വീട്ടിലെല്ലാവരുടെയും പേര് എഴുതിവയ്ക്കുമെന്ന് അയാൾ പറഞ്ഞു. ആ തുക അഗതികൾക്കാണ്. എനിക്കു ചിരിവന്നു. മൊട്ടത്തല ചൊറിഞ്ഞുകൊണ്ടു ഞാൻ അലസമായി അകത്തേക്കു നടന്നു. പെട്ടെന്ന് ചിരിമാഞ്ഞു. കാലുകൾ മരവിച്ചു. സോപാനത്തിൽ പത്തി വിടർത്തിയ കാളസർപ്പത്തിന്റെ പ്രതിമ. അതിന്റെ പത്തികൾക്കു കീഴിൽ കൃഷ്ണൻ വേണുവൂതി. ഞാൻ കണ്ണുമിഴിച്ചു നോക്കി. സ്വപ്നത്തിൽ കണ്ട അതേ സർപ്പം. എണ്ണക്കറുപ്പുള്ള ഉടൽ. മൂന്നായി പിരിഞ്ഞ പത്തി. മധ്യത്തിൽ തൂവെള്ളനിറം. രക്തനിറമുള്ള നാവ്. എനിക്കു ഭ്രാന്തിളകി. പിന്നീടാണ് മീരാസാധുമാരെ കണ്ടത്. ജന്മദിനം ഓർമ്മവന്നത്. ദർശനവും അന്നദാനവും കഴിഞ്ഞ് വെള്ളമുട്ടകളുമായി നീങ്ങുന്ന ഉറുമ്പുകളെപ്പോലെ മുറികളിലേക്കു മടങ്ങുന്ന വിധവകൾ. എണ്ണ വറ്റി, ദീപം കെട്ട മുഖങ്ങൾ. ശൂന്യമായ ജീവിതങ്ങൾ. ആ ജന്മദിനത്തിന് മീരയായി പുനർജനിക്കാൻ ഞാൻ തീരുമാനിച്ചു. മീരാസാധുവാകാൻ അനുമതി ആവശ്യപ്പെട്ടപ്പോൾ ടെംപിൾ

ട്രസ്റ്റിന്റെ ഭാരവാഹി രാംകൃഷ്ണ പണ്ഡിറ്റ് താംബൂലം ചവച്ച് ദയയോടെ നോക്കി. "നിങ്ങൾക്ക് ഇതിന്റെ ആവശ്യമുണ്ടോ? നിങ്ങൾ എത്രയോ ചെറുപ്പം. എത്രയോ സുന്ദ രി..."

"ഞാൻ വിധവയാണ്." ഞാൻ വാശിപിടിച്ചു. "വീട്ടിലേക്കു മടങ്ങിപ്പോകൂ, കുട്ടീ." "എനിക്കു വീടില്ല." "ഞങ്ങൾ നിങ്ങളുടെ ചിത്രമെടുത്തു പോലീസിനെ ഏൽപ്പിക്കും. അവർ വീടു തപ്പിപ്പിടിക്കും." "നിങ്ങളെന്നെ ഉപദ്രവിക്കാൻ ശ്രമിച്ചെന്നു ഞാനും പരാതികൊടുക്കും." "നോക്കൂ, ഇവിടെ എല്ലാ സ്ഥലവും ഫുൾ ആണ്... യൂ നോ സംതിങ്, മഥുര ഈസ് നോൺ ആസ് ദ് സിറ്റി ഓഫ് വിഡോസ്... അൺ ഓഫീഷ്യലി, ദെയർ ആർ ടെൻ തൗസന്റ്... എവിടെയും സ്ഥലമില്ല..."

"പതിനായിരത്തിന്റെകൂടെ ഒന്നു കുറഞ്ഞാലെന്ത്, കൂടിയാലെന്ത്? എനിക്ക് ഒരു സ്ഥലം തന്നേ തീരൂ." ഞാൻ ബാഗിൽനിന്ന് നൂറിന്റെ ഒരു കെട്ടെടുത്തു പുറത്തുവച്ചു. "നിങ്ങൾ ക്രിമിനലോ മറ്റോ ആണോ?" "എന്റെ അച്ഛൻ കേരളത്തിലെ ഐ.ജി. ആയിരുന്നു."

പണ്ഡിറ്റ് ആലോചനയോടെ എന്നെ നോക്കി. ഇവിടെ വലിയ കഷ്ടപ്പാടായിരിക്കും. അയാൾ മുന്നറിയിപ്പു നല്കി. നിങ്ങളെപ്പോലെ നല്ല കുടുംബത്തിൽ പിറന്ന സ്ത്രീക്ക് പൊരുത്തപ്പെടാൻ കഴിയില്ല. എനിക്ക് കുടുംബമില്ല, ഞാൻ പറഞ്ഞു. എന്റെ ഭർത്താവ് കൃഷ്ണനനാണ്. എന്റെ വീട് വൃ?ാ വനമാണ്. ഇവിടെയാണ് ഇനിയുള്ള എന്റെ ജീവിതവും മരണവും. ഞാൻ വാശിക്കാരിയാണ്. ഒടുവിൽ അയാൾ സമ്മതിച്ചു. പതിനായിരത്തിൽ ഞാനും ചേർന്നു. ഞാൻ മീരാസാധുമാരുടെ വസ്ത്രങ്ങളലക്കി. അവരെ ശുശ്രൂഷിച്ചു. ഭക്ഷണം പാചകം ചെയ്തു. കൈപിടിച്ചു ദർശനത്തിനു കൊണ്ടുപോയി. ഗോവിന്ദ ദേവ ക്ഷേത്രത്തിന്റെ മൂന്നു നിലകൾ അടിച്ചുവാരി. രംഗാജി ക്ഷേ ത്രത്തിന്റെ നടപ്പാതകൾ വൃത്തിയാക്കി. എല്ലാം മാധവനുള്ള അർച്ചനകൾ.

പകയുടെ പുഷ്പാഞ്ജലികൾ. രംഗാജി ക്ഷേത്രത്തിൽ മൂന്നുമണിയുടെ മണി മുഴങ്ങി. നബനീതയുടെയും ചമേലിയുടെയും വിഴുപ്പുകളുമായി ഞാൻ യമുനയിലേക്കു

പോയി. കഞ്ചാവടിച്ചു കിറുങ്ങിയ ഒരു സന്ന്യാസി പാറപ്പുറത്തു നഗ്നനായി ഉറങ്ങി. ശീതക്കാറ്റ് ക്രൂരമായി ഓടക്കുഴലൂതി. ഞാൻ വെള്ളത്തിലേക്കിറങ്ങി. കറുത്ത ഓളങ്ങൾ പാദങ്ങളിൽ ചുറ്റി ചുരുളഴിഞ്ഞു. യമുനയും ഒരു മീരാസാധുവാണ്. വെള്ളം വറ്റി ഉടൽ മെലിഞ്ഞും എല്ലുന്തിയും വളഞ്ഞു കിടന്നുറങ്ങുന്നു. ഭക്തി നടിച്ചു തർപ്പണം നടത്തി, തലയിൽ ജഡയുടെ ചുമടുമായി വൃത്തികെട്ട പുരുഷന്മാർ സ്വന്തം മാലിന്യങ്ങൾ അവളിൽ കഴുകുന്നു. ഞാനൊരു മീരാഭജൻ മൂളി. 'തകർക്കപ്പെട്ട ഹൃദയവുമായി, പ്രഭോ, മീര രാത്രി തോറും പുഴയോരത്തു കാത്തിരിക്കുന്നു. ഒന്നു കാണാൻ വേണ്ടി മാത്രം...' എനിക്ക് മാധവനെ ഓർമ്മവന്നു. മുറിവുകൾ ക്രോധത്തോടെ ഉണർന്നു. കാണണമെന്ന് എനിക്കും തോന്നി. വടികുത്തി വാതിൽ കടന്നുചെല്ലണം. ജീത് രഹോ മഹാശയ്... ജീത് രഹോ. കൂടുതൽ ചേലകൾ കവരാൻ, മൺകുടങ്ങളുടയ്ക്കാൻ, ഗോപികമാരെ രമിപ്പിക്കാൻ ചിരഞ്ജീവിയായിരിക്കൂ എന്ന് ആശീർവദിക്കണം. മനസ്സിൽ പക കത്തി. എന്നോടുതന്നെ. എന്റെ വാൽ വിഴുങ്ങി എന്റെ വിശപ്പുകെട്ടു.

മൂന്ന്

പാത്രത്തെപ്പോലും ദ്രവിപ്പിക്കുന്ന അമ്ലമായിരുന്നു മാധവന്റെ പ്രേമം. എന്റെ മാംസം വെന്തു, അസ്ഥിയുരുകി. ഞാൻ അയാളിൽ വിലയംപ്രാപിച്ചു. എന്നെ അയാൾ രാധയെന്നു വിളിച്ചു. ഒക്കത്തെടുത്തും തോളിൽ ചുമന്നും കുസൃതികാട്ടി. മധുവിധുവിന്റെ ആദ്യദിനങ്ങളിൽ ഒരു സ്ത്രീയെ എങ്ങനെയൊക്കെ ആനന്ദ ിപ്പിക്കാമെന്ന് കാട്ടിത്തന്നു. ഇടംകൈകൊണ്ടു

കംപ്യൂട്ടറിൽ പിറ്റേന്നത്തേക്ക് സ്കൂപ്പ് അടിക്കുമ്പോൾ വലംകൈകൊണ്ട് എന്നെ കിക്കിളിപ്പെടുത്തി. എനിക്കു സ്ത്രീകൾ ചിരിക്കുന്നതു കാണണം. അയാൾ പറഞ്ഞു. ചിരിക്കാത്ത സ്ത്രീകളെ എനിക്കു വെറുപ്പാണ്. കണ്ണുനീർ എനിക്ക് അറപ്പാണ്. ഫ്ളാറ്റിൽ എന്റെ ചിരികൾ ഉയർന്നു. എത്രതരം ചിരികൾ. പുഞ്ചിരികൾ,

അടക്കിച്ചിരികൾ, കിക്കിളിച്ചിരികൾ, പൊട്ടിച്ചിരികൾ, ശ്വാസംമുട്ടിച്ചിരികൾ. ചിരിച്ചുചിരിച്ച് കുഴഞ്ഞു കണ്ണുകൾ നിറയും. തളർന്നു കിടക്കുമ്പോൾ അയാൾക്കു കാമമുണരും. വെറും നിലത്തു മുട്ടുകുത്തി ആദ്യം എന്റെ പാദങ്ങളിലും പിന്നീട് മുടിയിലും ചുംബിക്കും. പതിഞ്ഞ ശബ്ദത്തിൽ എന്റെ തലമുടിയെയും കണ്ണുകളെയും കവിളുകളെയും പ്രകീർത്തിക്കും. നോട്ടംകൊണ്ട്

അയാളെന്നെ സു?രിയാക്കി. സ്പർശംകൊണ്ടു ദേവതയാക്കി. രതി മാധവന് ഒരനുഷ്ഠാനമായിരുന്നു. എനിക്കു മാധവന്റെ മാർത്തടം ഓർമ്മവന്നു. വലിയൊരു പക്ഷിയുടെ നെഞ്ചുപോലെ മൃദുലവും ഊഷ്മളവുമായിരുന്നു അത്. അയാളുടെ നെഞ്ചിൽ

തൂവൽപോലെയോ തുളസിയിലപോലെയോ ഞാൻ വാടിക്കിടന്നിരുന്നു.

ഞാൻ സർവവും വിസ്മരിച്ചു. സ്നേഹിച്ചു. ഇടയ്ക്കെപ്പോഴെങ്കിലും ബന്ധുക്കളെയോ അച്ഛന്റെ സുഹൃത്തുക്കളെയോ ആകസ്മികമായി കണ്ടുമുട്ടുമ്പോൾ എന്നാലും തുളസീ നിനക്കെങ്ങനെ ഇങ്ങനെ ചെയ്യാൻ കഴിഞ്ഞു എന്ന ചോദ്യത്തിനു മുമ്പിൽ പിന്നെന്താണ് ചെയ്യേണ്ടത് എന്ന് ആത്മാർത്ഥമായി അമ്പരന്നു. സ്നേഹിക്കപ്പെടാത്തവരും

സ്നേഹിക്കാത്തവരുമായ സ്ത്രീകളെക്കുറിച്ചോർത്ത് ആത്മാർത്ഥമായി ദുഃഖിച്ചു. സ്നേഹമറിയാത്ത സ്ത്രീകൾ പ്രസവിച്ച കുട്ടികളെക്കുറിച്ചോർത്ത് ആത്മാർത്ഥമായി ഉത്കണ്ഠപ്പെട്ടു. ഐ.ഐ.ടിയിൽനിന്നു റെക്കോർഡ് മാർക്കോടെ ബിരുദമെടുത്ത ഞാൻ മാധവന്റെ ദാസിയായി. അയാളുടെ വസ്ത്രങ്ങൾ വാത്സല്യത്തോടെ അലക്കി. ഭക്തിയോടെ ഇസ്തിരിയിട്ടു.

അയാൾക്ക് പ്രിയപ്പെട്ട ഭക്ഷണം ആരാധനാപൂർവം പാകംചെയ്തു. അയാൾ ഇരിക്കുന്നിടവും നില്ക്കുന്നിടവും പവിത്രമാക്കി. ഞാൻ അയാൾക്ക് എന്നെ സമർപ്പിച്ചു. അയാൾ എന്നെ കാരുണ്യത്തോടെ കൈക്കൊണ്ടു. മാധവൻ കൃത്യമായ ഇടവേളകളിൽ വീട്ടിലേക്കു ഫോൺ ചെയ്തിരുന്നു: തുളസീ, നീ എന്തു ചെയ്യുന്നു? കുക്കിങ് കഴിഞ്ഞെങ്കിൽ കുറച്ചുനേരം വായിക്കൂ.

അല്ലെങ്കിൽ പുറത്തൊന്നു പോയിവരൂ. നിന്റെ ശബ്ദത്തിലെന്താണ് ക്ഷീണം? ഓറഞ്ചില്ലേ അവിടെ? ഒരു ജ്യൂസ് ഉണ്ടാക്കിക്കഴിക്കൂ--ഞാൻ പൊട്ടിച്ചിരിക്കും. "ഒന്നു വേഗം വന്നാൽ മതി, മാഷേ..." "അല്ലെങ്കിലും സ്ത്രീകൾ ഇങ്ങനെയാണ്. അവർക്കു സദാ താലോലിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കണം."

"ഞാൻ നല്ലൊരു സ്ത്രീയായിരുന്നു." "തുളസീ, നിന്നെ ഞാനിനിയും വഷളാക്കും..." "ഉവ്വ്..." ഞാൻ വീണ്ടും പൊട്ടിച്ചിരിക്കും. "ഇരുപത്തേഴു കാമുകിമാരെയും ഇങ്ങനെ ചുംബിച്ചിട്ടുണ്ടോ?" ഒരിക്കൽ

ഞാൻ അന്വേഷിച്ചു. "ഉണ്ടെങ്കിൽ?" "എനിക്കസൂയ തോന്നുന്നു." "പാടില്ല... അസൂയ പാടില്ല. അസൂയയില്ലാത്തതുകൊണ്ടാണ് അർജ്ജുനനെ ഭഗവാൻ ശ്രീകൃഷ്ണൻ സ്നേഹിച്ചത്--മഹാഭാരതത്തിൽ പറയുന്നുണ്ട്."

"ഞാൻ സഖാവല്ല, കാമുകിയാണ്." "അസൂയകാരണമാണ് രാധയെ ഭഗവാൻ ഉപേക്ഷിച്ചത്." "എന്നെയും ഉപേക്ഷിക്കുമെന്നാണോ?" "എന്നു ഞാൻ പറഞ്ഞില്ല." മാധവൻ എഴുന്നേറ്റിരുന്നു. പ്രേമിക്കുമ്പോൾ ജീവിതം സുന്ദ രമാണ്. എന്നെ

സ്നേഹിക്കുക, വിശ്വസിക്കുക. സംശയിക്കാതിരിക്കുക. ഭൂതം, ഭാവി ഒന്നും നമ്മുടേതല്ല. ഇന്ന്, ഈ നിമിഷം മാത്രമാണു യഥാർത്ഥം, ശാശ്വതം. എന്റെ മുഖം വാടി. മാധവൻ എന്നെ കാരുണ്യത്തോടെ നെറ്റിയിലും പിൻകഴുത്തിലും ചുംബിച്ചു. "സ്നേഹിക്കുക. സർവം മറന്നു സ്നേഹിക്കുക. സ്നേഹത്തിനു മുന്നിൽ

അസൂയ അപ്രസക്തമാണ്." അസൂയ അപ്രസക്തമായിരുന്നു. അമേരിക്കൻ പെട്ടികളുമായി ലില്ലി വർഗീസ് ചാടിക്കയറി വന്ന ദിവസംപോലും. വിവാഹത്തിന്റെ രണ്ടാം മാസം. ഒരു ഞായറാഴ്ച. മുണ്ടു മടക്കിക്കുത്തി മാധവനും നൈറ്റി ധരിച്ചു ഞാനും കാർപ്പെറ്റുകൾ തട്ടിക്കുടയുകയും കിടക്കവിരികൾ മാറ്റി വിരിക്കുകയും

ചെയ്യുന്നതിനിടെ കോളിങ് ബെൽ ശബ്ദിച്ചു. ഞാൻ വാതിൽ തുറന്നു. ലില്ലി എന്നെ തള്ളിമാറ്റി. കരഞ്ഞുകലങ്ങിയ

കണ്ണുകളുമായി ഉള്ളിലേക്കു പാഞ്ഞു. മാധവൻ വാക്വം ക്ലീനർ കയ്യിൽ പിടിച്ച് തലയുയർത്തി പ്രതിമപോലെ നിന്നു. ലില്ലി അയാളുടെ മേൽ ചാടി വീണു. കെട്ടിപ്പിടിച്ചു പൊട്ടിക്കരഞ്ഞു. ഭ്രാന്തുപിടിച്ചതുപോലെ ചുണ്ടുകളിൽ

അമർത്തിച്ചുംബിച്ചു. കവിളിലും നെഞ്ചിലും കടിച്ചു. ഹൗ കുഡ് യു, ഹൗ കുഡ് യു എന്നു പുലമ്പി. ഞാൻ വിട്ടുകൊടുക്കില്ല, മാധവാ, ഞാനാർക്കും വിട്ടുകൊടുക്കില്ല... എന്നു ഭീഷണിപ്പെടുത്തി. മാധവൻ അവരെ മാറിലേക്കു ചേർത്തു. തലമുടിയിൽ കാരുണ്യത്തോടെ തഴുകി. സ്നേഹം നിറഞ്ഞ പതിഞ്ഞ ശബ്ദത്തിൽ ചോദിച്ചു: ഓ, ലില്ലി, സ്വീറ്റ് ലില്ലി, വാട്ട്സ് ദിസ്? എന്റെ ഭാര്യ എ

ന്തു കരുതും? സീ, ഷീ ഈസ് സ്കെയേഡ്... നോക്കൂ, ബിഹേവ് യുവേഴ്സ്സെൽഫ്... ഡോണ്ട് ബീ സില്ലി.. ചവിട്ടുമെത്ത കയ്യിൽപിടിച്ചു ഞാൻ തറഞ്ഞുനിന്നു. ഇരുപത്താറാമത്തെ കാമുകി, ഞാൻ തിരിച്ചറിഞ്ഞു. ലില്ലി പ്രസിദ്ധ പത്രപ്രവർത്തകയായിരുന്നു. അമേരിക്കൻ ഫെലോഷിപ്പ് കിട്ടി അവർ ന്യൂയോർക്കിലേക്കു പോയ ഒഴിവിൽ

ഇരുപത്തേഴാമത്തവൾ, ഹിരൺമയി എന്ന നേപ്പാളി സുന്ദ രി മാധവനെ ആവേശിച്ചു. ലില്ലി പരിഭവിക്കുകയും മാധവൻ സാന്ത്വനിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുമ്പോൾ ഞാൻ വിറയ്ക്കുന്ന കൈകളോടെ വാക്വം ക്ലീനർ എടുത്തു കിടപ്പറ വൃത്തിയാക്കുന്നതു തുടർന്നു. പക്ഷേ, അവൾ മാധവനെ കരണത്തും മാറത്തും ആഞ്ഞാഞ്ഞ് അടിച്ചപ്പോൾ എനിക്ക് രക്തം തിളച്ചു. ലില്ലി, അതെന്റെ

ഭർത്താവാണ് എന്നു ഞാൻ ഇടപെട്ടു. അവൾ എന്നെ വെല്ലുവിളിക്കുന്നതുപോലെ നോക്കി. "പക്ഷേ, അതിന് എത്രയോ മുമ്പേ ഇവൻ എന്റേതാണ്... നിനക്കറിയില്ല, ഞങ്ങളുടെ ബന്ധത്തിന്റെ ആഴം... ഞാനിവനെ അടിക്കും, മാന്തും,

വേണമെങ്കിൽ ചവിട്ടും. അവൻ വളർത്തുനായയെപ്പോലെ എന്തും സഹിക്കും..."

"അതു പണ്ട്." എന്റെ ശബ്ദത്തിലും വെല്ലുവിളിയുണ്ടായി. മുറിവേറ്റ കടുവയെപ്പോലെ അവൾ മാധവനെ നോക്കി. മാധവന്റെ മുഖത്ത് ഗൗരവവും പൗരുഷവും നിറഞ്ഞു. "എനിക്ക് ധാരാളം കാമുകിമാരുണ്ടായിരുന്നു. പക്ഷേ, ഭാര്യ ഒന്നേയുള്ളൂ-- തുളസി."

അയാളുടെ ശബ്ദം കൂടുതൽ ആർദ്രമായി. "ലില്ലി പോകുന്നതാണു നല്ലത്." ലില്ലിയുടെ ആ നേരത്തെ മുഖം ഞാനൊരിക്കലും മറക്കില്ല. മാധവൻ ഉലഞ്ഞ മുടിയൊതുക്കി സോഫയുടെ കവറുകളും കാർപ്പെറ്റുകളും നേരേയിട്ടു തുടങ്ങി. കുറച്ചുനേരം മുറിയിൽ നിശ്ശബ്ദത നിറഞ്ഞു. ലില്ലി സാവധാനം വാതിൽ

തുറന്നു പുറത്തുപോയി. ഞാൻ തളർന്നു സെറ്റിയിൽ ഇരുന്നു. ലില്ലി പോയെന്ന് ഉറപ്പായപ്പോൾ മാധവൻ വാതിലടച്ചു കുറ്റിയിട്ട് എന്റെ മുമ്പിൽ മുട്ടുകുത്തി. എന്റെ പാദങ്ങൾ കൈയിലെടുത്ത് മുഖം ചേർത്തു. അയാളുടെ നീണ്ട കൺപീലികൾ എന്റെ പാദങ്ങളിൽ ഉരുമ്മി. വെണ്ണപോലെ ഞാൻ ഉരുകി. പിന്നീട് എന്നെ അയാൾ കിടക്കയിലേക്കു കൊണ്ടുപോയി. സങ്കടപ്പെടരുത്-- അയാൾ

അപേക്ഷിച്ചു. കരച്ചിൽ വന്നിട്ടും ഞാൻ ചിരിക്കാൻ ശ്രമിച്ചു. എന്നെ ഉറക്കിക്കിടത്തി അയാൾ കുളി കഴിഞ്ഞു പുറത്തുപോയി. ഇടയ്ക്കെപ്പോഴോ ഫോണിൽ വിളിച്ച് ക്ഷീണം മാറിയോ എന്ന് അന്വേഷിച്ചു. രാത്രി വൈകി മടങ്ങിയെത്തി എന്നെ ചേർത്തുപിടിച്ചു സംതൃപ്തനായി ഉറങ്ങി. മായിഘറിലെ തവിട്ടുനിറമായിത്തീർന്ന മുറിയിൽ പലതരം വെട്ടും കുത്തും

നിറഞ്ഞ ഭിത്തികൾക്കിടയിൽ തുരുമ്പുകട്ടിലിൽ അയയിലെ ഈറൻ നാറുന്ന വസ്ത്രങ്ങൾക്കു താഴെ തനിച്ചുകിടക്കെ, ഞാൻ പഴയ ചിരികളുടെ അലകൾ വീണ്ടും കേട്ടു. ഒരു വിഡ്ഢിപ്പെണ്ണിന്റെ ചിരികൾ. സ്വന്തം പുരുഷനെ കണ്ടെ ത്തിയെന്ന ധാർഷ്ട്യമായിരുന്നു അവൾക്ക്. പിന്നീട് വളരെക്കഴിഞ്ഞ്, ഉണ്ണിയും കണ്ണനും പിറന്നുകഴിഞ്ഞു ഞാൻ ലില്ലിയെ വീണ്ടും കണ്ടു. അപ്പോഴേക്കും

മാധവന്റെ ജീവിതത്തിൽ ഒരു യുവനടിയും അവർക്കു പിന്നാലെ ഒരു വനിതാ രാഷ്ട്രീയനേതാവും ഒരു പത്രപ്രവർത്തകയും അതിനും പിന്നാലെ ഒരെഴുത്തുകാരിയും പിന്നാലെ ഒരു ചാനൽ അവതാരകയും ഒടുവിലൊരു നർത്തകിയും പ്രവേശിച്ചുകഴിഞ്ഞിരുന്നു. അസൂയ അപ്രസക്തമാണെന്നു ഞാൻ തിരിച്ചറിഞ്ഞുകഴിഞ്ഞിരുന്നു.

"ഞാൻ ദുഃഖിക്കുന്നു." ലില്ലി എന്നോടു പറഞ്ഞു. "എന്തിന്?" ഞാൻ ദുരഭിമാനിയായി. "തുളസീ, നീയിത്ര ശിക്ഷ അർഹിക്കുന്നില്ല."

അവരുടെ ശബ്ദത്തിലെ ആത്മാർത്ഥത എന്നെ ദുർബലയാക്കി. "ഇതു സംഭവിക്കുമെന്ന് എനിക്കറിയാമായിരുന്നു... അന്ന് ഞാൻ നിങ്ങളുടെ വീട്ടിൽ വന്നതോർമ്മയുണ്ടോ? എന്നെ ഇറക്കിവിട്ട് രണ്ടു മണിക്കൂർ കഴിഞ്ഞപ്പോൾ മാധവൻ വീട്ടിൽനിന്നു പുറത്തുപോയി. തുളസി മറന്നിട്ടുണ്ടാകും."

"ഇല്ല." "അവൻ വന്നത് എന്റെ ഹോട്ടൽ മുറിയിലേക്കാണ്. അവൻ എന്റെ കാലിൽ വീണു മാപ്പു ചോദിച്ചു. എന്റെ പാദങ്ങൾ കണ്ണീർകൊണ്ടു കഴുകി." എന്റെ ഹൃദയത്തിൽ വാക്കുകൾ ആണികളായി തറഞ്ഞുകയറി. "ഹീ മെയ്ഡ് ലവ് ടു മീ... എന്നിട്ട് എന്റെ ഫോണിൽനിന്ന് നിന്നെ വിളിച്ചു.

പാതിയുറക്കത്തിൽ ഞാൻ കേട്ടത് ആർ യൂ ഓൾറൈറ്റ് തുളസീ എന്ന ചോദ്യമാണ്... ഐ ത്രൂ ഹിം ഔട്ട് ഓഫ് മൈ ലൈഫ് ദാറ്റ് ഡേ." അവരും കണ്ണുതുടച്ചു. "എന്തു ചെയ്യാം, വെറുക്കാൻ കഴിയില്ല, അവനെ... ഹീ ഈസ് സിംപ്ലി ഇറെസിസ്റ്റിബിൾ."

"വിവരങ്ങൾക്കു നന്ദ ി." "ബീ ബോൾഡ്... സഹായം വേണമെങ്കിൽ ചോദിക്കാൻ മടിക്കരുത്..." അവൾക്കു മുന്നിൽ അന്തസ്സു പാലിക്കാൻ ഞാൻ പണിപ്പെട്ടു. ചവിട്ടുമെത്തയുടെ അന്തസ്സ്. എന്റെ ഒക്കത്തിരുന്ന കണ്ണന്റെ കവിളിൽ അവൾ വാത്സല്യത്തോടെ തഴുകി. കരയാതിരുന്നതിന് എനിക്ക് എന്നെക്കുറിച്ചു മതിപ്പു

തോന്നി. വൃ?ാബനിലെ അന്നദാന ക്യൂവിൽ ആദ്യമായി ഇടംപിടിച്ചപ്പോഴും രണ്ടു ദിവസങ്ങൾക്കുശേഷം രംഗാജി ക്ഷേത്രത്തിലെ അന്നത്തെ പൂജാരിമാരിലൊരാൾ രാത്രി എന്നെ മുറിയിലേക്കു വിളിച്ചപ്പോഴും എനിക്ക് എന്നെക്കുറിച്ച് അതേ മതിപ്പു തോന്നി. ക്ഷേത്രത്തിൽ നാലു വശത്തുമായി പൂജാരിമാർക്കായുള്ള ക്വാർട്ടേഴ്സുകളിലൊന്നിൽവച്ചായിരുന്നു അത്. തടിച്ച

ചുണ്ടുകൾ ഇടയ്ക്കിടെ നനച്ചുകൊണ്ട് അയാൾ എന്നെ സമീപിച്ചു. "തുളസീ, നീയെത്ര നല്ല കുട്ടിയാണ്. ഈ മൊട്ടത്തലച്ചികളുടെ കൂട്ടത്തിൽ എനിക്കു നിന്നെ വിടാൻ ഇഷ്ടമില്ല... നിനക്കു വേണമെങ്കിൽ എന്റെ വീട്ടിൽ താമസിക്കാം. എന്നുവച്ചാൽ എല്ലാ സൗകര്യങ്ങളോടും... എന്റെ ഭാര്യയ്ക്കു വയസ്സായി. എനിക്കാണെങ്കിൽ, നാശം വയസ്സാകുന്നുമില്ല... നിന്നെപ്പോലെ ഒരു

പെണ്ണിനെ തൃപ്തിപ്പെടുത്താനുള്ള യൗവനം എനിക്കിപ്പോഴുമുണ്ട്..." അയാളുടെ ചുവന്ന സാറ്റിൻ പാളത്താറും പുതച്ച കാവി നേര്യതും നെറ്റിയിലെ നീണ്ട നാമക്കുറിയും തടിച്ച ചുണ്ടുകളും അവയ്ക്കിടയിൽ പാമ്പിന്റേതെന്നതുപോലെ

ഇടയ്ക്കിടെ പുറത്തേക്കു നീളുന്ന നനഞ്ഞ നാവും ജുഗുപ്സയുണർത്തി. സ്വന്തം തുടയിടുക്കിൽ തഴുകിക്കൊണ്ടാണ് അയാൾ

സംസാരിച്ചത്. എനിക്ക് ഓക്കാനം വന്നു. എങ്കിലും ക്രൂരമായ സംതൃപ്തി അനുഭവപ്പെട്ടു. അയാൾ എന്റെ ശരീരത്തിൽ സ്പർശിച്ചപ്പോൾ വഴങ്ങാൻ ഞാൻ ആത്മാർത്ഥമായി ആഗ്രഹിച്ചു. പക്ഷേ, ശരീരം പാറക്കല്ലുപോലെ കഠിനമായി. നീ സുന്ദ രിയാണ്--അയാൾ ചുണ്ടുകൾ വീണ്ടും നനച്ചു. ഞാൻ വെറുതെ ചിരിച്ചു.

"എന്തിനാണു നീ ചിരിക്കുന്നത്?" "സ്ത്രീകൾ ചിരിക്കണ്ടേ?" ഞാൻ അയാളോടു ചോദിച്ചു. "ഭോഗിക്കുന്നതിനുമുമ്പ് സ്ത്രീകളെ ചിരിപ്പിക്കണമെന്നു നിങ്ങൾക്കറിയില്ലേ?" അയാൾ നഗ്നനായപ്പോൾ ഞാൻ വീണ്ടും ചിരിച്ചു. അയാളുടെ പതിഞ്ഞ

മൂക്കും കുടവയറും ശോഷിച്ച അവയവങ്ങളും കണ്ടു ഞാൻ നിർത്താതെ ചിരിച്ചു. ചിരിച്ചു ചിരിച്ച് എനിക്കു വയറു വേദനിച്ചു. നീയെന്തിനാണ് ഇങ്ങനെ ചിരിക്കുന്നത്? ഈ വയസ്സനെ പരിഹസിക്കുകയാണോ? അയാൾ പരിഭവിച്ചു. കോപിക്കണ്ട. ഞാൻ ദയവോടെ പറഞ്ഞു. വേണമെങ്കിൽ ബലാൽസംഗം ചെയ്തോളൂ. അയാൾ മനംമടുത്ത് എന്നെ വിട്ടയച്ചു. എനിക്കും ഇച്ഛാഭംഗം

തോന്നി. എന്റെ ശരീരം നിറയെ വിഷമാണ്. പ്രേമത്തിന്റെ വിഷം. എനിക്ക് മരിക്കാൻ ആഗ്രഹമില്ലായിരുന്നു. ജീവിച്ചിരിക്കണം. നീറിപ്പഴുത്ത വ്രണംപോലെ ജീവിച്ചിരിക്കണം. കാണുന്നവർക്കു വേദനിക്കണം. മാധവന്റെ പ്രേമംപോലെ എനിക്കും എല്ലാറ്റിനെയും ദ്രവിപ്പിക്കണം. മദൻമോഹൻ ക്ഷേത്രത്തിൽ അത്താഴപ്പൂജയുടെ മണിയൊച്ച മുഴങ്ങിയപ്പോൾ

ഞാൻ മായിഘറിലെ ഇരുമ്പുകട്ടിലിൽ നിവർന്നു കിടന്നു. മാധവന്റെ വിവരങ്ങളറിയാൻ എനിക്കും ജിജ്ഞാസ തോന്നി. അയാൾക്കു ഹൃദയാഘാതമായിരുന്നോ? മാധവന്റെ ഹൃദയം. ഞാൻ തമാശയോടെ ചിന്തിച്ചു. ചുംബിച്ചാൽ ചുണ്ടുകൾ ദ്രവിപ്പിച്ചുകളയുന്ന മാധവന്റെ ഹൃദയം. ചി ന്തിച്ചുകിടക്കെ, പുറത്ത് രാംകൃഷ്ണപണ്ഡിറ്റ് തുളസീമായീ എന്നുറക്കെ

വിളിച്ചു. ഒരു മാത്ര എന്റെ ഹൃദയവും നിലച്ചു. മാധവനെക്കുറിച്ച് എന്തെങ്കിലും വിവരം തരാനായിരിക്കുമെന്ന് എനിക്കു ഭയം തോന്നി. ഞാൻ അയാളെ വെറുത്തിരുന്നു. ഛിന്നഭിന്നമാക്കാൻ ആഗ്രഹിച്ചിരുന്നു. എങ്കിലും മാധവൻ ഉണ്ടാകണം. ദ്രവിപ്പിച്ചുകളയാൻ എനിക്കും വേണം, അയാളുടെ ഹൃദയം. ഞാൻ പുറത്തുവന്നു. നല്ല ചന്ദ രികയുള്ള രാത്രിയായിരുന്നു. അരണ്ട വെട്ടത്തിൽ

കശ്മീർ സാൽവ പുതച്ച് രാംകൃഷ്ണപണ്ഡിറ്റിനോടൊപ്പം അയാൾ കാത്തുനിന്നു. തിരിച്ചറിഞ്ഞപ്പോൾ രക്തം തിളച്ചു. പണ്ഡിറ്റ് ടോർച്ചടിച്ചു മുന്നോട്ടു വന്നു. "ഹോസ്പിറ്റലിൽനിന്ന് അനുവാദമില്ലാതെ ഇറങ്ങിവന്നതാണു തുളസീമായീ. എന്തോ പറയാനുണ്ടത്രേ. പറഞ്ഞിട്ടു വേഗം പോയ്ക്കോട്ടെ."

ഞാൻ ചലനമറ്റു നിന്നു. മാധവന്റെ മുഖം ഉറക്കത്തിലെന്നപോലെ കണ്ടു. തല ലേശം നരച്ചിട്ടുണ്ട്. മുടി ലേശം കൊഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. താടി വളർന്നിട്ടുണ്ട്. നരച്ച രോമങ്ങൾ നിലാവിൽ വെള്ളിപോലെ തിളങ്ങുന്നുണ്ട്. നിലാവുതന്നെയായിരിക്കാം, വലിയ കണ്ണുകളുടെ നീണ്ട കൺപീലികളിലും തിളങ്ങുന്നുണ്ട്. ഞാൻ അപരിചിതനെയെന്നപോലെ നോക്കി. അയാൾ വശം

ചെരിഞ്ഞ് വേച്ചുവേച്ച് എന്റെ സമീപത്തേക്കു നടന്നു. ശ്രമപ്പെട്ടു വെറും നിലത്തു മുട്ടുകുത്തി. എന്താണു സംഭവിക്കുന്നതെന്ന് ഞാൻ തിരിച്ചറിയുംമുമ്പേ എന്റെ പാദങ്ങളിൽ ചുണ്ടുകൾ മുട്ടിച്ചു. എന്റെ പാദങ്ങൾ. അഴുക്കുപിടിച്ച വിണ്ടുകീറിയ പാദങ്ങൾ.

അയാളുടെ ചൂടും നനവുമുള്ള ചുണ്ടുകൾ പരുപരുത്ത കാൽപ്പടത്തിൽ അമർന്നു. പൊള്ളലേറ്റതുപോലെ ഞാൻ പിന്നോക്കം മാറി.

അയാൾ ബാലൻസ് തെറ്റി മറിഞ്ഞുവീണു. മായിഘറിന്റെ വീതി കുറഞ്ഞ ഇടനാഴിയിലൂടെ ഞാൻ മുറിയിലേക്ക് ഓടി. ഇരുമ്പുകട്ടിലിൽ ചരിഞ്ഞുവീണു ഞാൻ കിതച്ചു. അഴുക്കുപിടിച്ച ഭിത്തികളിൽനിന്നു പലതരം കൃഷ്ണന്മാർ പല പോസുകളിൽ എന്നെ നോക്കി. എനിക്കു ഭ്രാന്തിളകി. എന്റെ ചെവിയിൽ ആരോ നിർത്താതെ പുല്ലാങ്കുഴലൂതി.

വസ്ത്രങ്ങൾ പറിച്ചെറിഞ്ഞ് ഭജന പാടി എനിക്കു തെരുവിലേക്ക് ഓടണമെന്നു തോന്നി. പുഴയോരത്ത് ഒരു പുല്ലാങ്കുഴൽ; ഓ, തകർന്ന ഹൃദയമേ, തിരിച്ചറിവിനെന്തു പ്രസക്തി? കാലുകൾ പക്ഷേ, ചലിച്ചില്ല. ഇരുമ്പുകട്ടിലിന്റെ തണുപ്പിൽ ചുരുണ്ടുകൂടി

കിടന്നു ഞാൻ കിതച്ചു. എന്റെ പാദങ്ങൾക്കു ഭാരം തോന്നി. അവയിൽ അയാളുടെ ചുണ്ടുകൾ ഒട്ടിപ്പിടിച്ചിട്ടുണ്ടെന്ന് എനിക്കു തോന്നി. ഞാൻ പാദങ്ങൾ പരസ്പരം തൂത്ത് അതു മായ്ച്ചുകളയാൻ ശ്രമിച്ചു. കഴിഞ്ഞില്ല. കൈകൾകൊണ്ടും ഒരു പഴയ തുണികൊണ്ടും കാലുകൾ തുടച്ചു. പിന്നീട് ഞാൻ ബാത്‌റൂമിൽ പോയി താംബൂലത്തിന്റെയും കഫത്തിന്റെയും കഷണങ്ങൾ

ഉണങ്ങി ഒട്ടിപ്പിടിച്ച വാഷ്ബേസിനിൽനിന്നു വെള്ളം പിടിച്ചു കാലുകൾ വീണ്ടും വീണ്ടും കഴുകി. രക്ഷയില്ല. മാംസവും അസ്ഥിയും ദ്രവിച്ചുപോയി. ദ്രവിപ്പിക്കാൻ അയാൾക്ക് ഇപ്പോഴും ശേഷിയുണ്ട്.

നാല്

മാധവൻ മധുരംപോലെയായിരുന്നു. ഉറുമ്പുകൾപോലെ അയാളെ സ്ത്രീകൾ

പൊതിഞ്ഞു. ദാമ്പത്യമാരംഭിച്ച് മൂന്നു വർഷത്തിനിടയിൽതന്നെ ഞാൻ അനാഥയായി. ഞങ്ങൾക്കിടയിൽ ചില്ലുകൊണ്ടൊരു ഭിത്തിയുണ്ടെന്നു ഞാൻ കണ്ടെത്തി. ചുണ്ടുകൾ തമ്മിൽ സ്പർശിക്കുമ്പോഴും ഹൃദയസ്പന്ദ നങ്ങൾ ഇടകലരുമ്പോഴും ഇടയിൽ ഭിത്തിയുണ്ടായിരുന്നു. നഗ്നനാകുമ്പോഴും അയാൾ അദൃശ്യമായ പടച്ചട്ട ധരിച്ചു. ഇണചേരുമ്പോഴും അയാൾ വിദൂരതയിൽ

മറ്റാരെയോ തിരിഞ്ഞു. അയാളുടെ മണിയറയിലേക്കു ചെല്ലുമ്പോഴുണ്ടായിരുന്ന, ഇരുപത്തെട്ടാമത്തെയും അവസാനത്തെയും കാമുകിയാണു ഞാൻ എന്ന ധാരണ തെറ്റിയെന്ന് തിരിച്ചറിഞ്ഞപ്പോൾ വൈകി. അതിനുമുമ്പു ഞാൻ എല്ലാം നഷ്ടപ്പെടുത്തി. ആദ്യം അമ്മയെ. ഒളിച്ചോട്ടത്തിനുശേഷം ഒരു മാസം

തികയുംമുമ്പേ അമ്മ മരിച്ചു. അച്ഛനു സമചിത്തത നഷ്ടപ്പെട്ടു. മല്ലികയുടെ എം.ബി.ബി.എസ്. പൂർത്തിയാകുന്നതിനുമുമ്പേ ആദ്യം കിട്ടിയ ഡോക്ടറുമായി വിവാഹംനടത്തി. അതുകൊണ്ട് അവളുടെ ഐ.എ.എസ്. സ്വപ്നം പൊലിഞ്ഞു. ഓൾ ഇന്ത്യ എൻട്രൻസിൽ രണ്ടാം റാങ്കോടെ എൻജിനീയറിങ്ങിനു പ്രവേശനം കിട്ടിയ താമരയെ പതിനെട്ടാം വയസ്സിൽ അവളെക്കാൾ പതിമൂന്നു വയസ്സിനു

മുതിർന്ന ഒരു ബിസിനസ്സുകാരനെ കെട്ടിയേല്പിച്ചു. നാലഞ്ചു വർഷങ്ങൾക്കുശേഷം കൊച്ചിയിൽവച്ച് ഒരു മന്ത്രിയുടെ മകന്റെ

കല്യാണച്ചടങ്ങിൽ കണ്ടുമുട്ടിയപ്പോൾ അവൾ എന്നെ വിദ്വേഷത്തോടെ നോക്കി നിന്നെ എനിക്കു കാണണ്ട. നിന്റെ ജീവിതവും ഞങ്ങളുടെ ജീവിതവും നീ നശിപ്പിച്ചു.

മായിഘറിലെ പുരാതനമായ മുറിയിൽക്കിടക്കെ, ഞാൻ അതോർത്തു. മധുവിധു പെട്ടെന്നാണ് അവസാനിച്ചത്. ഡൽഹിയിലെ ത്രീ ബെഡ്റൂം ഫ്ളാറ്റിന്റെ കിടപ്പറയിൽ വാർഡ്റോബിനു താഴെ മാധവന്റെ കടലാസുകൾ സൂക്ഷിച്ചിരുന്ന തട്ടിൽനിന്ന് പുറത്തുവന്ന ശവംതീനിയുറുമ്പുകളുടെ നിരയായിരുന്നു സൂചന. ഉണ്ണിയെ ഗർഭംധരിച്ച കാലം. അറിയാതെ ആ

വഴിപോയ എന്റെ കാലുകളിൽ അവ ആഞ്ഞുകടിച്ചു. ഞാൻ തുള്ളിച്ചാടിപ്പോയി. ഡ്രോയർ വലിച്ചുതുറന്ന് ഉള്ളിലെ കടലാസുകൾ പുറത്തിട്ടു. ഉറുമ്പരിക്കുന്ന മധുരമെന്തെന്നു കണ്ടെത്തിയപ്പോൾ ഞാൻ അലറിവിളിച്ചു. അതൊരു കറുത്ത പാമ്പായിരുന്നു. വായിൽ പാതി വിഴുങ്ങിയ ഒരു ചുണ്ടെലിയുമുണ്ടായിരുന്നു. രണ്ടും ചത്തതാണെന്നു തിരിച്ചറിഞ്ഞിട്ടും ഞാൻ കിലുകിലാ വിറച്ചു.

മാധവൻ ഡ്രോയർ വലിച്ചടച്ചപ്പോൾ ഉള്ളിൽക്കുടുങ്ങി ചത്തതായിരിക്കാം. ഒമ്പതാം നിലയിലെ ഫ്ളാറ്റിൽ പാമ്പിനെ കണ്ടതിലേറെ, ഇര വിഴുങ്ങിക്കൊണ്ടിരിക്കെ ചത്തുപോകുന്ന അവസ്ഥ ഞെട്ടിപ്പിച്ചതിലേറെ, പാമ്പിനെയും വായിൽ കുടുങ്ങിയ എലിയെയും ഒരുപോലെ ഉറുമ്പരിക്കുന്ന കാഴ്ചയാണ് എന്നെ തകർത്തത്. ഫ്ളാറ്റിൽ അഴുകിയ ഗന്ധം പരന്നു. ഞാൻ

കുറെ ഛർദ്ദിച്ചു. അതിനെ ഒരു പ്ലാസ്റ്റിക് കവറിലാക്കി ലിഫ്റ്റിറങ്ങി പുറത്തെ ചവറ്റുവീപ്പയിൽ കൊണ്ടുപോയിട്ടു. തിരിച്ചു വന്നതിനുശേഷം ഞാൻ വെറുതെ കരഞ്ഞു. അതൊരു വല്ലാത്ത ദിവസം. മാധവൻ പ്രധാനമന്ത്രിയുടെ സംഘത്തോടൊപ്പം

ഒരാഴ്ചത്തെ വിദേശപര്യടനത്തിനു പോയിരുന്നു. മുറിയിൽ ഉലാത്തിയും

പുറത്തിറങ്ങി നടന്നും അടുത്ത ഫ്ളാറ്റുകളിലൊന്നിലെ പരിചയക്കാരിയെ സന്ദ ർശിച്ചും ഞാൻ സംഭ്രമം മറക്കാൻ ശ്രമിച്ചു. രാത്രി ഞാൻ ആ കടലാസുകൾ വെറുതെ മറിച്ചു. അവ കത്തുകളായിരുന്നു. പ്രാണപ്രിയ എന്നാണ് ആദ്യ കത്ത് ആരംഭിച്ചത്. മാനസികസംഘർഷം അടക്കാൻ കഴിയാതെ ഞാൻ ഓരോ മുറിയിലും ചുറ്റി നടന്നു. പ്രേമം മനുഷ്യരെ ദുർബലരാക്കും. എനിക്കു കത്തു

വായിക്കാൻ ശക്തിയുണ്ടായില്ല. വായിക്കാതിരിക്കാനും ശക്തിയുണ്ടായില്ല. വിറയ്ക്കുന്ന കൈകളോടെ ഞാൻ ആ കത്തുകൾ മറിച്ചു. ആദ്യത്തേത് ഹിരൺമയിയുടെ കത്തായിരുന്നു. മാധവന്റെ ഇരുപത്തിയേഴാമത്തെ കാമുകി. ഞാൻ കടലാസുകൾ മറിച്ചു. ഹിരൺമയിയുടെ കത്തിനു താഴെ ലില്ലി വർഗീസിന്റെ കത്തുകൾ, അവയ്ക്കു താഴെ സുസ്മിത പാട്ടീലിന്റെ കത്തുകൾ,

തുടർന്നു രാഖി മേനോൻ, സീമ കാശ്യപ്, റസീന ഷാ, ഇസബെല്ല ജോർജ്, ലീന പട്ടേൽ, ഇഷ അഗർവാൾ, അരുണ ബാലചന്ദ്ര രൻ, സരസ്വതി അയ്യർ, മുംതാസ് ബീഗം, വിമല പഞ്ഞിക്കാരൻ... എല്ലാം മാധവനുള്ള മറുപടികളായിരുന്നു. എല്ലാത്തിലും ഒരേ വാക്യങ്ങളായിരുന്നു. എനിക്കെഴുതിയ അതേ വരികളാണു മാധവൻ അവർക്കും

എഴുതിയത് എന്നു വ്യക്തമായിരുന്നു. എന്റെ അഹന്ത വാർന്നു. മാധവന് ഞാനാരാണ്? ഒരു സ്ത്രീ. ഇരുപത്തിയെട്ടാമത്തവൾ. എന്റെ ശരീരം പുകഞ്ഞു. എന്താണ് ഞാൻ അയാളിൽ തിരയുന്നത്? എന്തിനാണ് ഞാൻ അയാളോടൊപ്പം ഒളിച്ചോടിയത്? അയാളെന്തിനാണ് എന്നെ ഭാര്യയാക്കിയത്?

അയാൾ ആരെയാണു സ്നേഹിച്ചിട്ടുള്ളത്? തിരിച്ചെത്തിയപ്പോൾ, കരഞ്ഞുകലങ്ങിയ

കണ്ണുകളും ചുവന്ന മുഖവുമായി കാത്തിരുന്ന എന്നെ കണ്ടു മാധവൻ പൊട്ടിച്ചിരിച്ചു. എന്നെ കൈകളിലുയർത്തി വട്ടംകറക്കി. കഴുത്തിലും മാറിലും ചുംബിച്ച് ശ്വാസംമുട്ടിച്ചു. സംശയരോഗിക്ക് ശിക്ഷ വേറെയാണെന്നു പരിഹസിച്ചു. സംശയങ്ങളും പരാതികളും വെണ്ണപോലെ ഉരുക്കി. എങ്കിലും ഇടയ്ക്കിടെ അയാളുടെ കാമുകിമാരെ കണ്ടുമുട്ടുമ്പോൾ അവരുടെ കണ്ണുകളിൽ

കത്തിനിന്ന മാധവനോടുള്ള അഭിലാഷം എന്നെ അസ്വസ്ഥയാക്കി. പലതരക്കാർ. കറുത്തവരും വെളുത്തവരും മെലിഞ്ഞവരും തടിച്ചവരും. കോളജ് വിദ്യാർത്ഥിനികളും യുവതികളും മധ്യവയസ്കകളും. വിരുന്നുകളിലോ മറ്റു പൊതുസ്ഥലങ്ങളിലോ കണ്ടുമുട്ടുമ്പോൾ എല്ലാവരെയും മാധവൻ എന്നെപ്പോലെതന്നെ ആദരിച്ചു. നീണ്ട കൺപീലികളുള്ള

കണ്ണുകൾകൊണ്ട് അവരുടെയും കണ്ണുകളിലുറ്റുനോക്കി. മൃദുലമായ കൈപ്പത്തിയാൽ അവരുടെ ശരീരങ്ങളെയും ആർദ്രമായി ലാളിച്ചു. അവരെയും പൊട്ടിച്ചിരിപ്പിച്ചു. അവരുടെയും സങ്കടങ്ങൾ കേട്ടു. എന്റെ ഹൃദയം പിളർന്നു. പക്ഷേ, അസൂയ അപ്രസക്തമായിരുന്നു. പരാതികൾ അനാവശ്യമായിരുന്നു. പറയാൻ തുടങ്ങുമ്പോഴൊക്കെ മാധവൻ പരിഹസിച്ചു.

"തുളസീ, നീയൊരു സേഡിസ്റ്റാണ്... നിന്റേതു മാത്രമാണു ഞാനെന്നു നിന ക്കു വ്യക്തമായി അറിയാം... അവർ പാവങ്ങൾ... സ്നേഹിക്കപ്പെടാത്തവർ... അതിന് അർഹതയില്ലാത്തവർ..."
"എനിക്കു മനസ്സിലാകുന്നില്ല..." മാധവൻ കാർ ഡ്രൈവ് ചെയ്യുന്നതിനിടയിൽ ഇടംകൈനീട്ടി എന്നെ

ചേർത്തണച്ച് കവിളിൽ അമർത്തിച്ചുംബിച്ചു. "മനസ്സിലായില്ലെന്നു നീ നടിക്കുകയാണ്... ഞാൻ നിന്റേതാണ്... മാനസികമായും ശാരീരികമായും നിയമപരമായും... എന്റെ കുഞ്ഞ് നിന്റെ വയറ്റിൽ വളരുന്നു... വെറുതെ സംശയിക്കാതെ..." എന്റെ ഹൃദയഞരമ്പുകളിൽ ആയിരം ടൺ ഭാരം സദാ തൂങ്ങി.

ശ്വാസനാളത്തിൽ ഒരു ഇരുമ്പുകട്ടി സദാ കുടുങ്ങി. നിതംബസമൃദ്ധിയുള്ള സ്ത്രീകൾ രണ്ടു കാലിൽ നടക്കുന്ന ശവംതീനി ഉറുമ്പുകളെപ്പോലെ അയാളെ പൊതിയുന്ന ദുഃസ്വപ്നം കണ്ടു ഞാൻ വെട്ടിവിയർത്തു. പ്രേമത്താൽ നിസ്സഹായയും നിശ്ശബ്ദയുമായി. വർഷങ്ങൾക്കുശേഷം വൃന്ദ ാബനിൽവച്ചു ശവംതീനിയുറുമ്പുകൾ എന്നെ

വീണ്ടും കടിച്ചു. മായിഘറിലെ എന്റെ ആദ്യരാത്രി. ഇരുമ്പുകട്ടിലിൽ അന്നു പത്മലതയെന്ന ബംഗാളി വൃദ്ധയാണുണ്ടായിരുന്നത്. തൊണ്ണൂറ്റഞ്ചു വയസ്സുണ്ടായിരുന്നു. ഞാൻ കടന്നുചെല്ലുമ്പോൾ പത്മലത ഉറക്കമായിരുന്നു. സദാ ഉറങ്ങുന്നതിനെക്കുറിച്ച് നബനീത എന്തോ പിറുപിറുത്തു. രണ്ടു വൃദ്ധകളുടെ കട്ടിലുകൾക്കിടയിലെ ഇത്തിരി സ്ഥലത്ത് നിലത്തു ചാക്കുവിരിച്ചു

ഞാൻ കിടന്നു. രാത്രി എനിക്കുമേലേ ശവംതീനികൾ ഇഴഞ്ഞു. ഞാൻ നബനീതയെ വിളിച്ചു. അവർ ശകാരിച്ചുകൊണ്ട് തലയിണക്കീഴിൽനിന്നു തീപ്പെട്ടിയെടുത്ത് മണ്ണെണ്ണവിളക്ക് കത്തിച്ചു. മണ്ണെണ്ണവിളക്കിന്റെ മഞ്ഞവെളിച്ചത്തിൽ ദിംഗബരസാധുക്കളെപ്പോലെയുള്ള ശവംതീനിയുറുമ്പുകളുടെ, പത്മലതയുടെ

മൂക്കിലേക്കുള്ള മഹാപ്രസ്ഥാനം കണ്ടു ഞാൻ വിസ്മയിച്ചു. പിന്നീട് ആ ഒഴിഞ്ഞ കട്ടിൽ ഞാനെടുത്തു. വിധവയുടെ കട്ടിൽ.

തുരുമ്പുപിടിച്ചത്. ശരീരം നോവിക്കുന്നത്. അതിൽ കിടക്കെ, ഇടുങ്ങിയ മുറി എന്റെ നേർക്ക് ഇറങ്ങിവന്നു. ഭിത്തിയിലെ അഴുക്കിൽ പലതരം കൃഷ്ണന്മാർ നോക്കിച്ചിരിച്ചു. പ്രസവമുറിയുടെ ഗന്ധമായിരുന്നു എങ്ങും. ഈ മുറിയിൽ,

വെണ്ണയുണ്ണുന്ന കണ്ണന്റെ കലണ്ടർ തൂക്കിയിട്ട ഈ മുറിയിൽ, ആരാണു പ്രസവിച്ചത്? പിന്നീടാണ് മനസ്സിലായത്. രൂക്ഷഗന്ധം ജനനത്തിന്റേതല്ല, മരണത്തിന്റേതാണ്. കട്ടിലിൽ എന്റെ കൂടെ ഒരു യുവതി സദാ മരിച്ചുകിടക്കുന്നുണ്ടെന്ന് എനിക്കു തോന്നി. "അതാണു ബേട്ടീ, വൃന്ദ ാബനിലെ കുഴപ്പം... മായക്കണ്ണൻ പെണ്ണുങ്ങളെ

വിടില്ല..." നബനീത തമാശ പറഞ്ഞതുപോലെ ചിരിച്ചു. അവരുടെ ചിരിയിലും പകയുണ്ടായിരുന്നു. "കുഴിച്ചിട്ടാലും ഈ പെണ്ണുങ്ങൾ തിരിച്ചുവരും... ഇവന് അവരെ വരുത്താനുള്ള സൂത്രമറിയാം... വൃത്തികെട്ട ജന്തുക്കൾ... അവനൊന്നു ചിരിച്ചാൽ അവറ്റ

കൂടെച്ചിരിക്കും... അവനൊന്നു തലോടിക്കൊടുത്താൽ, ആ സുഖത്തിൽ എന്തു കൊള്ളരുതാഴികയും ചെയ്യും." പത്മലതയുടെ ഒഴിവിലാണ് ആ മുറിയിലേക്കു ചമേലി ബായി വന്നത്. "രാധാമായിയോ മീരാമായിയോ?" ആദ്യം കണ്ടപ്പോൾ എന്നോട് അവർ ചോദിച്ചു. ഞാൻ അവരെ അമ്പരപ്പോടെ നോക്കി.

"വൃന്ദ ാബനിൽ സുമംഗലികളും കന്യകമാരും രാധാമായിമാരാണ്. വിധവകൾ മീരമാരും..." "എനിക്കു രാധയാകണ്ട." ഞാൻ പകയോടെ ചിരിച്ചു. "മീരയായാൽ മതി... രാധ പതിനാറായിരത്തെട്ടിൽ ഒരുവളാണ്... മീര

ഒന്നേയുള്ളൂ..." എനിക്ക് എന്നെക്കുറിച്ചൊരു മതിപ്പു തോന്നി. രാധയാകണ്ട. സേവാകുഞ്ജിനു പുറത്ത് രാധയ്ക്കെന്തു

പ്രസക്തി? പക്ഷേ, മീര അങ്ങനെയല്ല. പോയ വഴികളിലെല്ലാം കാൽപ്പാടുകൾ കവിതകളായി കൊത്തിവച്ചിരിക്കുന്നു. 'ഒരു കാര്യം, മധുരവാക്കുകൾകൊണ്ടു വശീകരിക്കുന്നവനേ,

ഞാനെല്ലാവരോടും പറയും. എന്റെ ചെണ്ട കൊട്ടി ഞാനതു ലോകത്തെ അറിയിക്കും...' "പാവം!" നബനീത അവരുടെ അസ്ഥിമാത്രമായ ശരീരം ഇളക്കി ചിരിച്ചു. "കണ്ണുതുറന്നു നോക്കെടീ, ഇക്കാണുന്നതെല്ലാം മീരമാരാണ്. ഭർത്താവിന്റെ

കൊട്ടാരവും സുഖങ്ങളും ഉപേക്ഷിച്ച് പ്രേമത്തിനുവേണ്ടി ഒളിച്ചോടിയവർ... ഭ്രാ ന്തുപിടിച്ച് നിരത്തിൽ അലഞ്ഞവർ... കൃഷ്ണൻ കള്ളൻ... തെമ്മാടി... അവന് എല്ലാ പെണ്ണും ഒരുപോലെ... ആരുടെ ചേലയും മോഷ്ടിക്കും... ആരുടെ വെണ്ണയും തിന്നും... ഞാൻ പറയാം, അവനെ പൂജിക്കരുത്... അടുത്തു വന്നാൽ തല്ലിയോടിക്കണം... പ്രേമം ഭാവിച്ചുവരും... ചക്കരവാക്കു പറയും... സൂത്രത്തിൽ

ഉമ്മവയ്ക്കും... ബേട്ടീ, അവനു നിന്റെ ശരീരം മതി. ശരീരം മാത്രം." അവരുടെ ശബ്ദത്തിൽ കിതപ്പു കലർന്നു. പിന്നീട് കറുപ്പിൽ മയങ്ങി അവർ കട്ടിലിൽ ചുരുണ്ടുകിടന്നുറങ്ങി. ചമേലി അവരെ ഭാവഭേദമില്ലാതെ നോക്കി. നബനീതയെ കാമുകൻ കാശിയിൽ ഉപേക്ഷിച്ചതാണെന്നു ചമേലി പറഞ്ഞു. പിന്നെ പലരും അവളെ ഉപയോഗിച്ചു. അവസാനം ഇവിടെയെത്തി.

അതുകൊണ്ട് ആണുങ്ങളെ ദേഷ്യമാണ്. "അപ്പോൾ മായി, നിങ്ങളോ?" "ഞാനോ?" അവർ ചേല നീക്കി എല്ലും തോലുമായ മാറിൽ കുറുകെയുള്ള വെട്ടു കാട്ടി. "നോക്ക്, വിഭജനത്തിന്റെ മുറിവ്... ഓടിപ്പോന്നതാണ്. എല്ലാം പോയി.

എല്ലാവരും പോയി. ഭർത്താവ്, കുഞ്ഞുങ്ങൾ, ആട്, മാട്, എല്ലാം..." അവരുടെ ശബ്ദം വിറയാർന്നു. പ്രായം ചെന്നവരിലേറെയും

അതിർത്തി കടന്ന് ഓടിവന്നവരാണെന്ന് അവർ പറഞ്ഞു. തിരിച്ചുപോകാൻ ശ്രമിച്ചിട്ടില്ല. വന്ന വഴിയോർത്താൽ മടങ്ങാൻ കഴിയില്ല, ബേട്ടീ, അവർ പറഞ്ഞു. നീയിക്കണ്ടത് ഒരു മുറിവുമാത്രം. ഇതിനു താഴെ ചങ്കിൽ ആയിരം

മുറിവുകളുണ്ട്. സ്നേഹിക്കപ്പെടാതെ ഭോഗിക്കപ്പെടുന്നതിനെക്കാൾ വലിയ മുറിവു സ്ത്രീക്കു വേറെന്തുണ്ടാവാൻ, കുട്ടീ? ഭോഗിക്കുമ്പോൾ സ്നേഹം ധൂർത്തടിക്കുന്ന പുരുഷന്റെ മുഖം എന്റെ മനസ്സിൽ തെളിഞ്ഞു. വീണ്ടും ഞരമ്പുകളിൽ വിഷം തിളച്ചു. ചമേലി ബായി പല്ലില്ലാത്ത മോണ കാട്ടി ചിരിച്ചു. നീയാരെയാണ് ഓർക്കുന്നത്, കുട്ടീ? നിന്റെ മുഖത്ത് എന്തൊരു കോപമാണ്?

എന്റെ ശത്രുവിനെ, ഞാൻ മന്ത്രിച്ചു. "ബേട്ടീ... ശത്രുവോ? അങ്ങനെയാരുമില്ല. ഇക്കാണുന്നതൊന്നും ഇക്കാണുന്നതല്ല... എല്ലാം മായ... നോക്ക്. ഈ ഉറുമ്പിനെ നോക്ക്. പത്മയുടെ ശരീരം അവ തിന്നു തീർത്തു. എന്നിട്ടെന്താണ്? ഉറുമ്പ് പത്മലതയായോ? ഇല്ല. ഉറുമ്പ് തിന്നു തീർത്തപ്പോൾ പത്മലത ഉറുമ്പായോ? അതുമില്ല..."

ഞാൻ കണ്ണുകൾ മിഴിച്ച് അവരെ നോക്കി. മാധവനെ ചാരിനില്ക്കുന്ന സുന്ദ രികളായ ഉറുമ്പുകളുടെ രൂപം ഓർമ്മയിൽ തെളിഞ്ഞു. ഞാൻ നിശ്ശബ്ദയായി ഭിത്തികളിൽ മിഴിനട്ട് അഴുക്കിൽ തെളിയുന്ന കൃഷ്ണരൂപങ്ങൾ എണ്ണി. വെണ്ണയുണ്ണുന്ന ഉണ്ണിക്കൃഷ്ണന് കണ്ണന്റെ മുഖമായിരുന്നു. ബലരാമന് ഉണ്ണിയുടെയും.

പന്ത്രണ്ടു വർഷം. ഉറുമ്പിനെപ്പോലെ ഓരോ ദിവസമായി ഞാൻ ഓർമ്മ കാർന്നു തളർന്ന പന്ത്രണ്ടു വർഷം. രാവിലെ യമുനയിൽ കുളികഴിഞ്ഞു ഭജനമണ്ഡപത്തിലേക്ക്. തലയറഞ്ഞു ഞാൻ പാടും. "ഹരേരാമ ഹരേരാമ രാമരാമ ഹരേ; ഹരേ ഹരേ കൃഷ്ണ ഹരേ കൃഷ്ണ കൃഷ്ണകൃഷ്ണ ഹരേഹരേ."

മധുരപലഹാരത്തിൽ അരിക്കുന്ന നെയ്യുറുമ്പുകൾപോലെ രാധാകൃഷ്ണവിഗ്രഹത്തിനു ചുറ്റും കറുത്ത, ഭംഗിയില്ലാത്ത മൊട്ടയടിച്ച സ്ത്രീകൾ. അറവുശാലയിലെ മാടുകൾപോലെ നെറ്റിയിൽ നാമം ചാർത്തിയ പതിനായിരം സ്ത്രീകൾ. അച്ഛനും ഭർത്താവും കാമുകനും ഉപേക്ഷിച്ചവർ. അഭയാർത്ഥികൾ. അഗതികൾ. കൃഷ്ണന്റെ പതിനായിരം കാമുകിമാർ. എനിക്കു

ചിലപ്പോൾ ചിരിവരും. ഭജന പാടുമ്പോൾ ഉന്മാദമുണരും. പിന്നിട്ട വഴികൾ ഓർക്കും. ഞാൻ നടന്ന വഴികൾ. ടൈയ്യും കോട്ടും കെട്ടി പഠിച്ച സ്കൂൾ. വർണങ്ങൾ വാരി വിതറിയ കോളജ്. മത്സരപ്പരീക്ഷയെഴുതി പ്രവേശനം നേടിയ പ്രൊഫഷനൽ കോളജ്. എന്തെല്ലാം പഠിച്ചു, ഈ ചെറിയ ജീവിതത്തിൽ. ഒടുവിൽ ഇവിടെ ഉരുക്കഴിക്കുന്നതോ നാലേ നാലു വരികൾ.

ഇന്ന് എന്റെ മുറിക്ക് വാടക ദിവസം അഞ്ചു രൂപ. അലവൻസ് പത്തു രൂപ. ഭീമമായ തുക. രാവിലെ ഞാൻ ഒരു രൂപയ്ക്കു പുഷ്പം വാങ്ങി ഉപേക്ഷിക്കപ്പെട്ട ഗോവിന്ദ ദേവ ക്ഷേത്രനടയിൽ സമർപ്പിക്കും. ആ ക്ഷേത്രം എന്റെ പ്രേമം പോലെയാണ്. നിഷ്ഫലവും ശൂന്യവും. മക്കളെ പള്ളയിൽ തൂക്കിയിട്ട് തള്ളക്കുരങ്ങുകൾ ഓടിയെത്തുന്നിടം.

ഞാൻ എന്റെ മക്കളെ ഓർക്കും. അവരെ ഗർഭംധരിച്ച രാത്രികൾ ഓർക്കും. മാധവന്റെ കണ്ണുകളും അയാളുടെ സ്നേഹവചസ്സും വഞ്ചനയും ഓർക്കും. എന്റെ ശരീരം ജഡമാണ്. അതിലെ ഏക സ്പന്ദ ം അയാളോടുള്ള പകയാണ്. ഒരു ദിവസം ഞാൻ പ്രതികാരം പൂർത്തിയാക്കും. ശരീരം മുഴുവൻ അഴുക്കുകളുമായി അയാൾ വരും. പകയുടെ കറുത്ത യമുനയിൽ ഞാൻ

അയാളെ മുക്കിയെടുക്കും. കുഞ്ഞുങ്ങളുടെ ഓർമ്മകൾ കഴുകിക്കളയും. ഉണ്ണി ജനിച്ചതിനുശേഷമാണു ജീവിതം

വഴിതിരിഞ്ഞത്. അവനെ ഗർഭംധരിക്കുമ്പോഴും ഞാൻ സന്തുഷ്ടയായിരുന്നു. മാധവൻ ഉദ്യോഗത്തിൽ ഉയർന്നു. പണം ഒഴുകിവന്നു. പ്രതാപം കത്തിനിന്നു. ഗ്ലാമർ മാസികകളിൽ മാധവന്റെ സുഭഗമായ ചിത്രങ്ങൾ പതിവായി അച്ചടിക്കപ്പെട്ടു. ഉണ്ണിയെ

പ്രസവിച്ചതു നാട്ടിലാണ്. മാധവന്റെ അമ്മ എന്നെ പരിചരിച്ചു. അവർ ഒരു സാധുവായിരുന്നു. മാധവന്റെ അച്ഛനെക്കുറിച്ച് അവർ അഭിമാനത്തോടെ പറഞ്ഞു. മാധവനെ ഗർഭംധരിച്ച കാലത്ത് അദ്ദേഹം മരിച്ചു. വിധവയായാണ് അവർ പ്രസവിച്ചത്. അച്ഛനില്ലാതെയാണ് മാധവൻ വളർന്നത്. അവർ അതൊക്കെ പറഞ്ഞപ്പോൾ മാധവനെക്കുറിച്ച് എത്ര കുറച്ചേ എനിക്കറിയൂ എന്നു

ഞാൻ നൊമ്പരപ്പെട്ടു. അറിയുന്നതിനെക്കാൾ അറിയാത്തതായിരുന്നു ഏറെ. എനിക്കു മാധവനെക്കുറിച്ച് ഒന്നുമറിയില്ല, ഒരു ദിവസം ഞാൻ പരാതിപ്പെട്ടു. "ഒന്നുമറിയില്ല? എനിക്കു നെഞ്ചിലൊരു മറുകുണ്ടെന്നു നിനക്കറിയില്ലേ? തുടയിലൊരു മുറിവുണ്ടെന്നു നിനക്കറിയില്ലേ?" "ഉവ്വ്. ഇരുപത്തേഴു കാമുകിമാരുണ്ടെന്നുപോലും എനിക്കറിയാം. എന്നാലും..."

എന്നാലും? മാധവന്റെ ശബ്ദം മ്ലാനമായി. നീയെന്നെ വേദനിപ്പിക്കരുത്, തുളസീ. നിനക്കറിയാത്തതായി എന്റെ ജീവിതത്തിൽ ഒന്നുമില്ല. ഞാൻ പരാതികൾ വിഴുങ്ങി. എനിക്കയാളെ വേദനിപ്പിക്കാൻ വയ്യ. എന്നെ ആനന്ദ ിപ്പിക്കുന്നവനെ ഞാനെങ്ങനെ വേദനിപ്പിക്കും? പ്രസവം കഴിഞ്ഞു ഡൽഹിയിലേക്കു മടങ്ങിയപ്പോൾ അടുക്കളയും സ്വീകരണമുറിയും മറ്റേതോ

വീടിന്റേതുപോലെ മാറിയിരുന്നു. ഒരു സുഹൃത്തും ഭാര്യയും ഒപ്പം തങ്ങിയെന്ന് മാധവൻ ന്യായീകരിച്ചു. വീട് ഞാൻ

വൃത്തിയാക്കുമ്പോൾ, രണ്ടാമത്തെ ബെഡ്റൂമിൽ കട്ടിലിനിടയിൽനിന്ന് ഒരു കറുത്ത ബ്രേസിയർ കിട്ടി. ചോദിച്ചപ്പോൾ എന്നെ പരിഭവത്തോടെ ചേർത്തണച്ചു ചുംബിച്ചു. "നീ എന്റെ കുഞ്ഞിന്റെ അമ്മ. എന്നിട്ടും നിനക്കെന്നെ സംശയം...!"

അയാൾ ചോദ്യങ്ങൾ ചുംബനങ്ങൾകൊണ്ടു തടഞ്ഞു. കീഴടക്കി എന്നെ പരാജയപ്പെടുത്തി. ചുംബനങ്ങൾക്കും കിക്കിളികൾക്കും മധുരവാക്കുകൾക്കുമിടയിൽ ഞാൻ ചോദ്യങ്ങൾ മറന്നു. എങ്കിലും ഞങ്ങൾക്കിടയിൽ ചില്ലുഭിത്തിക്കു കനംവച്ചു. അതിനിടെ മാധവൻ പ ത്രത്തിൽനിന്ന് ടി.വി. ചാനലിലേക്കു മാറി. കൂടുതൽ പ്രസിദ്ധനായി. വളരെ

വൈകി മാത്രം വീട്ടിലെത്തി. തിരക്കിട്ടു കുഞ്ഞിനെ ലാളിച്ചു. തിരക്കിട്ട് എന്നെ ചുംബിച്ചു. വഴിപാടായി വർത്തമാനം പറഞ്ഞു. കുഞ്ഞിനെ തൊട്ടിലാട്ടി ഞാൻ നീണ്ട നീണ്ട മണിക്കൂറുകൾ അയാൾക്കായി കാത്തിരുന്നു. അയാളുടെ വസ്ത്രങ്ങൾ അലക്കി, ഭക്ഷണം പാകംചെയ്തു. ഇടയ്ക്കു ക്ഷമ തകർന്നു കർക്കശമായി പെരുമാറി. കടുത്ത വാക്കുകൾ ഉപയോഗിച്ചപ്പോൾ കലഹത്തിനു

തയ്യാറാകാതെ മാധവൻ ചുംബനങ്ങളാൽ എന്റെ ചുണ്ടുകൾ പൂട്ടി. പിന്നീട് അകന്നുനിന്നു. ചോദ്യങ്ങൾ ഒഴിവാക്കാൻ എപ്പോഴും തിരക്കിലായി. ഫോൺ ചെയ്യുമ്പോൾ തുളസീ, അയാം ബിസി. വിൽ കാൾ ലേറ്റർ. സംസാരിക്കാൻ ശ്രമിക്കുമ്പോൾ, നോട്ട് നൗ, ലെറ്റ് മീ ഫിനീഷ് സംവർക്ക്. രാത്രി ഉറങ്ങാൻ കിടക്കുമ്പോൾ ഒരു തലവേദന, നീയുറങ്ങിക്കോളൂ. പുലർച്ചെ മുതൽ

രാത്രി വൈകി അയാൾ വന്നു കയറുവോളം ഞാൻ കാത്തിരുന്നു. രാവിലെ ഉണർന്നാൽ തുരുതുരാ ഫോൺ കോളുകൾ. പ്രാതൽ കഴിച്ചാലുടൻ പുറപ്പെടും. രാത്രി വൈകി മടങ്ങിവരും. തളർച്ചയോടെ കോട്ടുവായിട്ട് കിടക്കയിലേക്കു മറിയും.

അരികിൽ ഞാൻ എരിഞ്ഞുകൊണ്ടു കിടക്കും. എനിക്ക് പ്രേമം ആവശ്യമുണ്ടായിരുന്നു. അയാളുടെ മൃദുലമായ കൈപ്പത്തിയുടെ തലോടൽ

ആവശ്യമുണ്ടായിരുന്നു. കാതിൽ ചുണ്ടുകൾ ചേർത്തു പറയുന്ന സ്നേഹവചസ്സുകൾ ആവശ്യമുണ്ടായിരുന്നു. എന്റെ ശരീരം അയാളുടെ സ്പർശനം അഭിലഷിച്ചിരുന്നു. ഒരു സ്ത്രീക്ക് ശരീരംകൊണ്ടും ഹൃദയംകൊണ്ടും ആസക്തിപ്പെടാവുന്നത്രയും ഞാൻ അയാളെ ആഗ്രഹിച്ചിരുന്നു. പക്ഷേ, അയാൾ അവഗണിച്ചു. അറിയുന്നില്ലെന്നു നടിച്ചു.

പരാതിപ്പെടുമ്പോൾ ഭിക്ഷപോലെ ഓരോ ചുംബനം സമ്മാനിച്ചു. മുഖം വീർപ്പിക്കുകയും ശകാരിക്കുകയും ചെയ്യുമ്പോൾ ഒത്തുതീർപ്പുപോലെ രതിക്കു സന്നദ്ധനായി. ഞങ്ങളുടെ പ്രേമം വിസ്മരിക്കപ്പെട്ട പാൽപോലെ അടുപ്പിൽ തിളച്ചു തൂവി പാത്രം ശൂന്യമായി. ഞാൻ വീട്ടിനുള്ളിൽ ഉഴറി നടന്നു. അടുക്കളയിൽ ജോലി ചെയ്യുമ്പോൾ

ഉണ്ണിയോടു നിരന്തരം സംസാരിച്ചു. എന്റെ ജീവിതത്തെക്കുറിച്ച്. എന്റെ സ്വപ്നങ്ങളെക്കുറിച്ച്. എന്റെ വിഡ്ഢിത്തങ്ങളെക്കുറിച്ച്. അമ്മയ്ക്ക് ആരുമില്ല ഉണ്ണീ, അവൻ മലർന്നുകിടന്നു കൈകാലിളക്കുമ്പോൾ ഞാൻ യാചനയോടെ നോക്കി. നീ വളരുമ്പോൾ, എന്നെ സ്നേഹിക്കണം. സ്നേഹം സത്യമായിരിക്കണം. യഥാർത്ഥമായിരിക്കണം. അമ്മയെ നീ വഞ്ചിക്കരുത്. കള്ളം

പറഞ്ഞു ചതിക്കരുത്. അവൻ അതു കേട്ടു വിതുമ്പി. അവന് മാധവന്റെ താടിയിലെ ചുഴിയുണ്ടായിരുന്നു. എങ്കിലും അവന്റെ മുഖത്തു നോക്കുമ്പോൾ എനിക്ക് എന്റെ മുഖത്തു നോക്കുന്നതുപോലെ തോന്നി. എന്റെ സംശയിക്കുന്ന കണ്ണുകളായിരുന്നു അവന്. എനിക്കും ഉണ്ണിക്കും ചുറ്റും

ശൂന്യതയും വിജനതയും ശീതക്കാറ്റുപോലെ സദാ വീശി. ഞങ്ങൾ ജഡങ്ങൾപോലെ

മരവിച്ചു. ഒരിക്കൽ മേശവലിപ്പിൽ ഭാരിച്ച തുക വൻപലിശയ്ക്കു ലോണെടുത്തതിന്റെ രേഖ കണ്ടു. ഓ, അത് ചാനലിന്റെ ആവശ്യത്തിനായാണ്. ഇറ്റ്സ് ഒഫീഷ്യൽ. മാധവൻ പറഞ്ഞു. രണ്ടു ദിവസം കഴിഞ്ഞ്, മാധവൻ പതിനഞ്ചു ലക്ഷം ലോണെടുത്തു നടിക്കു കൊടുത്തെന്ന ഒരു സിനിമാമാസികയിലെ ഗോസിപ്പ്

എന്റെ ചങ്കിനുള്ളിൽ ഭാരമായി തങ്ങി. മാധവനോടു ഞാനതു ചോദിച്ചില്ല. അത് എളുപ്പമായിരുന്നില്ല. ചില്ലുഭിത്തി കരിങ്കല്ലിന്റേതായിത്തീരുകയായിരുന്നു. അങ്ങനെ നാലു വർഷം. ഇടയ്ക്കിടെ അയാൾ ക്ഷമാപണം നിറഞ്ഞ മന്ദ ഹാസത്തോടെ കിടപ്പറയിലേക്കു വന്നു. എന്റെ എതിർപ്പുകളെ തൃണവൽഗണിച്ച് രതിയിലേർപ്പെട്ടു. അയാൾ സ്പർശിച്ചപ്പോൾ ഹൃദയം വിങ്ങി.

ബന്ധപ്പെടലിനുശേഷം അയാൾ കോട്ടുവായോടെയും ഞാൻ കണ്ണീരോടെയും പരസ്പരം വേർപെട്ടു. ആ ദിവസങ്ങളിൽ ഞാൻ പശ്ചാത്താപത്തോടെ വിനയനെ ഓർത്തിരുന്നു. കണ്ടാൽ കാൽക്കൽ വീഴണം. പാദങ്ങൾ കണ്ണീരിൽ കഴുകണം. പക്ഷേ, ഒരിക്കലും കാണരുത്. എങ്കിലും കണ്ടു. അയാൾ അമേരിക്കൻ കമ്പനിയുടെ

ഡൽഹി ഓഫീസിലേക്കു സ്ഥലം മാറിയെത്തിയതിനുശേഷം, ഒരു വിരുന്നിൽ. പുൽത്തകിടിയിൽ ഒരു കോണിലെ മേശയിൽ ഞാൻ തനിച്ചായിരുന്നു. അരണ്ട വെളിച്ചത്തിൽ അകലെ മാധവൻ ഒരു പഴയ മധ്യവയസ്കയായ കാമുകിയുടെ തടിച്ച മുതുകിൽ ആർദ്രമായി തഴുകി. എന്റെ മുതുകിൽ ഒരു പുഴു ഇഴഞ്ഞു. വോഡ്കയുടെ രണ്ടാമത്തെ ഗ്ലാസ് വാങ്ങുമ്പോഴാണു വിനയൻ വന്നത്.

ഓർമ്മയുണ്ടോ--അയാൾ ചോദിച്ചു. ഞാൻ വാക്കുകൾ വറ്റി ഇരുന്നു. അയാൾ തടിച്ചിരുന്നു. കൺതടങ്ങൾ കുഴിഞ്ഞിരുന്നു. കസേര വലിച്ചിട്ട് അയാൾ ഇരുന്നു. മാധവന്റെ നെഞ്ചിൽ ചേർന്നു പഴയ കാമുകി ദുഃഖങ്ങൾ പങ്കുവയ്ക്കുന്നതു കണ്ട് 'തുളസി വളരെ മോഡേൺ ആയല്ലോ' എന്ന് ദുഃഖത്തോടെ ചിരിച്ചു. ചേല മോഷ്ടിക്കപ്പെട്ടതുപോലെ ഞാൻ പരവശയായി. പിന്നീട് അയാൾ ഫ്ളാറ്റ്

സ?ർശിച്ചു. ആറു വർഷത്തിനിടെ മുഷിഞ്ഞുപോയ ജീവിതം സഹതാപത്തോടെ കണ്ടു. വിനയനെ ഞാൻ ജാള്യം മറച്ചു സ്വീകരിച്ചു. അപ്പോഴും അവിവാഹിതനാണ് എന്നറിഞ്ഞു കരഞ്ഞു. മാപ്പുതരണം, എന്ന് അപേക്ഷിച്ചു. വിനയൻ കണ്ണടയൂരി. കണ്ണുതുടച്ചു. "സാരമില്ല... പക്ഷേ, ഞാൻ പ്രതീക്ഷിച്ചതു തുളസി വളരെ സന്തോഷത്തോടെ

ജീവിക്കുകയാണെന്നാണ്... അങ്ങനെ കാണുന്നതായിരുന്നു സന്തോഷം..." "എനിക്ക് എന്തു വേണമെന്നറിയില്ല. വിനയൻ..." "ഒരു ജോലിക്കു ശ്രമിക്കൂ..." അയാൾ പോയതിനുശേഷം രാത്രി ഉറങ്ങുന്ന ഉണ്ണിക്കരികിൽ ഞാൻ തനിച്ചിരുന്നു. വിനയനെ വിവാഹം ചെയ്തിരുന്നെങ്കിൽ എന്നു ഞാനോർത്തു.

ശാസ്ത്രജ്ഞയായി അറിയപ്പെട്ടേനെ. അല്ലലില്ലാതെ ജീവിച്ചേനെ. മാധവനെപ്പോലെ വിനയൻ എന്നെ ചുംബിക്കുമായിരുന്നില്ലായിരിക്കാം. പക്ഷേ, എന്റെ കൺമുമ്പിൽ മറ്റു സ്ത്രീകളുടെ കുപ്പായത്തിന്റെ വിടവുകളിൽ അയാൾ തഴുകുമായിരുന്നില്ല. മദ്യപിക്കാൻ നിർബന്ധിതയാക്കുമായിരുന്നില്ല. അല്ലെങ്കിൽ ആർക്കറിയാം. അപ്പോഴും ജീവിതം അസംതൃപ്തമായിരുന്നേനെ. മറ്റൊരുതരം

അസംതൃപ്തി. ഞാൻ എന്റെ ജീവിതത്തെക്കുറിച്ചു ചിന്തിച്ചു. വിദ്യാഭ്യാസം, ഉദ്യോഗം, ഞാൻ ജീവിക്കേണ്ടിയിരുന്ന ജീവിതം. പിരിഞ്ഞുപോയ പാൽപോലെ ദുർഗന്ധഭരിതമായി, അത്. ഒരു

നെടുവീർപ്പ് ഹൃദയത്തിൽനിന്നുയർന്നു. വിഷനാളംപോലെ അതെന്റെ മാറിടത്തെ കരിച്ചു. നശിപ്പിക്കപ്പെട്ട ഒരു സ്ത്രീയുടെ നെടുവീർപ്പിന് ഒരു വീടു കത്തിക്കാൻ കഴിയുമെന്ന് എനിക്കു

തോന്നി. വൃന്ദ ാബനിൽ എത്തിയപ്പോൾ മനസ്സിലായി, ഓ, ഇല്ല. എങ്കിൽ വൃന്ദ ാബൻ എന്നേ ചാമ്പലായേനെ. വിനയന്റെ പാദങ്ങളിൽ ചുംബിക്കാൻ അന്നെന്റെ അഹന്ത അനുവദിച്ചില്ല. അതു സാധിച്ചത് വൃന്ദ ാബനിൽ വച്ചാണ്. കൂടിക്കാഴ്ച അപ്രതീക്ഷിതമായിരുന്നു. മാധവൻ എന്റെ പാദങ്ങളിൽ ചുംബിച്ചതിനു പിറ്റേന്ന്. നിധിബനിൽനിന്നു

ഞാനൊരു മീരാഭജൻ ഉറക്കെപ്പാടി റോഡിനു നടുവിൽ നൃത്തംവച്ചു നടന്നു. "ഞാനാരുടേതും മോഷ്ടിച്ചില്ല. ആരെയും മുറിപ്പെടുത്തിയില്ല, പിന്നെന്തിന് നിങ്ങളെന്നെ അവഹേളിക്കുന്നു? ആനപ്പുറത്തുനിന്നിറങ്ങി ഞാൻ കഴുതപ്പുറത്തു കയറുമെന്നാണോ നിങ്ങൾ കരുതുന്നത്?" ഞാൻ അതു താളവും ശ്രുതിയും തെറ്റിച്ച് ഉറക്കെപ്പാടി. എനിക്കു മദ്യപിച്ച

ലാഘവം അനുഭവപ്പെട്ടു. ആ നേരത്താണ് ഒരു വലിയ കാറിനുള്ളിൽനിന്നു വിനയൻ തല പുറത്തേക്കിട്ടു 'തുളസീ' എന്നു വിളിച്ചത്. ഞാൻ സ്തബ്ധയായി. അയാൾ ഡോർ തുറന്നു പുറത്തിറങ്ങിയപ്പോൾ എന്റെ ചേലത്തലപ്പ് ഊർന്നു മൊട്ടത്തല നഗ്നമായി. ഞങ്ങൾക്കിടയിലൂടെ ആടുകളുടെ ഒരു പറ്റം പാഞ്ഞുപോയി. ഞാൻ

ജാള്യം മറച്ചു പുഞ്ചിരിച്ചു. വിനയൻ എന്നെ നോക്കാതിരിക്കാൻ ശ്രമിച്ചു. അയാൾ കണ്ണടയൂരി കണ്ണുകൾ അമർത്തിത്തുടച്ചു. അയാൾക്കു പിന്നിൽ ദൂരെ ഗോവിന്ദ ദേവ ക്ഷേത്രത്തിൽനിന്നു പച്ചത്തത്തകളുടെ പട പറന്നു. അറംഗസീബ് കൊള്ളയടിച്ചു ശൂന്യമാക്കിത്തീർത്ത ക്ഷേത്രം. ഇരുട്ടും നരിച്ചീറുകളും പെരുച്ചാഴികളും പാർക്കുന്ന ഒരിടം. ഞാൻ അതിന്റെ ഉൾവശം ഓർത്തു. എണ്ണമറ്റ

എത്രയോ ക്ഷുദ്രജീവികൾ. എത്രയോ ശവംതീനിയുറുമ്പുകൾ. "തുളസീ, എനിക്കിതു കാണാൻ വയ്യ." വിനയൻ വിതുമ്പി. ഞാൻ അയാളെ നോക്കി. പല്ലുകൊഴിഞ്ഞ മോണകൾകാട്ടി സഹതാപത്തോടെ ചിരിച്ചു. പിന്നീട് വെറും നിലത്ത് ആട്ടിൻകാട്ടവും ചാണകവും തുപ്പലും മൂത്രവും നിറഞ്ഞ വഴിയിൽ മുട്ടുകുത്തി വിനയന്റെ പാദങ്ങളിൽ തലമുട്ടിച്ചു. തുളസീ എന്ന്

അയാൾ വീണ്ടും സങ്കടത്തോടെ വിളിച്ചു. "ഞാൻ തുളസിയല്ല. മീര. മീരാമായി..." "മാധവൻ പശ്ചാത്തപിക്കുന്നു... തുളസി മാപ്പുകൊടുക്കണം..." വിനയൻ പറഞ്ഞു. "ദാഹിച്ചു മരിച്ചതിനുശേഷം ഗംഗാജലം ആർക്കുവേണം, വിനയാ?"

"എന്റെ കൂടെ വരൂ... വിശദമായി സംസാരിക്കാം." "മീരയുടെ വൃന്ദ ാബനിൽ ഒരു പുരുഷനേയുള്ളൂ. മറ്റെല്ലാവരും സ്ത്രീകൾ..." ഞാൻ ബോലോ കൃഷ്ണ കൃഷ്ണ ജയ് എന്നു വാശിയോടെ ഉറക്കെ വിളിച്ചു. വിനയനെ തിരിഞ്ഞുനോക്കാതെ ഗോവിന്ദ ദേവ ക്ഷേത്രത്തിലേക്ക് ഓടി. ഓടുമ്പോൾ ഭ്രാന്തുപിടിച്ചതുപോലെ ഉറക്കെപ്പാടി.

'എ ന്റെ പ്രഭു ഗോവർധനം ഉയർത്തി; എത്ര നിസ്സാരം, അവനെന്റെ ശരീരത്തെപ്പോലും ഉണർത്തിയില്ലേ?' ഗോവിന്ദ ദേവ ക്ഷേത്രനടയിൽ സന്ധ്യ മയങ്ങുന്നതുവരെ ഞാൻ ധാർഷ്ട്യത്തോടെ യാചിച്ചു. നക്ഷത്രങ്ങൾ ഉറുമ്പുകളെപ്പോലെ ആകാശത്തെ

അരിച്ചുതുടങ്ങിയപ്പോൾ എഴുന്നേറ്റു. ഒഴിഞ്ഞ ഭിക്ഷാപാത്രവുമായി തിരിച്ചുനടന്നു. നാളെ ഞാൻ കുരങ്ങൻമാരുമായി കടിപിടികൂടും. കുരങ്ങൻമാർ എന്നെ ഉറുമ്പുകളെപ്പോലെ അരിക്കും. എനിക്കു മുറിവുകൾ വേണം. നീറിപ്പഴുക്കാൻ കൂടുതൽ മുറിവുകൾ.

അഞ്ച്

പ്രേമം പൂതനയെപ്പോലെയായിരുന്നു. മുലകളിൽ വിഷം പുരട്ടി, ലളിതവേഷം കെട്ടി, അത് എന്നെയും മാറോടണച്ചു. കണ്ണനു പാൽ കൊടുക്കുമ്പോൾ എനിക്ക് ശരീരം തളർന്നു. അവന് ഒന്നര വയസ്സായിരുന്നു. ഉണ്ണിക്ക് അഞ്ചു വയസ്സ്. മായിഘറിൽ രാത്രി, ചമേലിമായിയുടെ പുറംതടവിക്കൊടുക്കുമ്പോൾ ഞാൻ നവംബറിലെ ആ ശീതരാത്രിയെക്കുറിച്ചാണ് ഓർത്തത്. വാവടുക്കുമ്പോൾ

രൂക്ഷമാകുന്ന ആസ്ത്മ കാരണം ചമേലി ഏങ്ങിവലിച്ചു. ഞാൻ ഉറങ്ങാതിരുന്ന് അവരുടെ പുറം തിരുമ്മി. നിനക്കു പൊയ്ക്കൂടേ ബേട്ടീ, നിന്റെ ബന്ധുക്കൾ എത്തിയല്ലോ? അവർ വലിച്ചുകൊണ്ടു ചോദിച്ചു. അവൾ പോകില്ല, നബനീത കറുപ്പു തിന്നുന്നതിനിടെ ശകാരിച്ചു. കള്ളക്കൃഷ്ണൻ അവളെ വിടില്ല. ഞാൻ എന്റെ കൊഴിഞ്ഞ മുൻപല്ലുകൾകാട്ടി

ചിരിച്ചു: "മായീ, ഞാനിവിടെ വിലയംപ്രാപിക്കും. എന്റെ പ്രഭു ഇവിടെയാണ്." എന്റെ പ്രഭു, പതിനാറായിരത്തെട്ടിന്റെ പ്രഭു. ആ നേരത്ത് ബങ്കേ ബിഹാരിയോട് വാത്സല്യം തോന്നി. എന്തൊരു വികൃതി. കുഴൽവിളിച്ച് വൃന്ദ ാബനിലേക്കു മാധവനെയും വിനയനെയും എത്തിച്ചതിനെക്കാൾ വലിയ വികൃതിയെന്തുണ്ട്? ഓ, മരണവും ജീവിതവും കയ്യാളുന്ന കാർവർണനറിയില്ലേ, മീരയുടെ

ക്ഷോഭം... എന്റെ ക്ഷോഭം. ഞാൻ വിനയന്റെ അപേക്ഷയോർത്തു. മാപ്പു കൊടുക്കണം. എനിക്കു ചിരിവന്നു. പ്രേമത്തിന്റെ മറ്റൊരു പരീക്ഷണം. എന്തെല്ലാം പരീക്ഷണങ്ങൾ? കണ്ണനെ ഗർഭംധരിച്ച കാലം. മാധവൻ ഫ്ളാറ്റിൽ വരാതായി. വീട്ടുചെലവുകൾക്കു പണം തികയാതായി. രണ്ടാഴ്ചയോളം

കാണാതിരുന്നപ്പോൾ പൂർണ്ണഗർഭിണിയായിരിക്കെ ഒരു ദിവസം ഞാൻ അയാളുടെ ഓഫീസിൽ ചെന്നു. അതൊരു ദൈന്യം നിറഞ്ഞ യാത്രയായിരുന്നു. കൈയിൽ ഒരു കുട്ടി, വയറ്റിൽ ഒരു കുട്ടി. അവനവനെക്കുറിച്ചുള്ള മതിപ്പാണ് ആത്മവിശ്വാസം. അയാളുടെ ചാനലിന്റെ റിസപ്ഷനിൽ ഇരിക്കുമ്പോൾ എന്റെ എല്ലാ ആത്മവിശ്വാസവും ചോർന്നു. ഐ.ജി.യുടെ ഓമനപ്പുത്രി, ചെന്നൈ

ഐ.ഐ.ടി.യിൽനിന്ന് ഒന്നാം റാങ്കോടെ പാസ്സായ വിദ്യാർത്ഥിനി മരിച്ചു. ഉപേ ക്ഷിക്കപ്പെട്ടവളും വിവരംകെട്ടവളും വിരൂപയുമായി ഞാൻ അപകർഷതയോടെ കാത്തിരുന്നു. പുതിയ കോട്ടുധരിച്ച് അന്തസ്സിൽ പ്രവേശിച്ച മാധവൻ എന്നെക്കണ്ട് ഒരു നിമിഷം പകച്ചു. വരുത്തിക്കൂട്ടിയ ചിരിയോടെ എന്താ വന്നത്, വിളിച്ചാൽ മതിയായിരുന്നില്ലേ എന്നു ചോദിച്ചു. വീട്ടിൽ വരാൻ കഴിയാത്തതിന്,

പരിചയക്കാരിയോടോ അകന്ന ബന്ധുവിനോടോ എന്നതുപോലെ എെ ന്താക്കെയോ കാരണങ്ങൾ പറഞ്ഞു. ഫോൺചെയ്യാൻ കഴിയാതിരുന്നതിന് തിരക്കിനെയും ജോലിഭാരത്തിനൊടുവിലെ തളർച്ചയെയും കുറ്റപ്പെടുത്തി. ഉണ്ണിയോട് കൈ നീട്ടി എന്തോ കുശലം പറഞ്ഞു. ഞാൻ നിശ്ശബ്ദം കേട്ടിരുന്നു. പിന്നീട് ഒട്ടും ക്ഷോഭമില്ലാതെ മന്ദ ഹസിച്ചു.

"ഞാൻ എന്താണു വേണ്ടത്, മാധവൻ? തിരിച്ചു നാട്ടിലേക്കു പോകട്ടെ?" മാധവൻ ജാള്യത്തോടെ ചിരിച്ചു. ആ ചിരി എന്റെ അഭിമാനത്തെ മുറിപ്പെടുത്തി. ഞാൻ പ്രേമിച്ചവനായിരുന്നില്ല, അത്. മറ്റൊരാൾ. തീർത്തും അപരിചിതൻ. അന്നു മടങ്ങിപ്പോകുമ്പോൾ എന്റെ കണ്ണുകൾ പുകഞ്ഞു. പക്ഷേ, കണ്ണുനീർ ഒഴുകിയില്ല. ഉണ്ണി നിശ്ശബ്ദനായി എന്റെ കൈപിടിച്ചു തലതാഴ്ത്തി

നടന്നു. അവന്റെ മുഖം എന്നെ വീണ്ടും തളർത്തി. ഞാൻ ആദ്യമായി അച്ഛന് ഒരു കത്തെഴുതി. ഒറ്റ വരി: "പാദങ്ങളിൽ വീണു മാപ്പു ചോദിക്കുന്നു മകൾ തുളസി." കത്തു കിട്ടിയതും അച്ഛൻ വന്നു. എന്നെയും കുഞ്ഞിനെയും നാട്ടിലേക്കു കൊണ്ടുപോയി. അപ്പോൾ മാധവന്റെ ഫോൺ കോളുകൾ തുരുതുരാ വന്നു.

എന്റെ റേസർ എവിടെയിരിക്കുന്നു, തുളസീ? എന്റെ ടവ്വലെവിടെ? എന്റെ ഷർട്ടുകൾ? പാന്റുകൾ? കോട്ടുകൾ? ചാരനിറത്തിലെ ഷർട്ടിന് ഏതു കോട്ടാണ് ചേരുക, തുളസീ? നീയെന്നെ തെറ്റിദ്ധരിച്ചിരിക്കുകയാണ്. ഇതൊന്നും വാസ്തവമല്ല, നിന്റെ സംശയം എന്നെ തളർത്തും. ഒരു കാര്യം മാത്രം മനസ്സിലാക്കൂ. നീയും കുഞ്ഞുങ്ങളുമില്ലാതെ എനിക്ക് ജീവിതമില്ല. നീയാണ്

എന്റെ ശക്തി. ഞാൻ കേൾക്കാൻ തപിച്ച വാക്കുകൾ. കേട്ടതും ഹൃദയം തണുത്തു. ഒന്നും സംഭവിച്ചിട്ടില്ല, ഞാൻ വിചാരിച്ചു. മാധവന് വഞ്ചിക്കാൻ സാധ്യമല്ല. ഞാനയാൾക്കു വെറുമൊരു സ്ത്രീയല്ല. നോക്കുന്നിടത്തെല്ലാം അയാളെ കണ്ടു. തനിച്ചിരിക്കുമ്പോൾ കണ്ണുകൾ നിറഞ്ഞു. ഹൃദയത്തിലെ പാറക്കല്ലിന്റെ ഭാരം ഇരട്ടിയായി. ഹൃദയഞരമ്പുകൾ വലിഞ്ഞുതൂങ്ങി ഏതു

നിമിഷവും പൊട്ടുമെന്നു തോന്നി. അയാൾ എന്നെ സ്നേഹിക്കുന്നുണ്ട്, ഞാൻ എന്നോടു വാദിച്ചു. അതിനു തെളിവുകൾ നിരത്തി. പക്ഷേ, അയാളുടെ സ്നേഹം. ചിലപ്പോൾ ഞാൻ സ്വയമറിയാതെ ചോദിച്ചു, എന്താണ് ഒരു സ്ത്രീയോടുള്ള പുരുഷന്റെ സ്നേഹം? അതുമാത്രം എനിക്കു മനസ്സിലായില്ല. പ്രസവശേഷം മാധവൻ പറന്നെത്തി. ഉണ്ണിയെ മാറോടണച്ച് പൊട്ടിക്കരഞ്ഞു.

കണ്ണനെ കൊഞ്ചിച്ചു. അവൻ മാധവന്റെ തൽസ്വരൂപമായിരുന്നു. എന്നെ ചുംബിച്ചു മാപ്പു ചോദിച്ചു. കുഞ്ഞിനെ കാണാതെ

ഉറങ്ങാൻ കഴിയില്ലെന്നു പരാതിപ്പെട്ടു. എന്നെ സംശയരോഗിയെന്ന് അധിക്ഷേപിച്ചു. എന്നെയും കുഞ്ഞുങ്ങളെയുംകൊണ്ട് ഡൽഹിയിലേക്കു മടങ്ങി. ജീവിതം വീണ്ടും പഴയതുപോലെ ഉറുമ്പരിച്ചുതുടങ്ങി. ഞാൻ മാധവനെക്കുറിച്ചു ചി

ന്തിക്കാതിരിക്കാൻ ശ്രമിച്ചു. അയാൾ കുഞ്ഞുങ്ങളുടെ അച്ഛനായിരുന്നു. രാത്രി ജോലി കഴിഞ്ഞു വരികയും രാവിലെ ജോലിക്കു പുറപ്പെടുകയും ചെയ്യുന്ന ഒരാൾ. വിഷപ്പല്ലുകൾ ചവണകൊണ്ടു പറിച്ചെടുത്തു പ്രേമത്തെ ഒരു കൂടയിലടച്ചു കട്ടിലിനടിയിൽ ഒളിപ്പിച്ചു ഞാൻ വീട്ടിനുള്ളിൽ ഉഴറിനടന്നു. ഒരു പകൽ കണ്ണനെ കുളിപ്പിച്ച് കുറുക്കു കൊടുക്കുമ്പോൾ പക്ഷേ, അവൾ

കടന്നുവന്നു. ചാനൽ അവതാരക. അവൾ പൊട്ടിക്കരഞ്ഞു. മാധവൻ അപ്പോഴേക്കു പ്രസിദ്ധ നർത്തകിയെ സ്വീകരിച്ചിരുന്നു. ഞാൻ നിർവികാരതയോടെ കേട്ടു. പക്ഷേ, അവൾ ഗർഭിണിയായതും ഗർഭം അലസിപ്പിച്ചതും കേട്ടപ്പോൾ എനിക്കു ഭ്രാന്തിളകി. എന്നിട്ടും എനിക്ക് ആ മനുഷ്യനെ വെറുക്കാൻ വയ്യ, ചേച്ചീ. അവൾ കരഞ്ഞു. ഞാൻ വരണ്ട ഒരു ചിരി

ചിരിച്ചു. "എനിക്കു മനസ്സിലാകുന്നു..." "ചേച്ചീ, എനിക്കിനി മറ്റൊരാളെക്കുറിച്ചു ചിന്തിക്കാൻ കഴിയില്ല..." "ആർക്കും കഴിയില്ല..." അവൾ പോയിക്കഴിഞ്ഞു ഞാൻ ജഡംപോലെ ഇരുന്നു. ഛിന്നഭിന്നമായ ജന്മം.

അയാളെന്തിനാണ് എന്നെ നശിപ്പിച്ചത്? ഞാൻ ഗൗരവത്തോടെ ആലോചിച്ചു. എന്തു തെറ്റാണ് ഞാൻ ചെയ്തത്? പക്ഷേ, എന്തു തെറ്റാണ് മറ്റു മുപ്പത്തിരണ്ടു സ്ത്രീകളും അയാളോടു ചെയ്തത്? അന്നു രാത്രി ഞാൻ മാധവനോടു കലഹിച്ചു. അയാൾക്കു സ്ത്രീകൾ കലഹിക്കുന്നത് ഇഷ്ടമല്ല. ശബ്ദമുയർത്തുന്നത് ഇഷ്ടമല്ല. സ്ത്രീകൾ സുന്ദ രികളായിരിക്കണം. അവർ

എപ്പോഴും ചിരിച്ചുകാണണം. എനിക്കു ചിരി വന്നില്ല. എനിക്കിനിയൊരിക്കലും ചിരിക്കാൻ കഴിയില്ല. എന്തിനാണ് ആ കുട്ടിയെ നശിപ്പിച്ചത്? ഞാൻ മാധവനോടു ചോദിച്ചു. അയാൾ വെറുപ്പോടെ നോക്കി: ഞാൻ അവളെ നശിപ്പിച്ചെന്നോ? അവൾ എന്നെ ഉപയോഗിക്കുകയായിരുന്നു. നോക്കൂ, തുളസീ, വഞ്ചിച്ചത് അവളാണ്.

ഞാൻ തൊട്ടിലിൽ ഉറങ്ങുന്ന കണ്ണനെ നോക്കി. "അതുപോലെ, മറ്റൊരു കണ്ണൻ." മാധവൻ കൈയിലിരുന്നതെന്തോ എടുത്തു വലിച്ചെറിഞ്ഞു. 'ഐ ഹേറ്റ് യു.' അയാൾ അലറി: "വീട്ടിൽ വന്നു കയറിയാൽ സ്വസ്ഥത നശിക്കും. സദാ കുറ്റപ്പെടുത്തൽ,

സംശയം. യൂ ആർ സിക്ക്. നീയെന്താണ് ആണുങ്ങളെക്കുറിച്ച് കരുതുന്നത്? സദാ നിന്നെ മടിയിലിരുത്തി കൊഞ്ചിക്കുമെന്നോ? സീ തുളസീ, ബി പ്രാക്ടിക്കൽ. ഒരു പുരുഷനും ഒരു സ്ത്രീയിൽ മാത്രമായി ഒതുങ്ങാൻ കഴിയില്ല. ദാറ്റ്സ് ദ് വേ എ മാൻ ഈസ് ബിൽറ്റ്." "അപ്പോൾ സ്ത്രീയോ?" ഞാൻ ചോദിച്ചു.

"ദാറ്റ്സ് ഡിഫറന്റ്. യു ആർ ജനിറ്റിക്കലി ട്യൂൺഡ്... എനിക്കു മടുത്തു..." "എനിക്കും." "നമുക്കു പിരിയാം..." പിരിയാം എന്ന വാക്ക് എന്നെ പത്തിക്കടിച്ചുവീഴ്ത്തി. ഞാനതെക്കുറിച്ചു ചി ന്തിച്ചു. മാധവനുമായി പിരിയാം. എന്നിട്ട്? ഞാൻ വീട്ടിലേക്കു മടങ്ങുന്ന ദൃശ്യം

ചിന്തിച്ചു. ഓരോ കൈയിലും ഓരോ കുട്ടി. തളർന്ന ശരീരം. കുഴിഞ്ഞ കണ്ണുകൾ. അനിയത്തിമാരുടെ കുടുംബങ്ങൾക്കും അച്ഛനുമിടയിൽ ഉറുമ്പരിക്കുന്ന ജീവിതം. വേണമെങ്കിൽ ജോലിക്കു പോകാം. ശമ്പളം വാങ്ങാം. കുട്ടികളെ വളർത്താം. പക്ഷേ, എന്തിന്? മാധവൻ ഉപേക്ഷിച്ചെങ്കിൽ, ഈ ലോകത്ത്

തുളസിക്കും രണ്ടു മക്കൾക്കും എന്താണു പ്രസക്തി? പ്രേമംകൊണ്ടു

പവിത്രമാക്കപ്പെട്ട ശരീരത്തിന് എന്താണു പ്രസക്തി? ഉപജീവനത്തിനായി പ്രേമം നടിച്ചവളല്ല, ഞാൻ. പ്രേമത്തിനുവേണ്ടി എല്ലാം ത്യജിച്ചവളാണ്. ഞാൻ ജീവിതം കൂട്ടിയും കുറച്ചും മാറ്റിയെഴുതാൻ ശ്രമിച്ചു. അയാളെ മറക്കാൻ പ്രയാസമായിരുന്നു. മുറിവുകൾ ഉണങ്ങാൻ പ്രയാസമായിരുന്നു. പത്രം നിവർത്തുമ്പോൾ അയാളുടെ പേര്. ടി.വി. വയ്ക്കുമ്പോൾ അയാളുടെ മുഖം.

നവംബറിൽ അയാൾ വീണ്ടും വന്നു. "എനിക്കു നിന്നോട് ഒരു കാര്യം പറയാനുണ്ട്. അയാം ഇൻ ഡീപ് ട്രബിൾ." "പറഞ്ഞോളൂ." "ഭാമ വാണ്ട്സ് മീ ടു മാരി ഹെർ..." "ഓ."

"എനിക്കൊരു തീരുമാനമെടുക്കാൻ കഴിയുന്നില്ല തുളസീ." ഞാൻ ചിരിച്ചു. "നിന്നെപ്പോലെ മറ്റാരും എന്നെ സ്നേഹിക്കില്ല. ഡിവോഴ്സിന്റെ നെഗറ്റീവ് പബ്ലിസിറ്റി എന്റെ കരിയറിനെ ബാധിക്കുകയും ചെയ്യും." "എങ്കിൽ അവളെ ഉപേക്ഷിക്കരുത്."

"തുളസീ, അവൾ നിന്നെപ്പോലെയല്ല. അറിയപ്പെടുന്ന നർത്തകി... അസാധ്യപ്രതിഭ..." എനിക്ക് ഭ്രാന്തിളകി. "ഉവ്വ്, അസാധ്യപ്രതിഭ." ഞാൻ അയാളുടെ കഴുത്തിൽ പിടിച്ചുലച്ചു. ഞാനും ആയിരുന്നില്ലേ? ഐ.ഐ.ടി.യിൽനിന്ന് റെക്കോർഡ് മാർക്കോടെ ജയിച്ച ഞാനും അങ്ങനെയായിരുന്നില്ലേ? എന്നിട്ടോ?

നിങ്ങൾക്കുവേണ്ടി എല്ലാം ഇട്ടെറിഞ്ഞു. എനിക്കിന്ന് എന്തുണ്ട്? അച്ഛന്റെ ദയവുകൊണ്ട് ഞാനും എന്റെ രണ്ടു കുഞ്ഞുങ്ങളും ജീവിക്കുന്നു. ഇറങ്ങിപ്പോ. എന്റെ മുന്നിൽനിന്ന് ഇറങ്ങിപ്പോ. രണ്ടു ദിവസം കഴിഞ്ഞ് വിനയൻ വന്നു. "തുളസീ, എന്താണ്

ഇതൊക്കെ?" അയാൾ ചോദിച്ചു. "വിവാഹമോചനത്തിന് തുളസിയെ പറഞ്ഞു

സമ്മതിപ്പിക്കണമെന്നു മാധവൻ നിർബന്ധിക്കുന്നു." ഞാൻ പൊട്ടിച്ചിരിച്ചു. ചിരിച്ചുചിരിച്ച് എന്റെ കണ്ണുകളിൽ നീർ നിറഞ്ഞു. "തുളസീ, റിലാക്സ്." വിനയൻ സങ്കടത്തോടെ പറഞ്ഞു. "ശരി, ഞാൻ സമ്മതിച്ചു." ഞാൻ പറഞ്ഞു. "എന്നിട്ടു തുളസി എന്തുചെയ്യും?" വിനയൻ അന്വേഷിച്ചു.

"എനിക്ക് പിന്നെ എന്താണു ചെയ്യാൻ പാടില്ലാത്തത്?" ഞാൻ വീണ്ടും ചിരിച്ചു. അന്നുരാത്രി ഞാൻ ഒരു വോഡ്ക കുടിച്ചതിനുശേഷം മാധവനെ വിളിച്ചു. "ഭാമയെയും കൂട്ടി നാളെ ഏതെങ്കിലും റസ്റ്ററന്റിലേക്കു വരൂ. നമുക്ക് എല്ലാ കാര്യങ്ങളും സെറ്റിൽ ചെയ്യാം."

"നോക്കൂ, തുളസീ, അവളെ വേദനിപ്പിക്കരുത്." "എന്തിന്?" "നിന്നെ സങ്കടപ്പെടുത്തരുതെന്നുണ്ടായിരുന്നു. പക്ഷേ, പറയാതിരിക്കുന്നതു വഞ്ചനയല്ലേ? നോക്കൂ, അവൾ ഗർഭിണിയാണ്..." "കൺഗ്രാചുലേഷൻസ്...!"

ഞാൻ ഫോൺ വച്ചു. കരയാൻ അഭിമാനം അനുവദിച്ചില്ല. അതുകൊണ്ടു ചിരിക്കാൻ ശ്രമിച്ചു. ഞാൻ കുട്ടികളെ വാരിയെടുത്തുമ്മവച്ചു. അവരെ കിക്കിളി കൂട്ടി ചിരിപ്പിച്ചു. എന്റെ ശരീരം പൊള്ളി. വിറച്ചു. കണ്ണുകളിൽനിന്നു പൊള്ളുന്ന കണ്ണുനീർ കുടുകുടെ ചാടി. ഞാൻ കുട്ടികളെ തുരുതുരാ ഉമ്മവച്ചു. എന്റെ പുരുഷൻ. വീണ്ടും അച്ഛനാകുന്നു. വിതുമ്പലിൽ ചുണ്ടുകൾ കോടി. കുട്ടികൾ

എന്നെ അമ്പരപ്പോടെ നോക്കി. രാവിലെ ഞാൻ അവരെ കുളിപ്പിച്ച് നല്ല വസ്ത്രങ്ങൾ ധരിപ്പിച്ചു. പുറത്തുകൊണ്ടുപോയി. ഐസ്ക്രീം വാങ്ങിക്കൊടുത്തു. കളിപ്പാട്ടങ്ങൾ

വാങ്ങിക്കൊടുത്തു. പാർക്കിൽപ്പോയി കളിച്ചു. തിരിച്ചുവന്ന് കുട്ടികളോടൊപ്പം കൂടാരമുണ്ടാക്കി കളിച്ചു. പിന്നീട് അവർക്കു പാൽ കൊടുത്തു.

കണ്ണൻ വെളുത്തുതുടുത്ത കുഞ്ഞായിരുന്നു. അവന് മാധവന്റെ വലിയ കണ്ണുകളും നീണ്ട കൺപീലികളുമുണ്ടായിരുന്നു. അവൻ മാധവനെപ്പോലെ സദാ മധുരമായി മന്ദ ഹസിച്ചു. വിഷം ചേർത്ത പാൽ നുകർന്നപ്പോൾ അവൻ മൂക്കു ചുളിച്ചു. ഞാൻ അപ്പോൾ പൂതനയുടെ കഥ പറഞ്ഞു. എന്റെ ശബ്ദം വല്ലാതെ വിറച്ചിരുന്നു. കഥ കേട്ട് അവൻ പാൽ കുടിച്ചു. ഒരു ചെറിയ എക്കിൾ,

അസ്വസ്ഥത. ലേശം വിയർത്തു. പിന്നെ കോട്ടുവായിട്ട് എന്റെ നെഞ്ചിലേക്കു ചാഞ്ഞു. കൈവിരൽ വായിലേക്കു വച്ച് വലിയ കണ്ണുകൾ വിടർത്തി എന്റെ കണ്ണുകളിൽത്തന്നെ നോക്കി. കൺപീലികൾ തൊട്ടാവാടിയിലകൾപോലെ കൂമ്പി. അവനെ തൊട്ടിലിൽ കിടത്തുമ്പോൾ എന്റെ ശരീരം പൊള്ളയായി. പിന്നീട് ഞാൻ ഉണ്ണിയെ വിളിച്ചു. അവൻ ചോദ്യങ്ങളില്ലാതെ പാൽ കുടിച്ചു.

"കയ്പ്പ്" എന്നു പരാതിപ്പെട്ടപ്പോൾ ഞാൻ പഞ്ചസാര വീണ്ടും ചേർത്തു. അത്, പറഞ്ഞല്ലോ നവംബറായിരുന്നു. നല്ല ശീതക്കാറ്റുള്ള രാത്രി. ഉണ്ണിയെയും കണ്ണനെയും എന്റെ മാറിൽച്ചേർത്ത് ഞാൻ ഏറെനേരം കിടന്നു. കണ്ണുനീർ ഒഴുകിയെന്നു തോന്നുന്നു. ഞാൻ അവരോട് ഒരുപാടു സംസാരിച്ചു. ലോകത്തെക്കുറിച്ച്, ജീവിതത്തെക്കുറിച്ച്, അവരെ വയറ്റിൽ വഹിച്ചുനടന്ന

ദിവസങ്ങളെക്കുറിച്ച്. അവരുടെ അച്ഛനെക്കുറിച്ച്. ആ മനുഷ്യനോടുള്ള എന്റെ നിലയ്ക്കാത്ത പ്രേമത്തെക്കുറിച്ച്. മരിച്ചുപോയ എന്റെ കുഞ്ഞുങ്ങൾ. അവരുടെ ശരീരങ്ങൾ എന്റെ ചൂടുള്ള നെഞ്ചിൽ പതുക്കെപ്പതുക്കെ തണുത്തു. കണ്ണൻ അപ്പോഴും വിരൽ കുടിക്കുകയായിരുന്നു. അവന്റെ

വിരലിൽനിന്ന് ചോര തുടുത്ത കൈത്തണ്ടയിലൂടെ ഒഴുകി. ഞാൻ അവനെ വീണ്ടും ഉമ്മ വച്ചു.

നമുക്കു വിട്ടുകൊടുക്കാൻ പറ്റില്ല, മക്കളേ. അച്ഛനെ പരാജയപ്പെടുത്തണം. ഉപേ ക്ഷിക്കപ്പെടുന്നതിനുമുമ്പ് നമുക്ക് ഉപേക്ഷിക്കണം. വേർപാടിന്റെ വേദനകൊണ്ട് അച്ഛനെയും പവിത്രീകരിക്കണം. പിന്നീട് ഞാൻ വാതിൽ പൂട്ടി പുറത്തുപോയി. ഒരുനക്ഷത്രഹോട്ടലിന്റെ ഗാർഡൻ റസ്റ്ററന്റിലാണു മാധവനെയും ഭാമയെയും കണ്ടത്. ഞാൻ വിടർന്നു

ചിരിച്ചു. ഏതോ രണ്ടു ദമ്പതികളെപ്പോലെ അവരെ സ്വീകരിച്ചു. അവർക്കു മധുരം നല്കി. മാധവൻ തലകുനിച്ചിരുന്നു. ഭാമ വിമ്മിട്ടപ്പെട്ടു ചിരിച്ചു. വെളുത്ത ടീ ഷർട്ടും ചാരനിറത്തിലുള്ള പാന്റ്സും ധരിച്ച മാധവൻ സുന്ദ രനായിരുന്നു. മഞ്ഞയിൽ മുത്തും കല്ലും വിതറിയ ചുരിദാർ ധരിച്ച ഭാമ അതിലും സുന്ദ രിയായിരുന്നു. ഞാൻ അരിശത്തോടെ നോക്കി. വടിവൊത്ത ശരീരം.

മനോഹരമായ മുഖം. എന്നെ സ്നേഹിച്ചതുപോലെ അയാൾ അവളെയും സ്നേഹിക്കും. തമാശ പറഞ്ഞു ചിരിപ്പിക്കും. ചിരിച്ചു തളരുമ്പോൾ അയാൾക്ക് കാമമുണരും. അയാളുടെ ചുംബനം. നീണ്ട കൺപീലികളുള്ള കണ്ണുകൾ. പ ക്ഷിയെപ്പോലെ ഊഷ്മളമായ മാറിടം. എന്റെ ഹൃദയം തുടിച്ചു. ഞാനയാളെ ഇത്രമേൽ പ്രേമിക്കേണ്ടിയിരുന്നില്ല.

ഇത്രമേൽ ആശ്രയിക്കേണ്ടിയിരുന്നില്ല. ആരും ആരെയും അധികം പ്രേമിക്കരുത്. എനിക്ക് എന്റേതൊഴികെ മറ്റൊരു പ്രേമവും ഇഷ്ടമല്ല. വിവാഹമോചനത്തിനുള്ള ജോയിന്റ് പെറ്റീഷനിൽ ഞാൻ പകയോടെ ഒപ്പുവച്ചു. എത്ര നിയന്ത്രിച്ചിട്ടും ഒരു നെടുവീർപ്പുണ്ടായി. അവർ പോകാൻ എഴുന്നേറ്റു. "ഞാൻ നാളെ നാട്ടിലേക്കു പോകും. മാധവൻ, കഴിയുമെങ്കിൽ എന്നെയൊന്നു

ഫ്ളാറ്റിൽ വിടൂ." "ഷുവർ." മാധവൻ പറഞ്ഞു. "ഭാമ വരണ്ട." ഞാൻ അവളെ ദയവോടെ നോക്കി. കാറിലിരിക്കെ ഞാൻ ഫ്ളൈറ്റുകളെയും കാലാവസ്ഥയെയുംകുറിച്ചു സംസാരിച്ചു. അയാൾ എന്നെ സഹായിക്കാനുള്ള വ്യഗ്രതയോടെ പിറ്റേന്നത്തെ ഫ്ളൈറ്റുകളുടെ സമയം

അന്വേഷിച്ച് അറിയിച്ചു. ഞാനാ നേരത്ത് ഞങ്ങളുടെ ജീവിതത്തെക്കുറിച്ചോർത്തു. ഞാൻ ചിരിച്ച ചിരികൾ. ഞാൻ ചുംബിച്ച ചുംബനങ്ങൾ. അയാൾക്കു സമർപ്പിച്ച ഹൃദയം, ജീവിതം. ഇപ്പോൾ പിരിയുമ്പോൾ ഞാനൊരു ശൂന്യത. ജോലിയില്ല, ശമ്പളമില്ല, വരുമാനമില്ല, സൗന്ദ ര്യമില്ല, ആരോഗ്യമില്ല, ചിരികൾ പോലുമില്ല. ഇനി എനിക്കൊരിക്കലും

ആരെയും സ്നേഹിക്കാൻ കഴിയില്ല. എനിക്കൊരിക്കലും ആരെയും സേ ന്താഷിപ്പിക്കാൻ കഴിയില്ല. ഫ്ളാറ്റിലെത്തിയപ്പോൾ ഞാൻ പറഞ്ഞു: "എനിക്ക് ഒരു രാത്രികൂടി തരൂ. നമ്മുടെ സ്നേഹത്തിന്റെ ഓർമ്മയ്ക്ക്." അയാൾ പെട്ടെന്നു ക്ഷീണിതനായി. കണ്ണുകൾ നിറഞ്ഞു. പരവശനായി. "തുളസീ, ഞാൻ തെറ്റുചെയ്തു. എനിക്കറിയാം. നീയെന്നോടു ക്ഷമിക്കണം."

"ഏയ്, എന്തു തെറ്റ്?" ഞാൻ അയാളുടെ കവിൾ തഴുകി. വസ്ത്രങ്ങൾ അഴിച്ചു. "മാധവൻ കൃഷ്ണനല്ലേ? പ്രേമസ്വരൂപനല്ലേ? വൃന്ദ ാവനത്തിലെ കൃഷ്ണനെപ്പോലെ പ്രേമത്തിനും ഭക്തിക്കും അടിമയല്ലേ?" "മാധവൻ നിങ്ങൾക്കറിയില്ല, നിങ്ങൾ പ്രേമിക്കുന്നത് സ്ത്രീകളെയല്ല.

പ്രേമത്തെയാണ്. അതുകൊണ്ടാണ് നിങ്ങൾക്കൊരു സ്ത്രീയിലും ഒതുങ്ങാൻ കഴിയാത്തത്." അയാളുടെ നഗ്നമായ ഉടൽ. ഞാൻ അയാളെ ആലിംഗനംചെയ്തു. എനിക്കിനി ഒരു പുരുഷനെയും

ആലിംഗനം ചെയ്യാൻ കഴിയില്ല. ഞാൻ മന്ത്രിച്ചു. "തുളസീ, എനിക്ക് വേദനയുണ്ട്."

"എനിക്കു വേദനയില്ല." "കുട്ടികൾ ഉണരും." അയാൾ അങ്കലാപ്പോടെ കട്ടിലിലേക്കു നോക്കി. "ഏയ്, ഇല്ല. ഇനി ഉണരില്ല." ഞാൻ ചിരിച്ചു. അയാളെ ഞാൻ ചുംബിച്ചു. ആ ചുംബനം പക്ഷേ, അഭിനയമൊന്നുമായിരുന്നില്ല. അയാളോടുള്ള അഭിനിവേശവും

കൃത്രിമമമായിരുന്നില്ല. അയാൾ എനിക്കു മുമ്പിൽ കീഴടങ്ങി. പഴയതുപോലെ സ്നേഹിച്ചു. പഴയതുപോലെ ലാളിച്ചു. ഇടയ്ക്ക് അയാളുടെ കണ്ണുകൾ നിറഞ്ഞു. അയാൾ ദുർബലനും ഭീരുവുമായി. ഈശ്വരാ, ഞാൻ എന്താണു നിന്നോടു ചെയ്തത്? അയാൾ മന്ത്രിച്ചു. ഡോണ്ട് ബീ സില്ലി. ഞാൻ ചിരിച്ചു. ഞാനൊരു അഭയാർത്ഥി. ഞാൻ പ്രേമം യാചിച്ചു. നിങ്ങൾ ഭിക്ഷ തന്നു.

നിങ്ങൾക്ക് ഒരു സ്ത്രീയെയും നിരസിക്കാൻ കഴിയില്ല. അന്നുരാത്രി മുഴുവൻ ഞങ്ങൾ നഗ്നരായി ആലിംഗനംചെയ്തു കിടക്കയിൽ കഴിഞ്ഞു. ഞാൻ അയാളോട് ഒരുപാടു സംസാരിച്ചു. എട്ടു വർഷം പറയാതെപോയതൊക്കെ പറഞ്ഞു. ഒരുപാടൊക്കെ പറയാനുമുണ്ടായിരുന്നു. അയാളൊരിക്കലും എനിക്കു സമയം തന്നില്ല. അയാൾക്ക് എപ്പോഴും

തിരക്കായിരുന്നു. ഒടുവിൽ, അവസാനദിവസം, വിഷപ്പല്ലു പറിഞ്ഞതാണെങ്കിലും എന്റെ പ്രേമം പത്തിയുണർത്തി. ഞങ്ങൾ സർപ്പങ്ങളെപ്പോലെ ഇണചേർന്നു. വേഴ്ചയ്ക്കുശേഷം ഞാൻ ചിരിച്ചുകൊണ്ടും അയാൾ കരഞ്ഞുകൊണ്ടും പരസ്പരം വേർപെട്ടു. എന്റെ തലച്ചോറിൽ കാളിയനെപ്പോലെ എന്തോ ഒന്നു പുളഞ്ഞുമറിഞ്ഞു. വിഷം എന്നെ ഉന്മത്തയാക്കി. ഒടുവിൽ പുലർച്ചെ

അയാളൊന്നു മയങ്ങാൻ തുടങ്ങിയപ്പോൾ ഞാൻ തട്ടിവിളിച്ചു. മാധവാ, നോക്കൂ, ഉറുമ്പുകൾ. മാധവൻ അലോസരത്തോടെ കണ്ണുതിരുമ്മിയുണർന്നു. ഞാൻ ഉറുമ്പുകളുടെ വരി കാട്ടിക്കൊടുത്തു. ശവംതീനിയുറുമ്പുകൾ, ഞാൻ പറഞ്ഞു. അയാൾ അലറിവിളിച്ചു. ഞാൻ നഗ്നയായിരുന്നു. നീണ്ട മുടി അഴിച്ചിട്ടു ഞാൻ പൊട്ടിച്ചിരിച്ചു. മുറിയിൽ വട്ടംകറങ്ങി. എന്റെയൊപ്പം ഭൂമി കറങ്ങി. ഞങ്ങളുടെ

കിങ് സൈസ് കിടക്ക കറങ്ങി. ഫാനും സോഫയും മാധവന്റെ കാമുകിമാരുടെ പ്രേമലേഖനങ്ങൾ സൂക്ഷിച്ചിരുന്ന വാർഡ്റോബും കറങ്ങി. എന്റെ കുഞ്ഞുങ്ങളുടെ ഉറുമ്പരിച്ച ശരീരങ്ങൾ കറങ്ങി. എല്ലാം, എല്ലാം കറങ്ങി.

ആറ്

പ്രേമം പൂതനയെപ്പോലെ എന്നെ കൊല്ലാൻ ശ്രമിച്ചു. മുലകളിൽ വിഷം പുരട്ടി

പാൽ കുടിപ്പിച്ചു. ഞാൻ വിഷം കുടിച്ചു. പാൽ കുടിച്ചു. അവളുടെ ചോരപോലും വലിച്ചുകുടിച്ചു. ഉറങ്ങുന്ന ചമേലിയെയും നബനീതയെയും നോക്കിയിരിക്കെ എനിക്ക് കരച്ചിൽ വന്നു. കെട്ടിക്കിടക്കുന്ന മുലപ്പാലിൽ എന്റെ മാറിടം വിങ്ങി. കരൾ പൊട്ടി. ഉച്ചയ്ക്കു ഞാൻ ബ്രജ് ഗോവിന്ദ സൂപ്പർ സ്പെഷൽറ്റി ഹോസ്പിറ്റലിലേക്കു

പുറപ്പെട്ടു. മൊട്ടത്തല സാരിത്തലപ്പിട്ടു മറച്ച് പടിക്കെട്ടു കയറി. മാധവന്റെ മുറിയുടെ വാതിൽക്കൽ ചെന്നു. അയാൾ തനിച്ചു കിടക്കുകയായിരുന്നു. എന്നെ കണ്ടപ്പോൾ സ്നേഹത്തോടെ ചിരിച്ചു. വരൂ എന്നു കൈകൾ നീട്ടി. "നീ വരുമെന്ന് എനിക്കറിയാമായിരുന്നു തുളസീ." മാധവൻ മന്ത്രിച്ചു: "എനിക്കതറിയാമായിരുന്നു."

ഞാൻ നിശ്ശബ്ദയായി അരികിൽചെന്നു. അയാളുടെ മൃദുവായ കൈപ്പത്തികൾ എന്റെ പരുക്കൻ കൈകളാൽ സ്പർശിച്ചു. മായിഘറിലെ വിധവകളുടെ തുണി നനച്ചും അവരുടെ കഫവും മൂത്രവും വീണ നിലം തുടച്ചും പരുക്കനായ കൈകൾ. എന്റെ പല്ലു കൊഴിഞ്ഞതും കണ്ണു കുഴിഞ്ഞതുമായ മുഖത്ത് അയാൾ പ്രേമത്തോടെ നോക്കി. എന്റെ ഓർമയിൽ അയാളുടെ കാമുകിമാരുടെ മുഖങ്ങൾ

ഒന്നിനു പിറകെ ഒന്നായി തെളിഞ്ഞു. "നമുക്ക് തിരിച്ചുപോകാം." മാധവൻ പറഞ്ഞു. "നീയല്ലാതെ എനിക്ക് മറ്റാരുമില്ല." ഞാനപ്പോൾ മക്കളെ ഓർത്തു. വിരൽ കുടിച്ചും മുഖം ചുളിച്ചും

മരിച്ചുകിടന്ന എന്റെ മക്കൾ. ഞാൻ ചിരിച്ചു. "സത്യമായും തുളസീ, എനിക്കാരുമില്ല." അയാൾ

പറഞ്ഞു: "നീ പോയ ദിവസം എല്ലാം അവസാനിച്ചു. ഭാമ എന്നെ ഉപേക്ഷിച്ചു. സ്ത്രീകളെ, തുളസീ, ഇന്നെനിക്കു ഭയമാണ്. സ്ട്രോക്ക് വന്ന് എന്റെ ഒരു വശം തളർന്നു." ഞാൻ വീണ്ടും വീണ്ടും ചിരിച്ചു. ചിരിച്ചു തളർന്നു. ചിരിയടക്കാനാവാതെ പുറത്തിറങ്ങി. പടിയിറങ്ങുമ്പോഴും ഗോവിന്ദ ദേവ ക്ഷേ ത്രനടയിൽനിന്നും പത്തു രൂപയ്ക്കു പഴം വാങ്ങുമ്പോഴും ചിരിച്ചു.

കാവൽക്കാരന്റെ മുറിയിൽനിന്നും ചൂലെടുത്തു മൂന്നാം നില കയറുമ്പോൾ ചിരിച്ചു കുഴഞ്ഞു. താഴെ വൃന്ദ ാബൻ കണ്ടു. വിരസവും വൃത്തികെട്ടതുമായ വൃന്ദ ാബൻ. ശവകുടീരങ്ങൾപോലെ ക്ഷേത്രങ്ങൾ. മലിനയായ യമുന. ഉറുമ്പുകളെപ്പോലെ കുരങ്ങന്മാർ. പ്രേമം പൂതനയെപ്പോലെയാണ്. മുലകളിൽ വിഷം പുരട്ടി, ലളിതവേഷം കെട്ടി, പിന്തുടരും. ചുവന്ന തൂണുകൾക്കിടയിൽ

കാർവർണ്ണൻ ഇരുട്ടായി കാത്തുനില്ക്കുന്നു. പക്ഷിക്കാട്ടത്തിന്റെയും നരിച്ചീറുകളുടെയും ഗന്ധമുള്ള ഇരുട്ട്. ചുവന്ന മാർബിളിന്റെ തണുത്ത നിലത്ത് ഞാൻ പഴങ്ങൾ വിതറി. കുരങ്ങന്മാർ പാഞ്ഞെത്തി. ഞാൻ അവയോടു കടിപിടി കൂടി. അവ ഉറുമ്പുകളെപ്പോലെ എന്നെ പൊതിഞ്ഞു. നായ്ക്കളെപ്പോലെ കടിച്ചു. കഴുത്തിലും കൈകാലുകളിലുംനിന്നു രക്തം പ്രവഹിച്ചു. ഞാൻ കിക്കിളിയോടെ

ചിരിച്ചു. കുഴഞ്ഞുവീഴുമ്പോൾ മാധവനെ ഓർത്തു. കുഞ്ഞുങ്ങളെ ഓർത്തു. അയാളുടെ കാമുകിമാർ, തലമുണ്ഡനംചെയ്തു പല്ലുകൊഴിഞ്ഞ് എല്ലുംതോലുമായി ഭിക്ഷാപാത്രവുമായി ഉറുമ്പുകളെപ്പോലെ ഇഴയുന്നതു സങ്കല്പിച്ചു. മാധവൻ എന്റേതാണ്. ഞാൻ ഇനിയും അയാളെ പ്രേമിക്കും. പകയോടെ

പ്രേമിക്കും. പ്രേമം കൊണ്ടു പരാജയപ്പെടുത്തും. പവിത്രീകരിക്കും. ഒടുവിൽ, അയാളിൽത്തന്നെ വിലയംപ്രാപിക്കും. ഈ കഥ അങ്ങനെ അവസാനിപ്പിക്കും. ഒരു മീരാസാധുവിന്റെ ആത്മകഥ. ഗോവിന്ദ ദേവ ക്ഷേത്രത്തിന്റെ മൂന്നാം നിലയിൽ, ഇരുട്ടിലും രക്തത്തിലും മുഗ്ധയായി, ശവംതീനിയുറുമ്പുകളിൽ വിലയംപ്രാപിക്കാൻ ഞാൻ

ഉന്മാദത്തോടെ കാത്തുകിടന്നു. ***

Table of Contents

Section 1
Section 2
കെ.ആർ. മീര
Section 4
Section 5
ഒന്ന്
രണ്ട്
മൂന്ന്
നാല്
അഞ്ച്
ആറ്